

MERKUR

KOPALNICE GORENJE
septembra 15% CENEJE

KRANJ, Koroška 2, tel. 217-687
Delovni čas: od 8. - 12. ure
in od 17. - 19. ure

VAŠA
ZAVAROVALNICA
ZAVAROVANJE D. D.

Slovenski proizvod - Slovenska kakovost

Kranj, 10. septembra - Slovenska blagovna znamka naj dobi pomen, da bo naše blago prodrlo v svet. Uresničitev te pobude, ki je nastala v Kranju lani jeseni, in za katero je po oceni predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta predsednik gospodarske zbornice Slovenije Franc Horvat rekel, da gre za izziv v pravem trenutku in času, se danes začena s prvim slovenskim sejmom Slovenski proizvod - Slovenska kakovost v Kranju.

Prireditve, katere pripravljajo v Sloveniji sicer zavirajo, hkrati pa v zadnjem obdobju še bolj spodbudila, je vzbudila odobravanje, simpatije in obeta (po številu prijavljenih razstavljalcev), da bo vseeno kakovostna iztočnica za pospešeno delovanje (kar zadeva podpise in določila) na tem področju. Sodeluje 95 slovenskih firm, ki se bodo prvič potegovala za okrog 500 izdelki za znak Slovenska kakovost - SQ.

Sejem bo danes odprl predsednik slovenske skupščine France Bučar. V okviru prireditve, ki bo trajala do petka, 13. oktobra, pa bo Fakulteta mariborske univerze za organizacijo dela v Kranju v četrtek dopoldne pripravila tudi poveset pod naslovom Znak za kakovost bo predstavljal slovenske proizvode. ● A. Z.

700 let Besnice in ohranjanje vrednot - V soboto so v Besnici proslavili 700. obletnico, odkar je bilo prvič zapisano ime kraja z bogato zgodovino in ustvarjalno tradicijo. Slovesnosti so se udeležili nekateri ugledni člani vlade s predsednikom Lojzeto Peterletom, poljski konzul iz Zagreba in drugi visoki gostje ter predstavniki kranjske občine. Po dopoldanski maši, ki jo je opravil pomožni škof Jožef Kvas, je bila dopoldanska kulturna prireditev ob vnožju cerkve. Popoldne pa se je nadaljevalo veselo rajanje. Več na 4. strani. - A. Z.

Slovenska skupščina ponovno o lastninskih zakonih

Veliko amandmajev in novi zakonski predlogi

Kranj, 9. septembra - Zbori slovenske skupščine bodo na zasedanju v sredo in četrtek obravnavali predlog zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij in nadaljevali z razpravo o predlogu zakonov o zadrugah in o denacionalizaciji. Ker je na zakon o lastninjenju podjetij veliko pripomb, so nekatere skupine poslancev pripravile zakonske predloge, ki se precej razlikujejo od vladnega, in jih posredovale v skupščinsko obravnavo. Na zakona o denacionalizaciji in o zadrugah pa je skupščina doslej prejela več amandmajev, kot imata zakona členov.

Pri predlogu zakona o zadrugah je največ amandmajev na člene, ki opredeljujejo vra-

čanje združnega premoženja, in na določbo, po kateri bi zdruge na podlagi poslovnega sodelovanja dobile v klavnih, mlekarah, vinskih kletih in še v nekaterih drugih podjetjih 40-odstotni delež. Precej opozicijskih poslancev predlaga (skupaj z gospodarsko zbornico in svobodnimi sindikati), da bi črtali celotno poglavje o le nekaterih najbolj sporne člene iz poglavja, drugi predlagajo drugačne rešitve, med drugim tudi take, da naj bi zdru-

ge dobile samo možnost sodelovanja pri lastninskem preoblikovanju kmetijsko-predelovalnih podjetij. Več predlogov je za to, da bi dopolnili spisek podjetij, v katerih naj bi zadruge dobile 40-odstotni delež, z novimi in da bi na spisek uvrstili tudi podjetja lesno-predelovalne industrije oz. žagarske obrate, ki predelujejo les iz kmečkih gozdov.

Pregled amandmajev k predlogu zakona o denacionalizaciji kaže, da je le malo členov, za katere poslanci ne predlagajo sprememb ali dopolnil. Nekateri predlagajo, da bi bivšim lastnikom premoženje vračali v obliki lastninskih pravic in deležev, v naravi pa le izjemoma. Veliko je zahtev za širjenje denacionalizacijskih upravičencev: eden od poslancev celo predlaga, da bi mednje uvrstili tudi ljudi, ki so jim okupatorske vojske povzročile škodo, a doslej niso dobili odškodnine, več poslancev se zaveza, da bi nepremičnine vrnil tudi skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot pravnemu nasledniku pokojninskih skladov Kar zadeva vračanje kmetijskih zemljišč in gozdov, so tudi takšni amandmaji, da bi vračanje omejili in nekdanjim lastnikom dali največ 50 hektarjev obdelovalne zemlje in največ 100 hektarjev gozda.

Na predlog zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, o katerem bo skupščina na tokratnem zasedanju šele začela razpravljati, je bilo doslej izrečenih že veliko kritičnih besed. Nekateri poslanci, ki nimajo pripomb samo na posamezne člene, ampak na vladno zasnovano privatizacijo, so pripravili nov predlog zakona. Predsedstvo Zveze ekonomistov Slovenije pa je napisalo poslancem odprto pismo, v katerem jih med drugim opozarja, da naj zakon vrnejo v fazo osnutka. Zakon se po njihovem mnenju izogiba tržni logiki, zmanjšuje motiviranost zaposlenih in ponuja paradržavne ustanove in pravila, ki politiki omogočajo vmešavanje v gospodarstvo. ● C. Zaplotnik

Konjeniška prireditev v Bobovku - Konjeniški klub Kranj je organiziral v soboto v Bobovku medklubsko tekmovanje v dresurnem jahanju v spomin Jožeta Škofica. Sodelovala je večina najboljših slovenskih jahačev. Na prireditvi so uspešno nastopili tudi kranjski dresurni jahači. Več na športni strani. ● J. K., slika G. Šinik

Lastninska vročica

Zdaj gre pa zares, dosejanja strankarska nasprotja so bila le previdno otipavanje, pri lastninski zakonodaji bo šlo zares. Kaj se bo zgodilo, je težko napovedati, saj bodo na skupščinskih klopeh kar trije zakoni o lastninjenju podjetij, poleg uradnega Umekovega še Pintarjev in stari Mencingerjev ter plaz amandmajev. V petek so jih našli že več kot 150, danes se je njihovo število verjetno že podvojilo, saj se šušlja, da ima pripravljene celo vlada, ki namerava danes pojasniti svoj odnos do amandmajev, jutri se bo sestal skupščinski odbor za splošne gospodarske zadeve, ki je že poskušal predlog zakona vrniti v osnutek... Skratka, zmeda, ki jo porajajo tudi gluha Umekova ušesa, zato je razplet skrajno nepredvidljiv.

Lastninska vročica je politično spoznanje, marsikomu lahko spodrsne, vede ali nevede. Toliko bolj nepredvidljiva, ker je postalo že docela jasno, da cilj predlagane lastninske zakonodaje izrazito političen, ekonomski niti ne poskuša biti, kaj šele, da bi imel takšne sestavine. Po domače povedano, izhaja iz prepričanja, da sedanja družbena lastnina ni nič drugega kot lastnina bivše komunistične partije, zato jo je pač potrebno

podržaviti, kot so to po vojni denimo storili v Avstriji, ko so poddržavili lastnino nacistične stranke.

Potemtakem je jasno, da ekonomskih posledic predlagane lastninske zakonodaje ni moč napovedati, kar je dr. Jože Mencinger slikovito povedal s prisposobo o butalskem kovaču, ki ni vedel, kuje vile ali lopato. Ocene, kaj nas čaka, so zato zelo različne, raztegnjene od previdnega molka do opozicijskega napovedovanja katastrofe, tudi z malce sprenevedanja, kaj se bo zgodilo, če bodo zamenjali vse direktorje, pardon, menedžerje.

Vsekakor pa je jasno, da bo lastninska zakonodaja sprejeta, če bo pozicija tako hotela, naj opozicija še tako rogovi, saj je strankarska disciplina v skupščini še vedno zglodna. Če se bo zapletlo v zboru združenega dela, bodo glasovanje speljali pač na skupno zasedanje. Vprašanje je torej, ali bo Demos vztrajal pri Umekovem zakonu oziroma pri 90-odstotnem poddržavljenju družbene lastnine, če bo, bo moral na svoja pleča prevzeti tudi posledice poddržavljenja, ki ekonomske uspešnosti ne bo prinesla, naše gospodarstvo pa je že zdaj obubožano. ● M. Volčjak

Uspeh Gorenjcev na Ptujem festivalu

Na 22. slovenskem festivalu domače zabavne glasbe na Ptuj '91 je na sobotnem finalnem večeru nastopilo 15 ansamblov, ki so za kakovost dan prej prejeli srebrnega ali zlatega Orfeja. Imenitno so se izkazali gorenjski muzikantje, saj sta oba zastopnika ansambel Gašperji iz Preddvora in ansambel Antona Iskre iz Begunj prejela zlato Orfejevo značko. Slednji je bil po mnenju strokovne komisije, ki jo je vodil Bojan Adamič, izbran kot najboljši debitant festivala in si ob nagradi zagotovil tudi snemanje v tonskem studiju Sraka Novo mesto. Velik uspeh so dosegli tudi Gašperji iz Preddvora pod pokroviteljstvom Gorenjskega glasa v večeru ansamblov, saj jih je za skladbi Gašper jaz, Gašper ti in Moj Preddvor komponista Slavka Avsenika, občinstvo nagradilo z drugo nagrado. Na nedeljskem večeru novih viž smo slišali 14 novih melodij, zopet pa so največ nagrad (2. nagrado strokovne komisije, 1. in 2. nagrado občinstva) prejeli Bratje iz Oplotnice, Korenovo plaketo za najboljšega pevca pa si je prislužil Edvin Fliser. Gorenjski glas je podelil 3. nagrado občinstva za melodijo Za mir na svetu ansambla Francija Zemeta. Več v petkovi številki... Na sliki: Ansambel Gašperji Besedilo in slika: Drago Papler

V petek, 20. septembra, ob 20. uri
bo v hotelu Creina v Kranju
četrti letošnja

GLASOVA PREJA

Misli na temo

MED MIROM

IN VOJNO

bosta predevala

in

pravkar najpopularnejši Gorenjec
JELKO KACIN VIKTOR ŽAKELJ

Pokličite uredništvo Gorenjskega glasa,
tel: 211-860 ali 211-835
in rezervirali vam bomo sedež v restavraciji.

NE PREZRITE — Na željo bralcev bo odslej nagradna križanka za TV oddajo Križkrač objavljena tudi v Gorenjskem glasu. Prvič v petek, 13. septembra!

1. SLOVENSKI SEJEM

SLOVENSKI
PROIZVOD - SQ

KRANJ, 10. - 13. 9. '91

Kotona

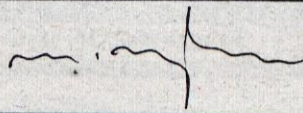
IZBERITE SVOJO POT DO ZNANJA!

DELAVSKA UNIVERZA ŠK. LOKA

VPIS IN INFORMACIJE
064/622-764

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

MIHA NAGLIČ

Čakajoč na priznanje

Z Dunaja - Minuli teden je bila avstrijska javnost zagledana v naslednji zunanje-politični dogajanji: jugoslovanska, posebej v boje na Hrvaškem, in na prizadevanja, da bi čimprej priznali Hrvaško in Slovenijo; v sovjetska, ki se kažejo v preobrazbi razpadajočega imperija; v diplomatski zaplet med Italijo in Avstrijo zastran južne Tirolske in - ne nazadnje - v obisk tibetanskega verskega poglavarja na Dunaju.

Tenzin Gyatso, 14. Dalai Lama, se je pojavil tudi na avstrijski TV. Vprašali so ga, ali in kdaj si po že izvršenem priznanju baltičskih republik in po težko pričakovanem priznanju republik Slovenije in Hrvaške, obeta tudi mednarodno priznanje neodvisnosti Tibeta. Odgovoril je, da v petih do desetih letih. Če ure in dneva ne pozna niti človek, ki je po tibetanskem verovanju utelešenje božjega, kako naj bi potem pisec teh vrstic poznal odgovor na vprašanje, kdaj bo priznana Slovenija - čeravno vsi govorijo, da je to samo še vprašanje dni?

Zato raje nekaj besed o tem, čemur sem priča na Dunaju. Ravno tu naj bi se namreč zgodilo tisto, česar je mlada slovenska država tako potrebna: mednarodno priznanje. Avstrijski zunanji minister si očitno zelo prizadeva, da bi se to zgodilo čimprej. Iz njegovega kabineta so v javnost »ušla« tudi imena držav, za katera je ugovoril, da so pripravljena slediti avstrijskemu zgledu: Nemčija, Danska, Italija, Luksemburg, Portugalska in Islandija. Avstrija bi bila seveda prva. Taka je tudi želja zunanje-političnega odbora avstrijskega parlamenta, na katerega se je Alois Mock oprl, ko je od vlade zahteval bianco pooblastilo, da lahko, glede na zaostrene razmere v Jugoslaviji, ukrepa sam in nas prizna. Toda Franz Vranitzky, avstrijski zvezni kancler, se je temu zoperstavil. Je že tako, da ne gre »le« za priznanje Slovenije, ampak tudi za prestiž na avstrijski notranje-politični sceni. Zdi se, da so socialisti bolj nagnjeni k »internacionalizmu« kot krščanski demokrati; slednji na Hrvaškem se vedno vidijo nekakšen antemurale christianitatis (predzidje krščanstva), ki varuje Avstrijo pred »turškimi« vpadi. Prizori, ki jih televizija prinaša s hrvaških bojišč, pa nazorno pričajo, da sodobni »Turki« nikakor ne zaostajajo za svojimi zloglasnimi predniki v svojem nekrščanskem početju...

Videč, kako se vremena jasnijo baltičkim narodom ter Slovenem in Hrvatom, so se zganili tudi Tirolci, ki živijo v Italiji in zahtevali ljudsko glasovanje o tem, ali bodo še pod laško streho. Italijanski zunanji minister je takoj posvaril severno sosedo (uporablja srbski žargon), da bo nasprotoval sprejetju Avstrije v Evropsko skupnost, če bo podpirala secesionistična prizadevanja svojih rojakov na italijanskih tleh. Mock je odgovoril z izbranimi besedami: »Cilj avstrijske južnotirolske politike je, da bi, kot zaščitnica, storila vse za krepitev avtonomije južnih Tirolcev kot narodne manjšine, in to tako, da bi bile državne meje čimmanj občutne.« Res izbrana diplomatska formulacija! Taka, da bi lahko veljala tudi za Srbe na Hrvaškem in še za koga.

Na Dunaju si torej še prizadevajo za našo stvar, eni bolj, drugi manj, vsekakor pa bolj kot tam, kjer se bo o tako težko pričakovanem priznanju odločilo: v zamegljenih vrhovih ES in na pregreth jugoslovanskih tleh.

Prijetno popoldansko srečanje - V soboto, 7. septembra, so se pri brunarici Turističnega društva Bašelj - Bela v Bašlju srečali nekdanji borci in aktivisti. Srečanje je pripravil Občinski odbor ZZB NOV Kranj. Ob tej priložnosti je bilo podeljenih 28 priznanj Medobčinskega sveta ZZB NOV za Gorenjsko najbolj aktivnim članom in sodelavcem, Odbor borcev Kokrškega odreda je podelil 4 plakete posameznikom, za dolgoletno sodelovanje pa sta jo prejeli tudi PTT Kranj in Živila Kranj, Skupnost borcev koroških partizanov pa se je spomnila svojih jubilarov. Zbrane sta pozdravila predsednik Občinskega odbora ZZB NOV Kranj Ivan Košir in nekdanji komandant Kokrškega odreda Janko Prezelj - Stane, na kratko pa jim je spregovoril tudi gorenjski delegat v Skupščini Republike Slovenije Emil Milan Pintar. Opozoril je na nevarnost, ki ob oblikovanju in sprejemanju zakona o lastninjenju lahko doleti delavce, ki so vse, kar danes imamo soustvarjali pol stoletja. Če bo sistem napačno preporazdelil vso to vrednost, bo zasejano seme spora, je poudaril, in prav borci so tisti, ki bi morali tu reči tudi svoje, saj so kot prekaljeni borci trdni, pošteni in zavedni Slovenci nosilci modrosti tudi za današnji čas. - Foto: D. Dolenc

KUPON (Izrežite skupaj z vašim naslovom) za brezplačen mali oglas v Gorenjskem glasu

Besedilo za objavo _____

_____

_____

_____

_____

_____

Kupon pošljite na: ČP GORENJSKI GLAS, 64000 Kranj.

Opomba: za brezplačno objavo je besedilo lahko le v obsegu do 50 znakov. Ne pozabite upoštevati presledkov in potrebnega prostora za ločila. Prosimo, da pišete z VELIKIMI TISKANIMI ČRKAMI. Oglas nad 50 znakov, pod šifro in oglase po telefonu zaračunamo po ceniku.

Srečanje strank demokratične levice Alpe Jadran

Nesporna pravica do samoodločbe

V skupno izjavo so udeleženci ljubljanskega srečanja demokratičnih strank levice iz delovne skupnosti Alpe Jadran zapisali, da si bodo prizadevali za čim prejšnje mednarodno diplomatsko priznanje Slovenije in Hrvaške ter tistih jugoslovanskih republik, ki bodo demokratično izrazile tak interes.

Ljubljana, 7. septembra - Skupna izjava je bila poslana predsedujočemu mirovne konference v Jugoslaviji lordu Carringtonu, vsem udeležencem mirovne konference v Haagu, socialistični internacionali ter vsem socialdemokratskim, socialističnim in reformističnim strankam v Evropi.

Sicer pa je bila osrednja tema dvodnevne okrogle mize v Ljubljani "Načelo samoodločbe narodov v sodobni Evropi - primer Slovenije". Srečanje je organizirala Stranka demokratične prenovne Slovenije, v Cankarjevem domu pa se je zbralo nad 60 strankarskih politikov iz Zveze republike Nemčije oziroma Bavarske, Madžarske, Avstrije, Italije in Slovenije ter Hrvaške. V Ljubljano so prišli socialdemokrati iz Bavarske, socialdemokrati in socialisti iz Madžarske, socialdemokrati, socialisti in prenovitelji s Hrvaške, iz Italije so bili predstavniki stranke demokratične levice, socialistične stranke in demokratične socialistične stranke, iz Avstrije socialdemokrati, iz Slovenije pa prenovitelji, socialisti, socialdemokrati, člani socialdemokratske unije in delavske stranke Slovenije ter krščanski socialisti.

V skupno izjavo so zapisali, da te stranke znova potrjujejo svojo pripadnost vrednotam miru, mir-

Nagovor zunanjega ministra

Dr. DIMITRIJ RUPEL, slovenski zunanji minister, je nagovoril udeležence okrogle mize v Cankarjevem domu. Dejal je, da je Hrvaška krvaveče srce prostora Alpe Jadran in da je treba tej republiki pomagati v obrambi pred agresijo. Vztrajanje Slovenije in Hrvaške pri samoodločbi ni nikakršna muha, je dejal, ampak razvojna težnja Evrope, na kar kažejo tudi dogodki v Sovjetski zvezi. 20. septembra bo plenarno zasedanje članic delovne skupnosti v Linzu in tam bo sprejeta deklaracija skupnosti o prihodnjih odnosih v Evropi.

nemu reševanju mednarodnih sporov, pravici narodov do samoodločbe in vsem individualnim in kolektivnim pravicam narod-

Pred priznanjem Slovenije

PIERO ZANFAGNINI, sekretar Socialistične stranke Italije v Furlaniji Juljski Krajini, je dejal, da je Italija že akreditirala ambasadorje za baltičke države, zanesljivo pa tudi do italijanskega priznanja Slovenije ni daleč. Na vprašanje, ali državno vodstvo Socialistične stranke Italije, katere član je tudi zunanji minister De Michelis, gleda drugače na priznanje kot deželno, je odgovoril, da so te razlike logične in da tudi De Michelis ne more kot zunanji minister navzven delovati enako kot njegova stranka. Tu gre le za mednarodne, meddržavne odnose.

nih manjšin, obenem pa protestirajo zoper uporabo sile na Hrvaškem, ki je članica delovne skupnosti Alpe Jadran. Terjajo prekinitev ognja in s tem ustvarjanje pogojev za delo opazovalne misije ter izražajo priznanje Evropski skupnosti in Konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi za mirovno prizadevanja v Jugoslaviji. Levičarske stranke so za usklajeno mednarodno priznanje Slovenije in Hrvaške, pa tudi drugih republik v okviru obstoječih meja, če bodo demokratično izrazile tak interes in za priznanje zaprosile.

Takšna resolucija je uspeh tudi zato, ker večji del evropske socialdemokracije oziroma socialisti-

čnih strank ni naklonjen takojšnjemu priznanju Slovenije in Hrvaške. Nihče tega ne odklanja, vendar se stranke razhajajo, kdaj naj bi se to zgodilo. Prav tako bo lahko delovna skupnost Alpe Jadran delovala še naprej, čeprav bodo nekatere dežele ali republike postale samostojne države. Skupnost se lahko preimenuje v Delovno skupnost držav, regij, županij in dežel prostora Alpe Jadran. Skupni interesi na prostoru, kjer živi okrog 42 milijonov ljudi, bodo ostajali naprej, saj to traja že 12 let.

Prihodnje srečanje bo v Zagrebu, za organizacijo pa se je že zavzela Socialistična stranka Hrvaške. ● J. Košnjek

Položaj družbenih dejavnosti bo urejen postopoma

Ljubljana, 5. septembra - Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je na današnji seji posvetil kar tri točke dnevnega reda materialnim razmeram in družbenih dejavnostih. Izredne razmere v Sloveniji žal niso dopuščale bolj pravočasne obravnave, zato so bili danes na vladni mizi temeljiti podatki o polletnem gospodarjenju v družbenih dejavnostih, analiza "Kako preprečiti zlom slovenskega zdravstva" ter kolektivna pogodba za negospodarstvo. Žal novinarji po tej seji slovenske vlade, v nasprotju z dosedaj prakso, nismo dobili obravnavanih gradiv, zato poročamo le tisto, kar so nam nekateri člani vlade povedali.

Podpredsednik slovenske vlade Mitja Malešič je na začetku tiskovne konference poudaril, da se vlada zaveda težkega položaja, v katerem so se znašle družbene dejavnosti, vendar so v teh burnih časih pač imele nekatere zadeve in dogodki prednost. Globino težav kažejo naslednji podatki: medtem ko se je gospodarstvu v I. polletju povečal prihodek glede na enako obdobje lani za 71 odstotkov, se je v družbenih dejavnostih za 31 odstotkov, v zdravstvu pa celo le za 9. Položaj je le deloma izboljšala valorizacija sredstev z začetkom drugega polletja (sredstva za materialne izdatke za 38 odstotkov, za osebne dohodke pa za 18,5 odstotka), zato bo potrebno v rebalansu republiškega proračuna predvideti potrebna sredstva za sanacijo tega stanja.

Da je bilo za področje zdravstva pripravljeno posebno gradivo s tako dramatičnim naslovom, ki smo ga že omenili, dovolj zgovorno pove, da je prav to področje tako imenovanega negospodarstva v najtežjem materialnem položaju. To je deloma tudi posledica dejstva, da je prav v tej panogi delež materialnih stroškov velik

in zato pomembno vpliva na stroške, posebnost v panogi pa je, da nekatere vrste teh stroškov rastejo izredno hitro (dosegajo v enem letu tudi trikratno povečanje). V takem položaju so seveda nujni takojšnji ukrepi, med katerimi je že znana in sprejeta valorizacija participacije pri zdravstvenih storitvah in ukrepi racionalizacije poslovanja zdravstva in zmanjševanje števila zaposlenih. Zmanjševanje števila bolnikov iz nekaterih okolij že narekuje zapiranje kapacitet, sicer pa je kljub občutljivosti potrebno problem prevelikih zmogljivosti čimprej načeti. Ugotovljeno so tudi precejšnje razlike v OD. Položaj zdravstva je moč rešiti z namensko uporabo sredstev, ki se v obliki prispevka iz OD zbirajo v ta namen. Do vključno avgusta je bilo porabljenih kar za dve milijardi (!) manj sredstev, kot se jih je zbralo. Zdravstvo dolguje gospodarstvu kar 1,4 milijarde din, to pa je tudi velika gospodarska škoda in ovira.

Sicer pa je ministrica za delo Jožica Puhar povedala, da je Izvršni svet danes sklenil sprejeti predlog kolektivne pogodbe za negospodarstvo, ki naj bi jo v pri-

hodnjih dneh podpisali s ustreznimi sindikati. Na vprašanje, kakšna je osnovna vrednost dela, smo novinarji dobili odgovor, da ostajajo za negospodarstvo merilo doseženi osebni dohodki v go-

spodarstvu, ki bodo, tako kot večja povsod, v prehodnem obdobju lahko odstopali (seveda navzdol) do 20 odstotkov. Vlada se še ni odločila, ali bo na vseh področjih družbenih dejavnosti (tako, kot je to že odločeno za šolstvo), posegla po zakonskem urejanju (in poenotenju) OD. ● Š. Zargi

Sečnja po sporazumu

Ljubljana, 5. septembra - Slovenska vlada je na današnji seji obravnavala in sprejela osnutek zakona o gozdovih, ki tako začena svojo drugo pot v slovenskem parlamentu. Po seji je na tiskovni konferenci o tem spregovoril minister za prehrano, kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože Osterc.

V razpravah o tezah za izdajo tega zakona, se je pokazalo, da je pri pripravi potrebno upoštevati tri pomembna izhodišča: da je gozd dobrna splošnega pomena, ki jo je potrebno posebej zavarovati in predpisati način njenega izkoriščanja; da naj lastnik postane pravi lastnik z vsemi pravicami in dolžnostmi; nadzorne in strokovne funkcije pri upravljanju z gozdovi je potrebno ločiti. Najbolj sporno vprašanje ob tem je bilo vprašanje odkazila, ki je imelo (oz. še ima) značaj odredbe, v osnutku novega zakona pa se temu odpoveduje. Zakon predvideva označitev, ki naj bi bila sporazum med strokovno oceno gozdarja ter lastnikom in v skladu z desetletnim načrtom gojitve in šele grobo nespoštovanje tega sporazuma, bo povzročilo tudi z zakonom določene sankcije.

Sicer pa osnutek novega zakona o gozdovih predvideva poleg zasebne (ki bo prevladovala) tudi zadržno in javno lastnino gozdov, kar pomeni, da bodo tudi republika in občine lahko imele svoje gozdove. Politiko gospodarjenja z gozdovi naj bi na predlog gozdarske službe, organizirane kot Zavoda za gozdove Slovenije, ki naj bi bil javni zavod, sprejemal parlament, zavod pa bi soupravljal predstavniki lastnikov in okoljevarstvenikov. ● Š. Z.

Spomin na bazoviške žrtve

Kranj, 10. septembra - V petek, 6. septembra, je bila ob 16. uri v Prešernovem gaju komemoracija pri spomeniku bazoviškim žrtvam. Prireditve so organizirali člani emigrantskega društva "Zaria" iz Trsta.

Slovesno besedo je imel predsednik odbora za počastitev bazoviških žrtvam dr. Filip Benedetič. Govoril je o prvem spomeniku v Evropi posvečenem fašističnim žrtvam iz Trsta, ki je bil postavljen leta 1931. Občina Kranj je spomenik razglasila za zgodovinskega in kulturnega. Prešernov gaj pa je imenovala za narodni park.

Častni gost srečanja je bil kranjski župan Vitomir Gros, ki je posvetil minuto molka padlim žrtvam. Povezovalka programa je bila Jelka Štular, nastopil pa je tudi pevski zbor "Klas". ● Helena Brudar

Ljudje na oblasti so se zarotili zoper delavce

Ljubljana, 10. septembra - Zveza svobodnih sindikatov Slovenije danes pet pred dvanajsto v Ljubljani prireja protestni shod. Z njim bodo delavci izrazili svoje nestrinjanje s paketom lastninskih zakonov, za katerega so prepričani, da jih bo »okradel tovarn, dela, kruha in besede«. Pravijo, da so za lastninjenje in popravilo krivic, nočejo pa biti okradeni. So za tvorno sožitje dela in kapitala, delavcev in kmetov, ne želijo pa ostati brez dela. So za tržnost in znanje, ne bodo pa se odrekli pravici do soupravljanja.

Na protestnem shodu, ki bo danes pet pred dvanajsto na Trgu osvoboditve pred univerzo v Ljubljani, bodo sindikalisti oblastnikom v obraz povedali, naj umaknejo zakonske predloge, ki bodo imeli uničujoče gospodarske in socialne posledice. O takih usodnih spremembah zahtevajo neposredno odločanje slovenskih državljanov, da jih ne bo sram pred potomci, ki bodo lačni iskali krivice za nove krivice. V vabilu zaključujejo s Prešernom. »Ne meč, pregnala bo nas sreča kriva«. ● D. Z.

Pogovor o privatizaciji

Zakon o lastninjenju podjetij vsebuje dovolj spodbud

Ministra Igor Umek in dr. Rajko Pirnat sta na Demosovi javni tribuni v Kranju zavrnila očitke o nacionalizaciji oz. podržavljenju podjetij in poudarila, da je država le "tehnični instrument za prehodno obdobje".

Kranj, 6. septembra - Demos Kranj je petek zvečer pripravil v dvorani občinske skupščine v Kranju pogovor o privatizaciji, ki sta se ga od štiri napovedanih gostov udeležila le dva: minister za planiranje in vodja skupine za pripravo zakona o privatizaciji Igor Umek in minister za pravosodje in upravo dr. Rajko Pirnat, ni pa bilo podpredsednika slovenske vlade dr. Andreja Ocvirka in ekonomskega svetovalca predsednika izvršnega sveta dr. Borisa Pleskoviča. Udeležba je bila številna, med zbranimi so bili številni direktorji gorenjskih podjetij, gorenjski poslanci v republiški skupščini, predsednik vlade v senci Emil Milan Pintar, predstavniki občinskih vlad, sindikata, gospodarske zbornice, političnih strank in drugi.

Gosta sta najprej v kratkem predstavila glavne značilnosti predlaganih zakonov o denacionalizaciji in o lastninjenjem preoblikovanju podjetij, nato pa sta odgovarjala na vprašanja in komentirala kritične pripombe politikov, gospodarstvenikov in dru-

gih. Minister Igor Umek je dejal, da Mencingerjev koncept in vsi, ki so jih pripravile skupine poslancev, dajejo večjo vlogo državi kot vladni koncept, v katerem je država le prehodnega značaja. Da zakon kot osnovo za lastninjenje predvideva knjižno vrednost podjetij in ne ocenjeno, kot je določal Mencingerjev koncept, je razlog v tem, da so ocene o vrednosti podjetij zelo različne (za isto podjetje od 18 do 70 milijonov dolarjev) in da so nekateri poskušali to izrabiti in njihovo vrednost še umetno ali kako drugače znižati. Zakon ne temelji na predpostavki, da bi bili vsi državljani Slovenije kapitalisti in lastniki (tveganih) delnic. Tisti, ki bodo želeli upravljati s podjetji, bodo lahko sodelovali v delavskem odkupu in kupili upravljalske deleže; državljani (kot varčevalci) pa bodo dobili delnice vzajemnih (investicijskih) skladov, za katere je nevarnost, da propadejo, precej manjša. Za tovrstne sklade je namreč značilno, da imajo zelo široko zbirko delnic, v kateri lahko posamezna naložba propade, ne propade pa sklad. Na Zahodu je vlaganje v investicijske sklade tudi normalna oblika družinskega varčevanja. Znani so primeri, ko starši ob rojstvu otroka ali ob drugi priložnosti vložijo v sklad določen znesek, ta znesek pa ob najmanj 10-odstotnem letnem obrestovanju predstavlja otroku ob njegovi polnoletnosti materialno osnovo za življenje, je dejal minister Umek in poudaril, da želijo z zakonom doseči delniško sestavo, ki je na Zahodu običajna, in da bo med državljane Slovenije razdeljeno družbeno premoženje tudi najbolj varno pred tujci.

Več amandmajev, kot ima zakon členov

Dr. Rajko Pirnat je dejal, da za vračanje premoženja v naravi veljajo absolutne (splošne) in relativne (ekonomske) omejitve in da zakon predvideva poseben režim le za vračanje gozdov in kmetijskih zemljišč. Najlažje bo vrniti gozdove, precej bolj zapleteno pa bo pri kmetijskih zemljiščih, ki so del zaokroženih kmetijskih posestev. "Če bi prejšnjim lastnikom takoj vrnili prav podržavljena zemljišča, bi območja stihijno razkosali in verjetno bi se na teh zemljiščih vsaj za krajši čas zmanjšala kmetijska pridelava. Da bi to preprečili, zakon predvideva, da upravičenci

Dr. Rajko Pirnat: "Bistvo kvalitete naših direktorjev, podjetnikov ali kakor jih že imenujemo, je bila v tem, da so imeli prave zveze na pravem koncu, predvsem pa v banki in v ustreznih političnih strukturah. Ta podjetniški sloj zdaj ni ogrožen, treba mu je le omogočiti, da se izkaže v normalnih tržnih razmerah."

najprej dobijo ustrezne lastninske deleže, potem pa območje racionalno razdelijo v nepravden postopku pred sodiščem ali v komasacijskem postopku pred upravnim organom," je dejal dr. Pirnat in poudaril, da je predlagatelj prejel na predlog zakona o denacionalizaciji več amandmajev, kot ima zakon členov, med njimi tudi veliko zahtev po širjenju pravic denacionalizacijskih upravičencev. Ker je zakon kompromis med zahtevami bivših lastnikov in realnimi ekonomskimi možnostmi, bi bilo premikanje točke kompromisa na eno ali drugo stran nesprejemljivo. Res je, da bo denacionalizacijskih postopkov veliko, po oceni nekaterih okrog 60 tisoč, vendar so le pravni postopki lahko pravični; še zmeraj pa je bolje voditi pravne postopke kot kazenske, kakršne so po vojni. Zahteva opozicije, da bi premoženje vračali le v lastninskih deležih in ne v naravi, je po Pirnatovem mnenju nes-

prejemljiva zato, ker je le vračilo v naravi pravo nadomestilo za odvzeto lastnino. Opozicija nasprotuje tudi zakonski rešitvi, da bi prejšnjim lastnikom plačali odškodnino v obliki obveznic, in predlaga "plačilo" v delnicah. Dr. Pirnat ji odgovarja, da je v obveznicami mogoče najlažje vrniti natančno določeno vrednost; pričakovati pa je tudi, da bodo denacionalizacijski upravičenci z obveznicami sodelovali pri odplačni privatizaciji.

Na vprašanje Vladimirja Stiasnyja, ali zakon o lastninjenjem preoblikovanju podjetij vsebuje mehanizem, ki bi preprečeval skušnjavo države, da bi gospodarstvo izkoriščala za svoj proračun, je minister Umek odgovoril, da je tovrstnih varovalk dovolj. Ker je znano, da ni države (ali partije) na svetu, ki bi s premoženjem sama dobro gospodarila, je v zakonskem predlogu privatizacije država le tehnični instrument za prehodno obdobje; po tem obdobju pa bi premoženje prenesli na investicijske družbe in ga v obliki delnic razdelili polnoletnim državljanom Slovenije. Tudi kupnina od privatizacije se

vrača v gospodarstvo, in sicer za sanacijo bančnega sistema, za pretvorbo posojil v vloge in s tem v bistvu za dokapitalizacijo podjetij.

Zakon "pozablja" na delavce?

Predsednik gorenjskih svobodnih sindikatov Sandi Bartol je dejal, da kritike sindikata ne bi smeli razumeti kot napad na demokratično izvoljeno oblast, ampak kot resno kritiko predlaganih zakonov. V zakonu o drugih je nesprejemljiv 53. člen, ki živilsko-predelovalni industriji odvzema del premoženja. Zakon o denacionalizaciji ni sporen; stare krivice je treba popraviti, vendar tako, da ne bi povzročili novih. Zakonu o lastninjenjem preoblikovanju podjetij pa sindikat najbolj zameri, da "pozablja" na 40-letni prispevek delavstva pri ustvarjanju družbenega kapitala, da je bila razprava o zakonih v neugodnem času (dopusti, čas po koncu vojne) in da zakonski predlog ni nadgradnja osnutka. Dr. Rajko Pirnat je odgovoril, da so zadržane upravičene do določene deleže, saj se je zaradi nizkih odkupnih cen pridelkov akumulacija prelivala iz zadrug v živilsko-predelovalno industrijo. Kar zadeva zakon o privatizaciji, novi koncept bolj kot Mencingerjev upošteva, da so družbeno premoženje ustvarjali vsi - ne samo delavci v tovarnah, ampak tudi učitelji, zdravniki in drugi, in zato tudi predvideva, da bi del tega premoženja razdelili vsem odraslim državljanom Slovenije, del pa prenesli še na pokojninski sklad. Če bi podjetjem dali možnost, da bi se sama odločala za obliko in način privatizacije, se verjetno ne bi tako, kot bi želeli delavci, je dejal dr. Pirnat in označil sindikalno kritiko za "ceno demagogijo, ki jo je treba razkrinkati". Minister Umek je dejal, da zakon vsebuje dovolj ekonomskih spodbud in da je učinke sistema, kakršnega predvideva zakon, mogoče vsak dan videti pri naših sosedih. Zakon vpeljuje sistem kapitalne logike z vsemi tržnimi varovalkami, kakršnega poznajo v razvitem svetu, in vsako izmišljanje drugega modela bi bila pot v "tretji svet". Nekateri očitajo zakonu tudi to, da za razliko od Mencingerjevega koncepta ne spodbuja dokapitalizacije. Kaj pa jo onemogoča, se je vprašal minister Umek in odgovoril: "Nič je ne preprečuje. Naš management zna dobro poslovoditi, prodajati v tujino in podobno, nikoli pa se mu ni bilo treba na trgu kapitala bojevati za prihranke državljanov. Formule za naložbe - 20 odstotkov lastnih sredstev, ostalo pa bančno posojilo - je konec, vodilni bodo morali prepričati ljudi, da se s plačilo vložijo denar v njihove tovarne, naložbe in proizvodne programe. In če jim bodo ljudje zaupali, bodo denar tudi dobili." Očitek, da zakon "pozablja" na 40-letni prispevek delavcev, je zavrnil s trditvijo, da bodo delavci dobili splošne državljanske delnice, del prek pokojninskega sklada, lahko pa bodo kupili tudi delnice podjetja. Nerazumljivo je, da sindikat podpira "divji svet delničarstva" in da se ne ukvarja z merili, kako brezplačno razdeliti del družbenega premoženja. Očitno je, je dejal Umek, da je sindikat pripraven nekimi političnim usmeritvam.

Bo vsak odrasli dobil šest tisoč mark?

Ker so ocene o tem, koliko družbene lastnine naj bi dobil polnoletni državljan Slovenije precej različne, je socialdemokrat Branko Grims vprašal gosta, katera številka je prava. Minister Umek je povedal nekoliko takole: po knjižni vrednosti podjetij naj bi vsak dobil nekaj več kot dva tisoč nemških mark, po realni vrednosti, ki je povprečno trikrat večja od knjižne, pa okrog šest tisoč mark. Če ima družina tri odrasle člane, je to že precejšnja vsota, ki ob najmanj 10-odstotni letni obrestni meri prinese družini okrog dva tisoč mark na leto.

Na vprašanje mag. Janeza Tavčarja, direktorja M-Kmetijev Kranj, kaj bo z usodo družbenih kmetijskih posestev, je dr. Pirnat povedal svoje (in ne uradno) mnenje. Dejaj, da so družbeno posestva, ki so naša različica sovhovozov oz. kolhozov, predvsem za srednjo Evropo neprimerna oblika kmetovanja in da po izkušnjah Avstrije in drugih držav dajejo najboljše rezultate družinske kmetije. Da pri preobrazbi družbenega kmetijstva ne bi bilo prevelikih težav, zakon predvideva prehodni čas, v katerem naj bi se tudi presežek zaposlenih na kmetijskih posestvih poiskal drugo zaposlitev, se prekvalificiral in podobno. Poslanec republiške skupščine Andrej Šter je na izrecno vprašanje, ali je mogoče zaustaviti proces namernega zniževanja vrednosti podjetij, dobil odgovor "ni mogoče". In ker je odgovor negativen, je po mnenju dr. Pirnata zakon o lastninjenju treba čimprej sprejeti. ● C. Zaplotnik

Strah pred podržavljenjem je odveč

Velik del petkove razprave je zaznamovala polemika med gostoma in predsednikom vlade v senci Emilom Milanom Pintarjem, ki je dejal, da je celotna razlaga zakona o lastninjenjem preoblikovanju podjetij nekorektna in da 36. člen zakona jasno poka-

Ko je liberalni demokrat Rasko Tepina dejal, da je ideja o splošnih državljan-skih delnicah komunistična, je reagiral dr. Pirnat in očitek zavrnil z besedami, da ideja ni komunistična, je pa posledica komunizma. Komunizem je namreč učil, da je družbena lastnina od vseh, državljan-ska delnica pa pomeni "moj košček je moj".

že, da gre za novo nacionalizacijo gospodarstva. Zakon postavlja državno lastnino na prvo mesto, normalno pa bi bilo, če bi bila na zadnjem. Pripombe priznanih slovenskih strokovnjakov, kot so dr. Ribnikar, dr. Bajt, dr. Mencinger, mag. Omerza, dr. Rus in drugi, niso upoštewane. Minister Umek je zavrnil očitek o nacionalizaciji gospodarstva in dejal, da je strah pred podržavljenjem odveč, saj bo vse preneseno na investicijske družbe. Tisto, kar bo ostalo v razvojnem skladu, pa bo država porabila za plačilo javnega dolga, ki ga je ustvarjalo tudi gospodarstvo.

Precej polemike je izzvala razprava predstavnika kranjske Agromehanike, ki je gosta vprašal, ali predlagatelj misli, da bo s podržavljenjem rešil gospodarstvo. "Če to resno misli, potem predlagamo, da podržavi vse, kar je bilo ustvarjeno od 1945. leta dalje, in da potem začnemo znova, vsi pod enakimi pogoji. Predlog, ki ga je pripravil izvršni svet, je vreden obzora, zato naj ga umakne iz skupščinskih klopi in pripravi takšnega, ki bo sprejemljiv za vse delavce," je dejal in očital vladi in njenima predstavnikoma, da vodijo družbo v državni kapitalizem. Vitomir Gros, ki je vodil pogovor, je razpravo predstavnika Agromehanike označil za "neracionalno govornjenje", ki ne sodi v tako resno državo, kot je Slovenija; minister Umek pa je dejal, da nekateri očitno ne morejo razumeti, da ne gre za nacionalizacijo, ampak za razdeljevanje premoženja.

Bo vsak odrasli dobil šest tisoč mark?

Ker so ocene o tem, koliko družbene lastnine naj bi dobil polnoletni državljan Slovenije precej različne, je socialdemokrat Branko Grims vprašal gosta, katera številka je prava. Minister Umek je povedal nekoliko takole: po knjižni vrednosti podjetij naj bi vsak dobil nekaj več kot dva tisoč nemških mark, po realni vrednosti, ki je povprečno trikrat večja od knjižne, pa okrog šest tisoč mark. Če ima družina tri odrasle člane, je to že precejšnja vsota, ki ob najmanj 10-odstotni letni obrestni meri prinese družini okrog dva tisoč mark na leto.

Na vprašanje mag. Janeza Tavčarja, direktorja M-Kmetijev Kranj, kaj bo z usodo družbenih kmetijskih posestev, je dr. Pirnat povedal svoje (in ne uradno) mnenje. Dejaj, da so družbeno posestva, ki so naša različica sovhovozov oz. kolhozov, predvsem za srednjo Evropo neprimerna oblika kmetovanja in da po izkušnjah Avstrije in drugih držav dajejo najboljše rezultate družinske kmetije. Da pri preobrazbi družbenega kmetijstva ne bi bilo prevelikih težav, zakon predvideva prehodni čas, v katerem naj bi se tudi presežek zaposlenih na kmetijskih posestvih poiskal drugo zaposlitev, se prekvalificiral in podobno. Poslanec republiške skupščine Andrej Šter je na izrecno vprašanje, ali je mogoče zaustaviti proces namernega zniževanja vrednosti podjetij, dobil odgovor "ni mogoče". In ker je odgovor negativen, je po mnenju dr. Pirnata zakon o lastninjenju treba čimprej sprejeti. ● C. Zaplotnik

Strah pred podržavljenjem je odveč

Velik del petkove razprave je zaznamovala polemika med gostoma in predsednikom vlade v senci Emilom Milanom Pintarjem, ki je dejal, da je celotna razlaga zakona o lastninjenjem preoblikovanju podjetij nekorektna in da 36. člen zakona jasno poka-

Kranjski socialisti o lastninjenju

Manjšina vedno sprejema revolucionarne spremembe

Kranj, 5. septembra - Občinska organizacija Socialistične stranke Kranj je v prostorih občine organizirala danes razgovor o predlogih lastninskih zakonov, ki ga je vodil predsednik stranke v Sloveniji mag. Viktor Zaklej. Ob sicer skromni udeležbi je razložil poglede vodstva stranke na, v teh dneh tako vroče, predloge lastninskih zakonov.

Socialistična stranka Slovenije, podobno kot ostale stranke opozicije v slovenskem parlamentu, nikakor ne sprejema predlagane lastninske reforme, oz. natančneje: predlaganega načina njene izvedbe. V razmerah, ko tudi v svetu ne obstaja koesistentna teorija privatizacije, ko v sicer skromni praksi različnih okolij lahko pridobimo zelo omejene izkušnje, čudi, da predlagatelji, sicer pristaši tržnega gospodarstva, v teh prelomnih procesih popolnoma spregledujejo ekonomsko učinkovitost, kot edino pravo merilo za prihodnji razvoj. Predlagana zakonodaja jasno zrcali miselne vzorce vladajočih strank, ki dovolj jasno in apriorno odklanjajo sedanje poslovodstvo ter podcenjuje kvaliteto, sposobnosti in raven našega delavstva. Zakonom je mogoče očitati podržavljenje družbenega premoženja in onemogočanje avtonomne privatizacije in možnosti dokapitalizacije, kar vse utegne skrajno negativno vplivati na razvoj. Pri zakonu o zadrugah je vsekakor sporna razdelitev prehrabeno - predelovalnih podjetij med kmete ne glede na medsebojno povezanost, gospodarski strokovnjaki pa tudi opozarjajo, da je knjižna vrednost 3 do 5 nižja od prave in zato za privatizacijo nesprejemljiva. Trmasto vztrajanje na modelu, ki so ga obsojala in zavrgla vsa, v slovenskem gospodarstvu pomembna imena, GZS in druga strokovna združenja, je neodgovorno. Socialistična stranka Slovenije je tudi tokrat pripravljena na konstruktivni pogovor in sklepanje kompromisov, pri čemer za denacionalizacijo in zadrugno zakonodajo vidi možnosti sprejema, za lastninsko preoblikovanje podjetij pa je ponujeno tako daleč od sprejemljivega, da se bo zaradi vztrajanja pri takem modelu, prisiljena poslužiti vseh načinov in poti, da sprejem takega zakona prepreči. Manjšina (tokrat je to lahko le 63 poslancev slovenske skupščine) vedno sprejema revolucionarne spremembe, ki jih zgodovina prej ali slej zavrne. ● S. Ž.

Prenovitelji in svobodni sindikat o lastninjenju

V izogib novim krivicam

Ljubljana, 3. septembra - Sestali sta se vodstvi Svobodnih sindikatov Slovenije in Stranke demokratične prenove, da bi pretresli odnos do paketa lastninskih zakonov. Eni in drugi namreč želijo obraniti interese delavstva in tistih, ki jih utegne nova lastninska zakonodaja razlastiti premoženja in pravic.

Svobodni sindikati so se o paketu lastninskih zakonov že prej pogovarjali tudi s predstavniki drugih strank, delavske in stranke krščanskih socialistov. S tem zavračajo očitek, da sindikat in nekdanja vladajoča stranka obnavljata staro navezo, da bi za vsako ceno spodbila predlagano lastninsko zakonodajo. Kakršna je zdaj v skupščinski proceduri, bo socialno že tako oslabilo družbo še bolj razslojila, ogrožena bodo delovna mesta, vsul se bo plaz brezposelnosti, grozi nevarnost podržavljanja premoženja, soglašajo svobodni sindikati in prenovitelji. Popravljanje starih krivic utegne torej povzročiti nove, in to predvsem že zdaj nepriviligiranim družbenim slojem, delavcem, upokojencem, mladim ljudem. Sicer pa so sindikati ponovili svoja že znana stališča do paketa lastninskih zakonov: zakon o denacionalizaciji, zadrugah in privatizaciji podjetij naj predlagatelj iz predloga vrne v fazo osnutka, nato pa za oblikovanje sprejemljivejšega predloga pritegne stroko in predstavnike delavcev, ki jih je dosedanja postopek povsem obšel. Vodstvo svobodnih sindikatov je tudi vedeti, da so povezovanje s parlamentarnimi strankami in pridobivanje javnega mnenja za stališča do lastninske zakonodaje način njihovega političnega boja, segli pa bodo tudi po skrajnih sredstvih (pred zasedanjem parlamenta so sindikati kmetijske dejavnosti denimo priredili protestni shod), če bo vlada še naprej gluha za sindikalne pobude. Ponovno opozarjajo, da bi se morali o nekaterih najpomembnejših vprašanjih v zvezi z lastnino odločiti celo referendumsko. Samo lastninski zakon tudi ni dovolj, slediti bi mu morala davčna zakonodaja, zakoni o delnicah, stečajih, delavskem soupravljanju... ● D. Ž.

STRANKARSKÉ NOVICE

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja Takošen sprejem denacionalizacije

V sporočilu za javnost št. 11 pravijo, da je na zadnji seji republiške skupščine sicer prišlo do razprave o denacionalizaciji, vendar ne v vseh zborih. Opozicija, ki sicer razglasa, da ne nasprotuje odpravljanju preteklih krivic, poskuša zavlačevati sprejetje zakona. 11. septembra bo zakon spet v skupščini, skupaj z zakonom o lastninjenjem preoblikovanju podjetij. Združenje meni, da oba zakona nista tako tesno povezana, da zakona o denacionalizaciji s prilagoditvijo nekaj členov ne bi mogli samostojno sprejeti. Trenutni položaj je nevzdržen; pravi združenje, in navaja, da je socialističnokomunistična oziroma samoupravna kontrola stvar preteklosti, da družbena lastnina nima svojega lastnika, da je vsa odgovornost v rokah direktorjev in da vse skupaj pelje v gospodarski propad. Odujevanje lastnine razlaščenec, najemi, forsirane adaptacije in podobne zlorabe se nadaljujejo. Opozicija zavira sprejem zakonodaje, ki bi postali temelj novemu gospodarskemu razvoju. Denacionalizacijski zakon naj se takoj sprejme, da bi takoj lahko začeli z vitalno gospodarsko dejavnostjo.

Liberalnodemokratska stranka

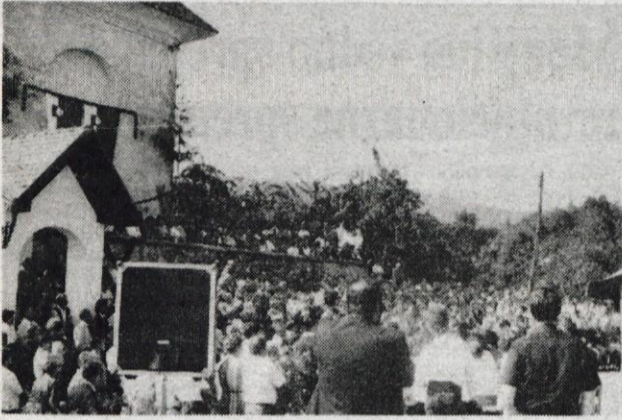
Zanikanje sodelovanja

V zvezi s širjenjem vesti, da je zakon o lastninjenju, ki ga je predlagala vlada v senci, enoten predlog opozicije, tudi Liberalnodemokratske stranke, strankino vodstvo izjavlja, da to ni res. Noben organ stranke se do predloga vlade v senci ni opredeljeval. Stališče poslanskega kluba je, da je treba vladni predlog vrniti v fazo osnutka, saj je še vrsta nedorečenih in neproučenih rešitev. Stranka hoče biti konstruktivna, zato je pripravila nove dopolnitve predloga izvršnega sveta in ga s tem narediti sprejemljivega.

Pogledi na lastninske zakone

Včeraj so Socialdemokratska unija Slovenije, Liberalnodemokratska stranka Slovenije, Stranka demokratične prenove, Socialistična stranka Slovenije, Nova socialdemokracija, Delavska stranka in Stranka krščanskih socialistov organizirale skupni posvet o lastninskih zakonih, o katerih bo jutri spet razpravljala republiška skupščina. Stranke so predstavile svoje poglede, beseda pa je bila dana tudi nekaterim strokovnjakom s tega področja in predstavnikom sindikatov. ● Zbral J. Košnjek

Proslavitev obletnice v Besnici

Država in 700 let

Besnica, 8. septembra - "Imeli boste to srečo, da boste lahko rekli in si bodo šolarji lahko zapomnili: 700-letnico Besnice smo praznovali, ko je Slovenija postala država..." je v nedeljo na proslavi, ko so po scenariju domačega kulturnega društva, s poudarkom na rokovnjača Dimeža, člani lutkovne in dramske skupine ter besniški pevci med predstavljanjem Besnice skozi čas, rekel v slovesnem pozdravu in nagovoru predsednik slovenske vlade Lojze Peterle.

Proslava, ki se je začela ob 9. uri z mašo, ki jo je v cerkvi Sv. Egidija v Zgornji Besnici opravil pomožni škof Jožef Kvas, se je v toplem, poznoletnem sončnem dopoldnevu najprej nadaljevala ob vnožju pred cerkvijo, nato pa s celodnevним rajanjem in srečanjem uglednih gostov pod Joškovim kozolcem.

Svečanosti, ki jo je simbolizirala v kakovosti in zdravi vkorenjenosti in sposobnosti ljudi Besniška voščenska, so se poleg člana predsedstva Republike Slovenije Ivana Omana, predsednika vlade Lojzeta Peterleta, ministrov Jelka Kacina in Petra Venclja ter predsednika zbora občin Ivana Bizjaka udeležili tudi člani kranjske vlade s predsednikom Vladimирjem Mohoričem in predsednik občinske skupščine Vitomir Gros ter drugi. Med uglednimi gosti, ki so mu najprej izročili spominsko darilo - zlato besniško jabolko pa je bil tudi poljski generalni konzul v Jugoslaviji. Zlate besniške voščenske pa so podelili za spomin pred koncem programa pod vnožjem cerkve tudi Lojzetu Peterletu, pomožnemu škofu Jožefu Kvasu, Vitomirju Grosu, župniku Alojzu Grebencu, Mihi Sušniku, Janezu Balanču, Ivanu Lebnu in Lutkovni skupini Besnica.

Popoldansko rajanje je potem potekalo v organizaciji Turističnega društva in za veselo razpoloženje so skrbeli domači godci s citrami in harmoniko. Proslavljanje častitljive obletnice kraja pa je preveval tudi ponos, ki ga je simbolično utrdil v nagovoru tudi predsednik Lojze Peterle, ko je mimogrede omenil, da med nedavnim obiskom v Ameriki ne bi bil presečen, če bi ga tamkajšnji taksist, ko ga je vprašal, ali smo se v Sloveniji že rešili ruskega komunizma, vprašal tudi, ali pozna ministra Kacina, ki je doma iz Besnice... ● A. Žalar

Srečanje ob Planšarskem jezeru - Jezersko - Krajevna skupnost in Kulturno umetniško društvo Jezersko bosta v soboto, 14. septembra, ob 11. uri dopoldne ob Planšarskem jezeru na Jezerskem pripravila veselo prireditev pod naslovom Na svidenje poletje - Dober dan jesen. V goste bodo povabili Janeza Hočevarja - Rifleta in ansambel Nagelj iz Kamnika. Prireditelji obljublajo, da ne bo ničesar manjkalo (in da bo tudi vreme lepo). ● (až)

Nove vežice in pokopališče - Gorenja vas - V krajevni skupnosti Gorenja vas v škofjeloški občini bodo v nedeljo, 15. septembra, proslavili uresničen nalog, ko so se v krajevni skupnosti odločili, da s samoprispevkom zgradijo mrliške vežice in razširijo pokopališče. Blagoslov in predaja v uporabo novozgrajenih mrliških vežic in novega pokopališča bo ob 8. uri (po prvi maši). K svečanosti vabita predsednik sveta krajevne skupnosti in župnijski urad Trata. ● (až)

Soglasja k lokacijam - Škofja Loka - Na jutrišnji (sreda), 10. seji sveta krajevne skupnosti Kamnitnik, ki bo ob 19. uri, bodo na dnevnem redu zanimiva prostorska vprašanja. Najprej bodo obravnavali vlogo za soglasje k lokaciji objekta stara Odeja - poslovno trgovska hiša investitor Loka Lesing, nato soglasje k lokaciji objekta Mesnica - predelava mesa in prodajalna (investitor Matjaž Miklavč) in nazadnje razpravljali še o prihodnji urbanistični zasnovi kompleksa vojašnice v Škofji Loki in o rekonstrukciji Stare ceste. ● (až)

Debeli in Suhi za lajšjo ureditev Športnega centra - V krajevni skupnosti Brezje v radovljški občini, kjer so še posebno delavni in zavzeti člani Športnega društva, so v petek popoldne pripravili zanimivo veselo prireditev z nogometno tekmo Debeli in Suhi. Srečanje z igrami, ki se je začelo pred domom na Brezjah in se potem odvijalo na igrišču za Gostiščem Turist na Črnicu, je privabilo kar precej gledalcev. Postregli so poleg pijače tudi z lovskim golažem. Tekma Debeli : Suhi (poslej bodo ta vesela srečanja tradicionalna) se je končala z rezultatom 8 : 7 v korist Debelih. Izkupiček od tega veselega srečanja bodo namenili za postopno ureditev Športnega centra za Gostiščem Turist. Zgraditi nameravajo namreč še igrišče za tenis in nekatera druga ter urediti prostore za piknike. Zato nameravajo člani Športnega društva še letos pripraviti kakšno veselo srečanje, da bi na ta način dobili nekaj denarja. Predsednik sveta krajevne skupnosti Jakob Langus pa je na petkovi prireditvi pohvalil člane Športnega društva in pozdravil njihove pobude in načrte. - A. Ž.

Pred praznikom krajevne skupnosti Visoko

Tradicija se nadaljuje

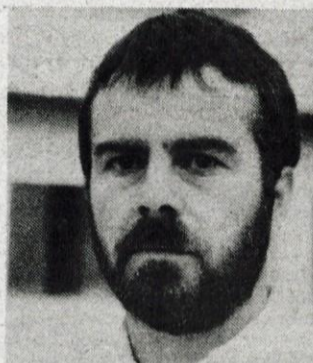
Tudi ob letošnjem krajevnem prazniku bodo krajanje krajevne skupnosti Visoko v kranjski občini bogatejši z nekaterimi pridobitvami in urejenostjo krajev.

Visoko, 9. septembra - Na srečanju konec minulega tedna v krajevni skupnosti Visoko, ko smo se pogovarjali s predsednikom sveta KS Rajkom Bakovnikom, tajnikom Jožetom Bolko in člani gradbenega odbora za izgradnjo pošte in obnovo Doma krajanov Zdravkom Žagarjem, Slavkom Hočevarjem in Branetom Petkom, se je po predstavitvi programa krajevne skupnosti in uresničenih velikih akcijah, začelih že lani ali celo prej, nekaterih pa letos, izoblikovala ocena, da bo letošnji praznik tudi ponovna potrditev že kar desetletne tradicije. Vsako leto sredi septembra, ko z različnimi prireditvami obeležijo praznik, so na Visokem ali v sosednjih krajih slovesno odpirali tudi takšen ali drugačen objekt, ali pa proslavili komunalno ali drugačno pridobitev. Tudi tokrat, v nedeljo, 15. septembra, bo tako.

Na svečanosti, ki se bo začela ob 11. uri in jo bodo v kulturnem programu popestrili pevski zbor, folklorna skupina, najmlajši iz vrta, ansambel Gašperji, bodo odprli novo pošto s prenovljeno fasado in vhodom v Dom krajanov. Pričakujejo, da bo slavnostni govornik predsednik izvršnega sveta občine Kranj Vladimir Mohorič, med gosti pa, da bodo tudi drugi predstavniki občine, pošte in seveda krajanje.

"S pošto in prenovljenim domom bo uresničen pravzaprav program, opredeljen že pred leti za daljše obdobje. Takrat smo na primer načrtovali telefonijo, trgovino in s tem v zvezi nazadnje tudi pošto. No, zdaj smo pred uresničitvijo tega programa, za katerega so se vsa leta, in še posebej tudi letos, zavzeli s prispevkom in delom vsi krajanje, podpora, za katero smo hvaležni, pa je bila tudi v občini in Pošti v PTT podjetju Kranj," z zadovoljstvom ugotavlja predsednik sveta KS Rajko Bakovnik.

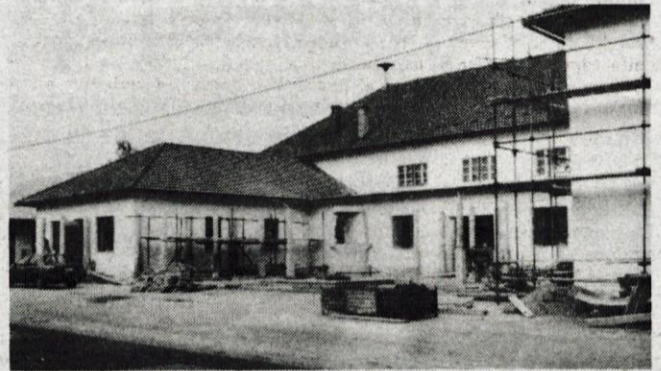
Pridobitev, ki jo bodo v nedeljo svečano odprli na Visokem, pa letos ni edina. Spomladi je bila končana velika telefonska akcija za krajevne skupnosti v severnem delu občine, katere nosilec je bila krajevna skupnost Visoko. V krajevni skupnosti Visoko so z novo

Rajko Bakovnik

centralo dobili 300 novih telefonov. Velika dela so potekala v Športnem parku, kjer so urejali razsvetlavo na teniških igriščih in balinišču, nogometna sekcija pa ta hip še vedno ureja mansardo garderobnega objekta, razširjali pa so tudi nogometno igrišče. Sicer pa dela v Športnem parku še niso končana. V teniški sekciji, ki je med najbolj aktivnimi v krajevni skupnosti, se pripravljajo na novo akcijo.

"Po celoviti obnovi petih teniških igrišč se zdaj pripravljamo, da še letos končamo groba dela za še dve novi teniški igrišči," pojasnjuje predsednik sekcije Slavko Hočevar, ki je tudi vodja gradbenih del pri pošti in obnovi doma in ima zaradi skupnosti Visoko so z novo

teniški sekciji, kot je povedal, kar malce slabo vest. Predsednik gradbenega odbora za pošto in obnovo Doma Zdravko Žagar pa ugotavlja, da je bilo Hočevarjevo in delo Braneta Petka (slednji je v odboru skrbel za tehnična opravila) zares nujno in po rezultatih nenadomestljivo. "Brez njiju ne vem, ali bi v nedeljo proslavljali otvoritev in dokončanje del. Kakor pa poznam Slavka, bo svoj očiitek, da je bil premalo "pri tenisu", hitro nadoknadil. Sicer pa

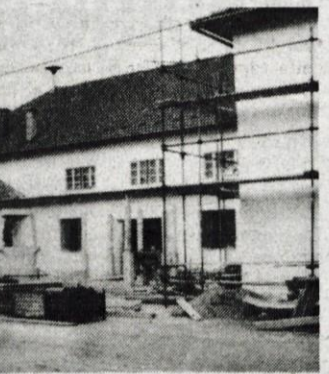

Zdravko Žagar

je tenis v Športnem parku, ki služi krajanom in je odprt tudi za druge, na visoki ravni in znan daleč naokrog."

Zadovoljen z uresničevanjem letošnjega programa in z

zadnjimi akcijami pa je tudi Jože Bolka, tajnik krajevne skupnosti sicer pa tudi kar "finančni direktor" akcij. "Celoten obračun še ni skupaj, vendar so krajanje poleg prispevkov v denarju in materialu opravili tudi več kot dva tisoč delovnih ur. Podobno je bilo pri urejanju zbiralnice mleka na Lužah in

plošči na tamkajšnjem gasilnem domu; pa na Miljah pri urejanju večnamenskega objekta, pri asfaltiranju ulice v zgornjem delu Visokega, pri domu s sodečarjevo in delo Braneta Petka (slednji je v odboru skrbel za tehnična opravila) zares nujno in po rezultatih nenadomestljivo. "Brez njiju ne vem, ali bi v nedeljo proslavljali otvoritev in dokončanje del. Kakor pa poznam Slavka, bo svoj očiitek, da je bil premalo "pri tenisu", hitro nadoknadil. Sicer pa

Brane Bolka

Tako bo v nedeljo na Visokem proslavljanje krajevnega praznika spet svečano. Letos, kar zadeva prireditev sicer nekoliko skromnejše, vendar se bo nedeljsko popoldne praznovanje nadaljevalo v Športnem parku z različnimi veselimi igrami. Že v soboto pa bodo gasilci pripravili tudi mokro vajo. ● A. Žalar

Novinarski večer v Kampu Smednik v Dragočajni

Tokrat priznanje za delo v turizmu

Že na dvanajsti prireditvi pod naslovom Novinarski večer bomo tokrat proslavili skupaj s pokroviteljem Zavarovalnico Triglav d.d. Ljubljana in njeno Območno enoto Ljubljana 30-letnico in delo turističnih delavcev TD Dragočajna - Moše za razvoj Kampa Smednik v Dragočajni.

Nadaljujemo torej z zdaj že dobro znano in utrjeno, tradicionalno prireditvijo Gorenjskega glasa pod pokroviteljstvom Zavarovalnice Triglav d.d. Ljubljana - Novinarski večer. Tokrat bomo prvič, sicer pa že na dvanajstem Novinarskem večeru, podelili naše priznanje na prostem v Kampu Smednik v Dragočajni turističnim delavcem Turističnega društva Dragočajna - Moše. Zakaj ravno v Dragočajni in v kampu, bomo več pojasnili v petkovem Gorenjskem glasu.

Tokrat povejmo le to, da bodo na prireditvi, ki bo v soboto, 14. septembra, in se bo začela ob kampu v Dragočajni ob 15.

uri, najprej slovesno odprli nove poslovne prostore Turističnega društva in hkrati proslavili 30-letnico Kampa Smednik v Dragočajni. Potem pa se bomo preselili v kampu, kjer se bomo novinarji Gorenjskega glasa pogovarjali (v živo) z domačini in gosti, vmes pa bodo za prijetno in veselo razpoloženje poskrbeli tudi domači šolarji, pa Folklorna skupina Sava in Ansambel sekstet Karavanke.

Tako kot na vseh dosedanjih prireditvah bomo žrebali tudi številne nagrade. Naj takoj povemo, da bodo vstopnice za prireditev naprodaj od jutri (v sredo) naprej v Okrepčevalnici v kampu v Dragočajni od

10. do 22. ure. Seveda pa bomo podelili tudi priznanje Gorenjskega glasa za dosežene uspehe pri delu in razvoju kampa in društva.

Po dobri poldruhi uri zanimivih pogovorov, med katerimi pa ne bo manjkalo glasbe, petja, plesa, smeha... pa se bo seveda nadaljevalo v kampu veselo rajanje. Da ne bo nihče žejen in lačen, bo poskrbelo Turistično društvo, za veselo razpoloženje in ples pa Ansambel sekstet Karavanke in spon-

zorji prireditev z nagradami, ki jih bomo žrebali med prireditvijo in po njej. Tudi veselih iger ne bo manjkalo. Zato vam priporočamo, da si pravočasno preskrbite vstopnice, saj bodo veljale za prireditev, veselo srečanje po njej in hkrati za žrebavanje številnih nagrad. V predprodaji so tudi v naši malooglasni službi na Cesti JLA v Kranju. Več o prireditvi pa, kot rečeno, v petek v Gorenjskem glasu, ko bomo tudi napovedali, kakšno bo naslednji dan v soboto vreme. Če bo namreč kazalo slabo, bomo prireditev prestavili na prihodnjo soboto, 21. septembra, čeprav je v Dragočajni že zdaj večinoma vse nared za veselo srečanje. ● A. Žalar

Zakaj je Zalog v temi

Zalog, septembra - Pred časom so nas prebivalci Zaloga in okolice opozorili, da v teh vaseh že dolgo ne gorijo svetilke javne razsvetljave. Menda je Elektro Kamnik luč odklopil zaradi neplačanih računov, so ugibali. Res je bilo tako, le da je odklop naročil sam (zdaj že bivši) krajevni župan.

V Kamniku, pri Elektru Ljubljana Okolica, ki skrbi tudi za razsvetlavo mejne krajevne skupnosti Zalog, so domnevo potrdili. Kdaj bo Zalog z okolico spet razsvetljen? Ali bodo jeseni, ko se noči daljšajo in so tudi jutra, ko domačini odhajajo na delo, še temna, Založani še vedno brez javne razsvetljave? Odgovor smo iskali pri predsedniku krajevne skupnosti Francu Bohincu. Ker je zaradi kopice težav, med drugim tudi te z javno razsvetlavo, na zadnji seji odstopil, popolnega odgovora ni bilo. Povedal nam je le, da je dal javno razsvetlavo v krajevni skupnosti odklopiti sam, ker je bila poraba elektrike prevelika. Rojakom je očital, da hočejo imeti luč za vsak nočni korak, namesto da bi si jo racionalno odmerjali.

»Od kranjske občine dobimo za javno razsvetlavo po milijon starih dinarjev na svetilko v enem letu,« je pojasnil Franc Bohinc. »V krajevni skupnosti je 26 svetilk. Denar, ki nam ga je občina za leto 1991 namenila za razsvetlavo, je bil porabljen v pol leta. Zato sem dal odklopiti.« Ali to pomeni, da bodo do naslednjega razdeljevanja občinskega denarja za krajevno elektriko (konec tega ali v začetku prihodnjega leta?) Založani v temi? Franc Bohinc tega ni vedel. Tudi ga nič več ne briga, je pribil, saj po odstopu na zadnji seji ni več župan, s številnimi krajevnimi problemi z lučjo vred pa naj se poslej ubada kdo drug. Da je zdaj že bivšemu prvemu krajevemu možu res že vsega dovolj, pričča tudi odnos do podpisane, ki sem pri njem iskala informacije. Odpravil me je srdito in prav na kratko, češ da sedanje teme v Zalogu ni kriva ne občina ne Elektro, pač pa izključno Založani, ki pri nočni svetlobi nimajo nobene mere. ● D. Ž.

Nagrade so že prispevali: Zavarovalnica Triglav d.d. Ljubljana - Območna enota Ljubljana, Gorenjski glas, Ljubljanska banka - Gorenjska banka, Gorenjski sejum, RT Telefonija Robert Rozman - Dragočajna, Žeja servis Mihelca Mihela Govekar - Valburga, Okrepčevalnica Stari grad Mihela Rimondo, Trgovina Gomo - Smednik, Avto club P&K - Smednik, Kamnoseštvo Stupan - Dragočajna in Eterović - Moše, Marjan Mali - Valburga, Avtoprevozniki Boris Zajc - Valburga in Ločniškar - Smednik, Mesarija Anton Zorman - Zbilje, Elektromehanika Stane Zorman - Zbilje, Penzion Veronika - Dragočajna in Kanu - Valburga, Lesna galanterija Jože Gregorc - Hraše, Trgovina Sfiga - Valburga, KZ Medvode, Mizarstvo Dominik Malovrh - Hraše, Šik Zbilje, Pleskarstvo Jože Potočnik - Dragočajna in Peter Kalan Bertonclicja 36 - Kranj, Butik Ježek Nuša Gantar - Valburga, Šport plan Dore Konjar - Smednik, Zidarstvo in fasadarstvo Franc Jenko - Smednik, Color Medvode, Avtonega Drago Meglič - Zbilje, Gostilna Klub Slovin - Medvode in Zorman - Valburga, Franc Belcijan - Valburga, Kugla bar Zapog, KGM Janez Kalan - Zapog, Avtoprevoznik in izkopi Jernej Jerman - Zapog, Okrepčevalnica Vili Vilko Ambroš in Sodček Lino Eržen, Prodajalna plina Franci Zor - Moše, Gostilna Mihovec - Zgornje Pirniče, Izdelava in servisiranje predmetov iz umetnih smol - Zgornje Pirniče, Petrol Medvode, Kmečki turizem Pr' Jarč - Zbilje, Bistro Dotik - Zbilje, Jernej Brank - Valburga, ABC Loka Železnina Medvode, Alojz Snoj - Valburga, Franc Gačnik - Valburga...

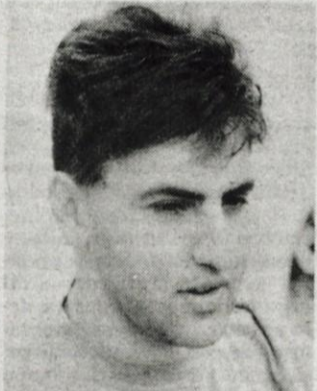

Solidarni z begunci

Brezdomci se zatekajo tudi v Slovenijo

K sorodnikom v Slovenijo se zatekajo Hrvatje, ki jim je vojna vzela domove.

Vojna na Hrvaškem rojeva hude stiske. 140.000 ljudi je v tej drami ostalo brez domov, mnogi so v domačih vaseh v Slavoniji, Baranji, Kordunu in drugih kriznih žariščih pustili vse in se, rešujoč si le gola življenja, zatekli daleč od doma. V tiste kraje na Hrvaškem, ki se jih še ni dotaknila vojna, v Slovenijo, na Madžarsko, v Italijo, še dlje na tuje... Na Slovenskem poznamo tragedije hrvaških beguncev in čutimo z njimi. Kako bi jim pomagali, smo poizvedovali pri naših tokratnih sogovornikih.

Miloš Rooss: »Začasno bi lahko beguncem s Hrvaške solidarno pomagale slovenske družine. V sili bi tudi jaz sprejel koga na stanovanje. Če pa bi se njihovo begunstvo nadaljevalo, bi kazalo trajneje rešiti njihovo stanovanjsko vprašanje. Morda bi jim v Sloveniji ponudili prazna stanovanja, iz katerih so se izselile vojaške osebe...«

Janko Trajčev: »Navadni ljudje ne moremo kaj dosti zoper današnje dogajanje na Hrvaškem. Državni voditelji in vlada bi morali prekiniti ta vojni nesmisel. Nedorodni ljudje trpijo in umirajo, ker voditelji in generali nimajo trezne glave. Beguncem, ki jih je vse več, bi morali pomagati tudi pri našem Rdečem križu. Od-

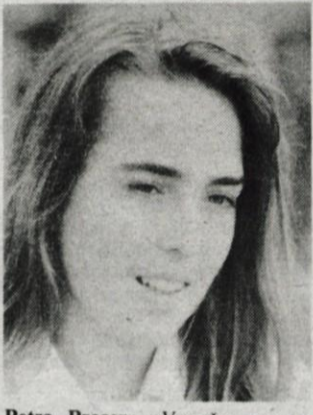
preti bi morali žiro račun, na katerega bi naši ljudje nakazovali solidarnostna sredstva. Prispevali bi lahko denar, oblačila, začasno tudi bivalne prostore.«

Marica Gruđen: »Nikoli si ne bi mislili, da se bo kdajkoli dogajalo kaj takega, čemur smo zdaj priča na Hrvaškem. Zato tudi nikoli nismo razmišljali, kako pomagati v takih primerih. Mnogim beguncem, ki nimajo kam iti, bi lahko ponudili zatočišče pri naših družinah. Če bi se nam godilo enako, kot zdaj Hrvatom, bi najbrž tudi pričakovali podobno pomoč. Ne morem verjeti, da je sploh lahko prišlo do take tragedije.«

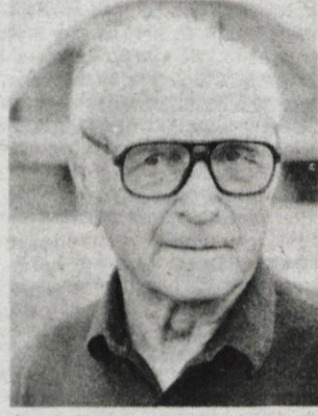

Simona Vreček: »Za begunce, ki v vse večjem številu bežijo s Hrvaškega tudi v Slovenijo, bi morale v prvi vrsti poskrbeti socialne ustanove, denimo Rdeči križ. Pomoč naj bi ponudile družine, ki imajo dovolj prostora, da bi lahko začasno nudile stredo nad glavo ljudem v stiski. Če bi ostali v Sloveniji dlje časa, bi si morali poiskati kako delo in sami poskrbeti zase.«

Petra Prosen: »Ves čas spremljam informacije, ki govorijo o do-

gajanju na Hrvaškem. Zdi se mi grozno, da so ljudje prisiljeni zapuščati domača ognjišča in da jim vojna ruši domove. Strinjam se, da bi morali tudi mi pomagati ljudem, ki jih doleti taka stiska. Za zdaj še nisem slišala za ljudi, ki v Slovenijo sprejemajo begunce v svoje domove. Prepričana pa sem, da pri naših ljudeh obstaja ta pripravljenost.«

Stane Gantar: »Doživel sem vojni čas in pomnim čas, ko so ljudje zaradi vojne zapuščali svoje domove. Mislim, da bi kazalo tudi danes beguncem pomagati na podoben način, kot so v Srbiji pomagali izgnancem iz Slovenije, ko so jih solidarno sprejeli na svoje domove. Med vojno sem živel deloma v Sloveniji, deloma na Hrvaškem, zato poznam ene in druge ljudi. Sicer pa mislim, da bo težko popraviti zgrešeno politiko hrvaške oblasti, ko je Srbe na svojem ozemlju prikrajšala za enakopravnost, zaradi česar je tudi izbruhnila sedanja vojna.«
● D. Ž. Zlebir, foto: G. Šinik

Pri beguncih s Hrvaške

Prišli smo brez vsega, da si rešimo golo življenje

Kranj, septembra - »Že dolgo nezadržno poka v moji rojstni vasi Saborsko pri Ogulinu. Neko jutro je padlo 80 min. Porušili so šolo, tri hiše stran od mojega doma so podrli cerkev in pokopališče. Ljudje smo bili v stalnem strahu, pred izstrelki smo se nenehno umikali v zaklonišča. Otroke so iz vasi poslali na morje, v Crikvenico. Mnogi so ubežali. Tisto jutro, ko je mina raztrgala sosedovo kravo, sem zbežala. Brez vsega, hotela sem rešiti vsaj golo življenje...« je pripovedovala begunka Marija iz okolice Ogulina, ki se je pred vojno na Hrvaškem zatekla k bratu v Kranj.

Vojna na Hrvaškem je v Slovenijo prignala veliko ljudi, ki so v brezumnem divjanju četnikov in vojske na domala že polovici hrvaškega ozemlja ostali bodisi brez strehe nad glavo bodisi v strahu za svoja in življenja svojih otrok poiskali varnejši prostor pod soncem. Za brezdomce, ki so se zatekli k sorodnikom v Kranj, smo izvedeli po zaslugi Slovenske demokratične zveze iz Kranja. Član te stranke je tudi Miro Vuković, tudi sam doma iz okolice Vinkovcev, kjer njegovi rojaki doživljajo tragično usodo.

Pomoč ljudi dobre volje

»Pred sosednjim blokom na Planini sem pred časom opazil avto osijske registracije. Poizvedoval sem in zvedel za sedmero beguncev, ki so si pri sorodnikih poiskali zavetje,« nam je pripovedoval Miro. »Dva tedna so že v Kranju, dve ženski in pet otrok, potrebnih našega razumevanja in pomoči. Na sestanku SDZ smo se dogovorili, da bomo beguncem pomagali po svojih močeh. Stranka jim je za prvo silo namenila 14.000 dinarjev. To seveda ni dovolj, zato bi rad pozval vse ljudi dobre volje, zlasti še v Kranju živeče Hrvatje, naj rojčkom v stiski pomagajo. Oglasijo naj se tisti, ki bi sprejeli begunce na svoje domove, pomagajo naj z denarnimi prispevki, ki naj jih

nakazujejo na poseben žiro račun. V Babini gredi blizu Vinkovcev imam še svoje, upam, da se bodo srečno rešili pred tamkajšnjo vojno. Sam sem že došel v Slovenijo. Ko je bila Slovenija napadena, se je moj sin prostovoljno javil v teritorialno obrambo.«

Vasi v ognju

Obiskali smo 60-letno Ane iz Novske, ki je z vnukoma, stari 4 in 5 let, pribežala k sorodnikom v Kranj. Mesec dni je že njena vas v ognju z dveh strani. Strah jih je prignal v Slovenijo, jokaje pripoveduje ženska, ki je zdaj sicer na varnem, a odrezana od rojstne vasi in svojih. Sin je v gardi, doma sta še mož in snaha. Pot proti Sloveniji je zdaj zaprta. Ne bo se vračala, dokler njeni ne pridejo ponjo, je dejala. Kdove ali hiša še stoji, ali so njeni še živi. Odrezana je tudi od informacij, razen tistih, ki jih željno sprejema po radiu in televiziji. Pri sorodnikih so zdaj hudo na tesnem, sedem jih je z njimi vred v mestnem stanovanju, odkar se je iz vojske (v Osijeku) vrnil tudi domači sin.

Uvodoma omenjena Marija iz Saborskega pri Ogulinu je vojni ubežala najprej v Zagreb, prostorska stiska pa jo je gnala najprej v Slovenijo. Upokojenka je s kakimi tremi tisočaki pokojnine. Kdove ali ji bo njena občina poslala pripadajoči denar, da bo

lahko pri bratu prispevala k stroškom gospodinjstva! Sicer pa se tako kot Ane iz Novske z grenko bo ozira v preteklost, ko med Hrvatimi in Srbi v vasi ni bilo nasprij, nezaupanja in sovraštva. Kake štiri kilometre od Saborskega je srbska vas, od koder so zadnje tedne zdržema napadali četniki. Eden od pravoslavnikov prebivalcev je prosil, naj ne streljajo na hrvaško vas, češ da civilno prebivalstvo ni ničesar krivo. V časopisu je prebrala, da so ga zavoljo tega njegovi ubili in mu zažgali hišo. Saborsko so varovali mupovci, a nikoli niso streljali prvi, je pripovedovala.

Otroci v vojni

Najtežje prenašajo nasilje na Hrvaškem družine z majhnimi otroki. 14-letni Josip, 10-letna Ivana in 2-letni Marko so z materjo pribežali k teti v Kranj. »Ne vem, kaj bomo. Še vedno upam na mir in vrnitev v domači Josipovac, kjer bi otroci nadaljevali šolo, jaz pa bi se vrnila na delo,« je razmišljala mlada mati. »Toda slabo kaže, zato se bom najbrž vrnila sama, da ne izgubim delovnega mesta, otroke pa pustila sestri. Doma je namreč prenevarno zanje. Vsako noč je slišati streljanje, naši živi so napeti do konca, otroci pa tudi boleče občutijo vojno. Zlasti hči, ki je epileptičarka, ne sme doživeti nobenega stresa, sicer se ji bolezen povrne.« Sorodniki skrbijo, da bi vsaj otroci čimprej pozabili vojno, vabijo jih med vrstnike, na izlete in piknike. Toda strah se je že močno zasidral vanje. Le najmlajši Marko navdušeno vihti plastično puško. Ko ga vprašamo, kakšno igračo ima, nam brez obotavljanja odgovori: kalašnikov!

Se ena mlada begunska družina gostuje v Kranju: mama Verica iz okolice Našice s 5-letnim Grgo in 8-mesečno Mašo. Ko so konec junija prišli k sorodnici v Kranj, Našice še niso bile napadene. Dovolj je bila grozeča navzočnost vojaške tankovske enote in nekaj srbskih družin, s katerimi že v mirnem času niso živeli v pretiranem sožitju. Grozili so, da bodo vas zravnali z zemljo. Zdjaj je tudi v njihovi vasi vojna. Veričini mož je v rezervni sestavi milice, sicer pa zaposlen na vzpostavljanju komunikacij, tako da se ji oglašuje vsak dan. Njegov glas in zavest, da je živ in zdrav, tolažijo

družino daleč od doma. Dokler na Hrvaškem ne bo mirno, se ne bodo vrnili. Strah jih je nasilja, strah sovraštva, desetletja zasidranega v nacionalno mešanem prebivalstvu. Naša sogovornica in njena sorodnica pomnita krivične odnose v preteklosti. V vasi, naseljeni s po drugi vojni priseljenimi Dalmatinci, otroci niso imeli pravice niti do šolskega avtobusa. Že majhne so jih Srbi zmerjali z ustaši. Le srbski fant je bil lahko miličnik. Ko ne bi bilo majhnih otrok, bi Verica najbrž ostala v domačem kraju, kjer z moževimi starši obdeluje kmetijo. Mala Maša trpi za hudo alergijo, ki ji ne dopušča uživati kravjega mleka, le enega umetnih mlečnih proizvodov, ki pa doma na Hrvaškem ni bil več dostopen. Tako kot večina njenih rojakov, ki so zaradi vojne postali begunci, strahoma razmišlja o domačem kraju, svojih in negotovi prihodnosti. Pred večno prižganim televizorjem pa lovi novice s Hrvaškega v upanju, da bo prihodnost le prinesla mir domovini in odprla pot domov. ● D. Ž. Zlebir, foto: A. Gorišek

Univerza za tretje življenjske obdobje

Pokoje, čas za uk

Kranj, septembra - Dokaz, da se aktivno življenje z odhodom v pokoj nikakor še ne konča, je tudi tako imenovana univerza za tretje življenjsko obdobje. Intelektualno zahtevnejšim upokojencem ponuja različne izobraževalne vsebine, od učenja tujih jezikov, likovnih krožkov do plesne in rekreativne dejavnosti. Tudi v Kranju je že nekaj let odprta ta univerza. Pri kranjskem Centru za socialno delo, kjer univerzo za tretje življenjsko obdobje vodi socialna delavka Marta Hain, četrto leto potekata nadaljevalna tečaja nemščine in angleščine. Ostale vsebine ima v rokah občinski Rdeči križ. Letos vabi na začetne in nadaljevalne tečaje angleščine in nemščine ter na začetnega v francoščini. Začeli bodo z etnološkim in likovnim krožkom, pa krožkom zgodovine in umetnostne zgodovine. Tudi literarni krožek bo spet začel z delom. Priredili bodo tudi fotografski krožek, vabijo pa tudi k plesnemu, kjer jim za pravo vzdušje manjkajo zlasti moški. V enem od krožkov se bodo ukvarjali tudi z dietno prehrano in gospodinjstvom, sicer pa so dojemljivi tudi za vse morebitne pobude slušateljev.

Ker bi oktobra že radi začeli s tečaji, bodo prijave sprejemali do konca septembra. Pokličite Rdeči križ, Nevenko Marinič, po telefonu 211-828, vsak dan od 8. do 10. ure. ● D. Ž.

KRATEK STIK

Porodniško nadomestilo tudi brezposelnim

Imamo tudi brezposelne bodoče matere kako pravico do porodniškega nadomestila, je zanimalo našo bralko, ki bo rodila v začetku prihodnjega leta. Službe ji po šoli namreč ni uspelo dobiti. Bo svojemu še nerojenemu otroku lahko nudila vsaj minimalno socialno varnost?

Tudi nezaposlene matere imajo pravico do majhnega nadomestila v času "porodniškega dopusta", so nam zatrli pri kranjski enoti Republiške uprave za zdravstveno varstvo. Mlada mati iz Kranja, ki sprašuje po tej pravici, naj se kar oglasi na sedežu zdravstvene uprave na Stari cesti 11. Izkazala se bo z osebno izkaznico, ki priča o stalnem bivališču v občini, s potrdilom o terminu poroda, ki ji ga izstavijo v porodnišnici, ter s potrdilom z zavoda za zaposlovanje, da je resnično iskalka zaposlitve. Zdravstvena uprava ji bo odobrila denarno nadomestilo za 84 dni, se pravi, 12 tednov. Njen novorojenček pa bo tako deležen tudi paketa s plenjami in otroškimi oblačilci, ki ga dobi sleherni novorojen državljan.

Socialna varnost novorojenega otroka bo ob teh okoliščinah sicer pičila, toda še vedno bolj kot nič. Bralki želimo srečen porod, kasneje pa veliko sreče pri iskanju dela! ● D. Ž.

VESTI

Karitas pomaga

Svoj delež za odpravo posledic po vojaški agresiji na območju občin Trebnje in Domžale je prispevala tudi Slovenska Karitas. Sodelavci Karitas so obiskali dvanajst najbolj prizadetih družin v Velikem in Malem Gabru na Medvedjeku ter v Mengšu pri Trzinu, kjer so ostale posledice spopada ob blokadi vojaške kolone in letalskih bomb. Med te družine je Karitas razdelila 300.000 dinarjev. Ob vzajemni pomoči vse Slovenije materialne posledice vojne počasi izginjajo. Ostajajo drugačne brazgotine, strah, nemir, hudi spomini. Zato je sodelavce najpogosteje pospremil vzhih: »Vse bi še šlo, da bi le lahko pozabili.« S solidarnostjo mnogih želi Slovenska Karitas pomagati, da bi se želje uresničile.

Povabilo društva Sreča

V Kranju in Preddvoru bo društvo Sreča letos spet pridelalo tako imenovano srečanja z vsebino. Pridružijo naj se vsi, ki želijo pridobiti samozavest, kvaliteto preživljati prosti čas, poskrbeti za svoj osebnostni razvoj in celostno dobro počutje in oblikovati harmoničen odnos do sebe, okolja in življenja. Pripravljajo program Pot duhovnega razvoja in Učbenik življenja, ob večjem zanimanju pa še trening kreativne komunikacije in umetnost pozitivnega življenja. Prijave sprejema do 20. septembra predsednica društva Bojana Fende - Habula po telefonu 42-122 (dopolodne od 7. do 9. ure) ali 217-001 (ponedeljek in četrtek od 20. do 21. ure).

Socialna preventiva in kurativa

O predlogu zakona o socialnem varstvu so ondan razpravljali v skupščinskem odboru za delo, zaposlovanje in socialno politiko, ki mu predseduje Sonja Lokar. Podprli so usmeritev zakona v socialno preventivo, ne le kurativo. Precej pozornosti so namenili določilom, ki govorijo o upravičenosti do denarnega dodatka za otroke in odrasle, vprašanju upravljanja z zavodi, varstvu osebnih podatkov. Sodili so, da je treba realno vrednotiti osebne dohodke in pripraviti novo metodologijo za izračun cenzusa, potrebnega za pridobitev denarnega dodatka. Zagotoviti in zakonsko zaščititi bi morali tudi varovanje podatkov na področju socialnega varstva. Zavzeli so se še za osnove socialnih služb v vseh podjetjih, da bi sproti reševali probleme, in za to, da bi višje šole za socialno delo postale visoke, tako kot je urejeno izobraževanje drugod v Evropi.

Neredno plačevanje stanarin

Jesenice, 5. septembra - Po podatkih jeseniškega Dominvesta so imeli lani 1.800 primerov, ko stanovalci niso redno plačevali stanarin, to število pa je zaradi sodnih izvršb upadlo na 716 primerov, kar glede na slabe socialne razmere ocenjujejo za normalno stanje. Letos pa opažajo, da veliko ljudi plačuje stanarine z zamikom, predvsem zaradi nizkih osebnih dohodkov in splošnih gospodarskih razmer, saj veliko podjetij neredno izplačuje osebne dohodke. Največ takih je bilo junija, ko do konca meseca ni plačalo stanarine kar 1148 plačnikov. Sicer pa v povprečju predstavljajo neplačane stanarine približno 7 odstotkov vseh stanarin. ● D. S.

Po pozivu Slovenske Karitas, naj pomagajo hrvaškim beguncem, se na njen naslov zbirajo ponudbe družin, ki so pripravljene begunske družine sprejeti pod svojo streho. Oglasilo se je okoli 30 ljudi, kjer je našlo začasno dom 15 družin s Hrvaškega. Mnogi, ki nimajo možnosti sprejeti družin v stiski pod streho, so pripravljene pomagati pri stroških za hrano. Škofijska Karitas v Mariboru je organizirala tudi zbiranje hrane za begunce, ki ostajajo na Hrvaškem, v Zagrebu. Karitas v Mariboru, Celju in Puju je zbrala in odpeljala v Zagreb 45 ton hrane in 79.000 dinarjev pomoči, kar je izročila Hrvaški Karitas. Ker na Hrvaškem še nekaj časa ne bo miru, bo pomoč beguncem še potrebna. Slovenska Karitas sredstva zanje zbira na žiro račun: 50100-620-133-05-114016-623903.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V avli Skupščine občine Kranj je na ogled razstava sester *Andreje in Marjetke Dolinar*. Razstava je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, od 16. do 20. ure. V *Prešernovi hiši* razstavlja akad. slikarka *Ejti Stih de Fernandez de Cordova*. V stebriščni dvorani in galeriji *Mestne hiše* je na ogled razstava ob petstoletnici dograditve župnijske cerkve. V dvorani *Gorenjskega muzeja* v Tavčarjevi ulici je odprta razstava *Življenje na listkih*.

MOJSTRANA - V Triglavski muzejski zbirki je na ogled razstava slik udeležencev XII. planinske slikarske kolonije "Vrata '91".

JESENICE - V razstavnem salonu *Dolik* je na ogled razstava slik slikarjev *Štefana Bertonec iz Selc in Franca Ranta iz Železnikov*. V *Kosovi graščini* si je moč ogledati ilustracije *Andreja Trobentarja*, v prvem nadstropju pa razstava *Pripoved o prazgodovinski hiši*, vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. *Večer s Haydnovimi godalnimi kvarteti* - Jesenske serenade - bo danes, ob 20. uri v *Kosovi graščini*.

VRBA - Prešernova hiša je odprta od 13. do 19. ure, ob ponedeljkah je zaprta.

DOSLÓVČE - Finžgarjeva hiša je odprta v petek, soboto in nedeljo med 10. in 17. uro.

KRANJSKA GORA - Litznjekova hiša je odprta vsak dan, razen ponedeljka, med 10. in 12. uro ter med 15. in 19. uro.

RADOVLJICA - V galeriji Pasaža razstavlja črno-bele fotografija mladinci Fotokluba Radovljica. V *knjižnici A. T. Linhart* bo v danes ob 19.30. uri glasbeni večer s kljunasto flavto in kitaro *MALA SERENADA*. Nastopili bosta Mateja Bajt in Mateja Blaznik. V Linhartovem hramu je do 31. septembra odprta prodajna razstava Vinka Bogataja.

SKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji odpirajo jutri, v sredo, ob 20. uri razstavo slik akad. slikarja *Hermana Gvardjančiča*. V *Groharjevi galeriji* je na ogled razstava slik akademskega slikarja *Janeza Grudna*. V menzi LTH je na ogled foto razstava pod naslovom *Sejem Gornja Radgona 91*, avtorja *Janeza Pipana*. V galeriji *Fara* je na ogled razstava slik *Janeza Justina*. V *knjižnici Ivana Tavčarja* so na ogled dela, nastala na *Extempore Selca '91*. Na Loškem gradu v *Freising* Baru razstavlja akad. slikar *Vinko Tušek*. Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure. V Mini galeriji občine Škofja Loka razstavlja Nuša Dolenc, diplomantka Pedagoške fakultete iz Maribora, skice za vitraž.

BESNICA - V OŠ Besnica je na ogled razstava pod naslovom *Besnica včeraj* - danes, ki jo je pripravil etnološki oddelek Gorenjskega muzeja v Kranju.

TRZIC - V *Kurnikovi hiši* je vsak dan med 17. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah pa tudi med 9. in 12. uro na ogled razstava *Brede Klemenčič Unikatno ročno oblikovanje pletenin*.

Popravek

V prejšnji številki je pod naslovom »Ocena« izpadel nadnaslov *Razstava v Mestni hiši in glavni naslov DRAGOCENA KULTURNA DEDIŠČINA. Bralcem in avtorici se uredništvo opravičuje.*

PROFESORJI IN AVTOMEHANIKI

Tisti, ki v teh poletnih dneh nismo odšli bodisi na morje bodisi v hribe, se lahko vdajamo nadomestnemu razkošju romanov in pesmi. Res je: knjiga nam nikoli ne more prikazati sveta v vsej njegovi neposredni razsežnosti. Zato pa lahko uživamo v izsanjanih svetovih domišljije. Kdo namreč lahko z gotovostjo trdi, da svet, ki ga imamo na dosegu roke, po prepričljivosti odtehta tiste svetove, do katerih vodi le pot skozi gozd metafor in labirint izsanjanih podob? Poznam vsaj enega pesnika, ki se je skozi ta labirint odpravil in tam ostal. Po njegovi zaslugi se lahko tja odpravimo tudi mi. Milan Jesih nam je v svoji tudi z lansko Prešernovo nagrado odlikovani knjigi *Sonetih* pokazal, kako je mogoče v navidez povsem mimobežnem prizoru iz vsakdanjega življenja nenadoma zagledati ves kosmos. Na neki način Jesihovi soneti seveda pripovedujejo - kot vsa dobra književnost - vedno isto zgodbo. Njegova veličina pa je ravno v tem, da se ta zgodba svetlika v vedno novih uprizoritvah, poudarkih in zornih kotih. Njegov pesniški prijem izhaja iz položaja, dobro znanega vsem tistim, ki jih je deževno popoldne kdaj zalotilo doma. Naslonjeni na okensko polico tako skupaj s pesnikom, ki v *Sonetih* večinoma nastopa v prvi osebi, gledamo skozi šipo in v rahlo zamegljenih podobah, ki jih deževni curki rišejo po gladki okenski površini, vidimo spreminjajoče se pokrajine s snegom pokritih gričev, prazne mestne ulice in slišimo podhrtevanje zvonov v daljavi ter hrmenje avta na sosednjem parkirišču. Nato pa - v tem je Jesih nenadkriljiv mojster - že v drugi kitici polagoma utonemo v tisto neotipljivo razpoložensko stanje, v katerem pred notranjimi očmi začnejo vstajati sanje, hrepenenja, melanholija in radost, prebrane knjige in nenapisane pesmi, resnični dogodki iz preteklosti in želje za prihodnost. To so prostori, ki jih ni mogoče umestiti niti v »... sanje ne v spomin ne v domišljijo«, vendar nas morda prav zato toliko bolj prevzamejo. V teh prostorih namreč prihaja do izraza dejstvo, da vsaka dobra pesem govori o meni, o bralcu, o mojih lastnih strahovih in upanjih. Jesihova ogromna popularnost izhaja iz prepričanja, ki vodi njegovo pero, govori pa o tem, da eksistencialna izkušnja posameznika na neki način »ponavlja« oziroma »zrcali« generično izkustvo sveta. Zato Jesiha berejo univerzitetni profesorji in avtomehaniki: meja med »visokim« in »nižkim« jezikovnim izrazom namreč nastopa v Jesihovih sonetih le zato, da bi jo pesnik toliko bolj nonšalantno in z nemajhno mero ironije odpravil. Upam si trditi, da še nikoli doslej zdaj ni sodobna slovenska poezija tako prepričljivo združila raznolike plasti ulične govornice s prefinjenim literarnim izrazom. Pri Jesihu namreč verzi zlahka preidejo iz parafraze Prešerna ali ruskega Nobelovca Brodskega, ki jo prepoznajo le poznavalci, v pogovorno sočnost, ki domače odmeva v manj pretanjenih ušesih, ne da bi ob tem katerakoli skupina bralcev čutila, da ji kaj uhaja. Skratka, Milan Jesih je v *Sonetih* storil to, kar si mnogi pesniki želijo, a le malokateremu uspe: probleme minevanja, čustvovanja in našega obstoja na svetu je upesnil na način, ki preseneča in razorožuje spričo svoje toplote, pristnosti in neponarejenega sentimenta. To pa so nadvse redke, še redkejši stvari v sodobni poeziji.

Aleš Debeljak

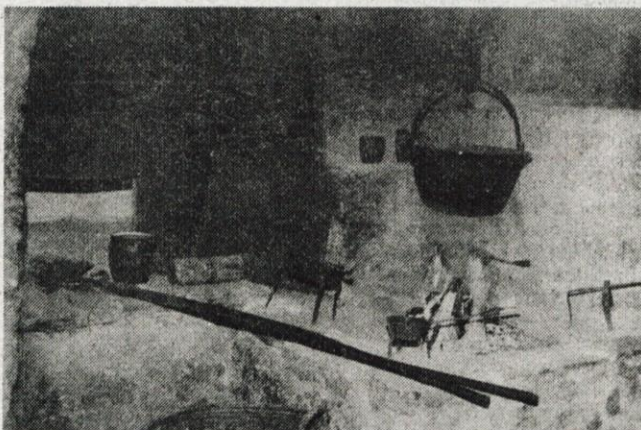
Kmečka hiša v Studorju

ZGODOVINA O PREPROSTIH LJUDEH

Studor, 7. septembra - Po temeljnih obnovitvenih delih na Oplenovi hiši so junija letos v njej odprli svojstven muzej. Obiskovalci si na zunaj lahko ogledajo primer nekdanje kmečke arhitekture, v notranjosti pa se seznanijo z načinom življenja v prvi polovici 19. stoletja. Oskrbnika Silva in Gregor Resman sta v dveh mesecih sprejela blizu petsto obiskovalcev, ki jih je najbolj prevzel ogled črne kuhinje.

Oplenova hiša stoji pri "Grabnu" pod Studorjem v današnji obliki blizu dve stoletji, najbrž pa je že prej na tem mestu stala manjša stavba. O prejšnjih lastnikih in izvoru imena hiše ni veliko znanega, povsem zanesljiv pa je podatek, da so gospodarsko poslopje zgradili 1884. leta. Kot so ne navadni muzej iz prve polovice 19. stoletja označili delavci Gorenjskega muzeja iz Kranja, hiša s svojimi stanovanjci živi sebi lastno, svojsko življenje, ki je polno drobnih predmetov in vsakdanjih detajlov. Da se le-ti še danes prepletajo v živo, sedimentalno stavbno celoto, gre zaslugi prav tem strokovnjakom, ki so s pomočjo obrtnikov in delavcev gradbenih podjetij po temeljti prenovi vrnili stavbi pravo podobo.

»Na slovenosti ob odprtju obnovljene hiše 21. junija 1991 se je zbralo kar okrog osemdeset ljudi,« se spominja Gregor Resman, ki je že celo desetletje prej hranil ključke hiše. »Glede na to, da je bilo prej malo zanimanja za ogled stavbe, smo letos sprejeli nenavadno veliko gostov. V dveh mesecih sem prodal 463 vstopnic po simbolični ceni 30 dinarjev za odrasle in 10 dinarjev za otroke. Med obiskovalci je bilo največ domačih turistov iz raznih krajev Slovenije, med tujci pa so prevladovali Italijani. V muzeju, ki je prava paša za oči, večino najbolj zanimiva črna kuhinja. Otroci se seveda najbolj navdušujejo nad dvema kozicama, ki dajeta življenje hlevu v kleti,« razlaga z dobr-

Črna kuhinja - prava neznanka za sodobno gospodinjstvo. - Foto: S. Saje

šno mero vneme in prijaznosti oskrbnik muzeja.

Sprehod v preteklost

Zunanost iz tesanih brun grajene in s skodlami krite stavbe ponuja opazovalcu seznanitev s preprosto alpsko arhitekturo, katere del sta tudi leseni "gang" s straniščem "na štrbunk" in poševni most na skedenj pri vhodu. Notranjost hiše je, po zapisu neke družine iz Loške doline v knjigi vtisov, pravi lonček zgodovine o življenju preprostih ljudi.

Kadar je obiskovalec muzeja radoveden, oskrbnik Gregor napolni ta lonček s podatki o predmetih v hiši prav do roba. Kot opisuje, v veži najdemo meh za spravilo moke pa dežo za zaseko in kisló zelje, v zidni omari je spravljena posoda, na

spali in shranjevali obleko ter poljske pridelke, pod njimi pa je vhod v hišo.

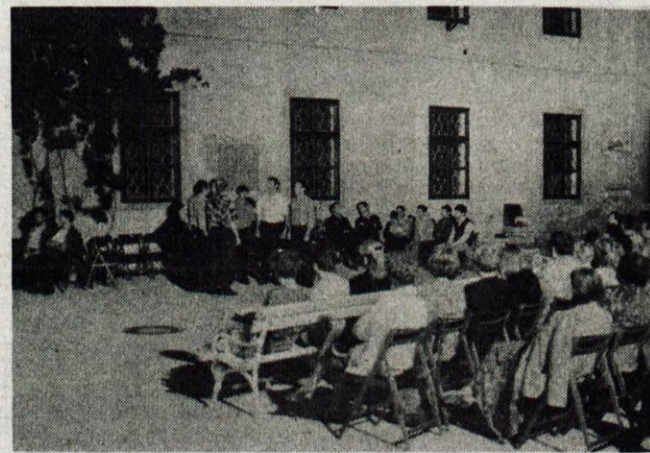
Da ne bi izdali prav vseh skrivnosti muzeja, naj zapišemo le, da v hiši hranijo poleg preprostega pohištva in rokodelske opreme - mednje sodijo tudi statve za tkanje platna - celo sto in več let stare knjige v nenavadni stropni knjižnici polici. Ohranjen je tudi del nosilnega tramu z vdolbino, v katero so pred gradnjo dali kakšno dragocenost, da bi hišo obvarovali pred nesrečo in zli duhovi. In še kamro z oblekami in drugimi predmeti gospodarice ter njenih treh hčera si lahko obiskovalec ogleda pred odhodom iz muzeja.

Pa še to! Kogar je sprehod preveč izčrpal, si dušo priveže s šilcem žganega pa klobaso in zaseko na domačem kruhu, kar gostoljubno postreže oskrbnikova žena Silva. In če ni drugega doma, hčerki Barbara in Manja ali sin Boštjan poskrbijo, da si gostje kupijo za spomin razglednice, lesene posodice za zaseko ali druge okrasne predmete. Resmanovi si namreč prizadevajo, da bi obiskovalci muzeja prinesli turistični razcvet tudi v prijazno vas pod Studorjem. ● Stojan Saje

Galerija Kosove graščine

ILUSTRACIJE ANDREJA TROBENTARJA

Jesenice - V četrtek je bila na Jesenicah otvoritev potujoče razstave ilustracij Andreja Trobentarja. Vrh ilustratorjevega ustvarjanja predstavljajo ilustracije za Kitajske basni (Pisanice, 1986), za Waitapu Joža Horvata (Sinji galeb, 1986 - zanje je leta 1987 dobil tudi Levstikovo nagrado) in za Avstrijske Pravljičice (Zlata knjiga, 1987). Vse so slike in avtorju lastni tehnični prane tempere. Andrej Trobentar je bil rojen leta 1951 v Podtaboru pri Grosupljem. Na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je diplomiral leta 1976 in končal tudi specializacijo pri prof. Jožetu Ciuhi. Zdaj živi in dela kot svobodni umetnik v Ljubljani. Doslej je ilustriral že trinajst knjig, dve (Turkmenska pravljica in Tibetanci) sta še v tisku, mladi pa se ga prav gotovo spomnijo iz revije Kurirček. Njegove ilustracije je moč najti tudi v reviji Prešernove družbe Srce in oko. Petkove otvoritve v Kosovi graščini se je udeležilo bolj malo ljudi, čeprav je razstava zelo zanimiva, zaradi motivov tako za mlade kot tudi za starejše ljubitelje likovne umetnosti. Ob tej priložnosti je Maruša Avguštin, umetnostna zgodovinarica in ravnateljica radovljjskih muzejev ilustratorja takole predstavila: "V Andreju Trobentarju imamo slikarsko osebnost, ki gradi svoj likovni izraz iz odprtosti najširšim likovnim tokovom modernizma in postmodernizma. Šola ga je morda še posebej zaznamovala s konceptualizmom in minimalizmom, ki je v osebnih slikarjevi senzibilnosti našel močan odziv. Njegove slike iz črt, lis in geometrijskih likov, nam z barvo prane tempere, v kateri so pomembne predvsem svetlobe in sence, posredujejo svetove, ki jih v minime-tričnem polju dojema le poklicani. Njegova abstraktna likovna govornica priključ pred gledalca svet glasbe, duhov, v umetnikovi imaginaciji vidna prostranstva vesolja..." ● M. Ahačič

Škofja Loka, 7. septembra - V soboto zvečer je bil na dvorišču škofjeloškega gradu ogleda vreden glasbeni dogodek: VEČER SLOVENSkih PODOKNIC, v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Škofja Loka. Na prireditvi, ki je kljub malce nižjim temperaturam potekala v izredno prijetnem vzdušju, so številne poslušalce ogreli: Nonet Blegoš, Gorenjevaški oktet, Oktet Jelovica, moški pevski zbor Ratitovec, kvartet Spev in Oktet Zadružniki. Za dobro voljo in veselo vzdušje sta poleg povezovalke Jelke Štular skrbeli še vaška godca iz Poljan. ● M. A.

LOŠKI ODER RAZPISUJE ABONMA ZA SEZONO 1991/92

repertoar:

- E. de Filippo: O TE PRIKAZNI! (predstava Loškega odra, režija Slavko Kurdija)
- E. Kishon: BIL JE ŠKRJANEC (predstava Mestnega gledališča Ljubljanskega)
- S. Murray: LJUBEZEN (predstava Slovenskega ljudskega gledališča Celje)
- M. Karsten: GRUNTOVEC MOJ DOM (predstava Kazališne sekcije Zagreb)
- S. Beckett: O. KRASNI DNEVI ali T. Stoppard: PETNAJSTMINUTNI HAMLET (predstava Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica) vpisovanje:

od 9. do 11. septembra lanske abonenti, od 12. do 18. septembra (razen sobote in nedelje), od 10. do 16. ure v pisarni gledališča.

Informacije in rezervacije sprejemamo po telefonu 620-850.

Koncerti Groblje '91

VRHUNSKA PIANISTKA

Letošnji komorni koncerti v Jelovškovem muzeju - baročni cerkvi v Grobljah so postali tisto, kar si je organizator koncerta, agencija Gallus Carniolus Lukovica zastavil ob njihovem začetku spomladi. Prečudoviti ambient, obdan s prekrasnimi Jelovškovi freskami, daje poseben navdih umetnikom, ki prihajajo s svojim poslanstvom v ta posvečeni prostor, da vedno znova navdušujejo hvaležno občinstvo.

Koncerti Groblje so dogodek. Ob harmoniji zvoka in barv se srečujejo prijatelji, znanci, poslovni partnerji, ljubitelji glasbe in umetniških izpovedi. Prihajajo od blizu in daleč, da jih doživijo in z njimi vstopajo skozi vrata v Evropo 92.

V petek je prišla v Groblje pianistka, ki s svojo interpretacijo sega v sam svetovni vrh - *Jasminka Stančul* z Dunaja, absolutna zmagovalka mednarodnega tekmovanja L. v. Beethoven na Dunaju leta 1989.

Doslej je Jasminka Stančul nastopala z uspehom na mnogih pomembnih glasbenih festivalih - na Dubrovniških letnih igrah, beograjskem BEMUS-u, v Arandjelovcu, Osijeku itd. Leta 1985 je nastopila na proslavi mednarodnega leta glasbe v Helsinkih, leta 1989 pa na festivalih v Salzburgu, Firencah, Zürichu in na Dunaju. Lani je s svojimi nastopi z orkestri, kot so Firentinski komorni orkester, budimpeštanska, tokijska, dunajska in letos ljubljanska filharmonija, ter z mnogimi solističnimi koncerti potrdila, da je resnično vrhunska umetnica.

Tokrat je popeljala poslušalce v sonatni svet Josepha Haydna, Wolfganga Amadeusa Mozarta, Domenica Scarlattija in Roberta Schumanna.

Tomaž Bole

Gorenjska gospodarska zbornica zavrača zakon o lastninjenju

Strah pred podržavljenjem podjetij

Gorenjske direktorje skrbi predvsem podržavljenje podjetij, sodijo, da bi morali zaradi kopice amandmajev zakon vrniti v osnutek.

Kranj, 6. septembra - Odbor Območne gospodarske zbornice za Gorenjsko je obravnaval predlagani zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij in sprejel stališče, da ni ustrezen, v želji po popravkih pa je amandmajev toliko, da tudi pregleden ni več. Gorenjska zbornica zato predlaga, naj slovenska skupščina zakon zato vrne v osnutek, sploh pa naj se lastninska zakonodaja sprejme v paketu, pri čemer je sporna veljavnost novih zakonov za nazaj.

Seje se je poleg predstavnikov Gospodarske zbornice Slovenije udeležil tudi Emil Milan Pintar, ki je gorenjskim direktorjem predstavil predlog zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki ga je pripravila vlaga v senci. Ker je bila njegova vsebina tudi v Gorenjskem glasu že predstavljena, je ne kaže ponavljati. Vsekakor pa bo slovenska skupščina v svojevrstni zadregi, saj bo poleg Umekovega in Pintarjevega zakona na skupščinski klopki ponovno tudi Mencingerjev, ki ga je v skupščino poslala skupina poslancev. Na Umekov zakon pa se je že usul plaz amandmajev, že približno 150 se jih je nabralo, mnogi jih že najjavljajo, zato se jih bo do zasedanja skupščine nabralo še več. Poslanec torej nikakor ne bo lahko, kar trije zakoni in kup amandmajev pa so seveda svojevrstni dokaz, kako občutljivo je področje lastninjenja, kako usodnega pomena je lastninski zakonski paket za nekaj naših prihodnjih desetletij.

Kako bodo tuji reagirali na podržavljenje podjetij

Pripombe na predlagani zakon o lastninjenju podjetij pa je slovenska vlada dobila tudi

iz podjetij, med drugim so jih poslali tudi iz kranjske Save. Direktor Viljem Žener je na seji izrazil predvsem strah pred podržavljenjem, veliko vprašanje je, kako bodo nanj reagirali tuji kapital, s katerim Sava dela že dvajset let in ima zdaj v njihovi tovarni 28-odstotni lastninski delež, želi pa si večinskega, kar naj bi z dokapitalizacijo dosegli v nekaj letih. Dogovori so zaradi vojne v Sloveniji zastali, septembra jih bodo obnovili, negotovost pa zdaj povečuje predložena lastninska zakonodaja, saj je za tuje podržavljen Sava bistveno manj zanimiva, če sploh je.

Viljem Žener je opozoril, da bi morali v novih zakonih jasno opredeliti možnost dokapitalizacije s tujim kapitalom, saj nikakor ne zadošča pojasnilo, da je to pač samo po sebi ume-

Emil Milan Pintar je dejal, da je Umekov zakon smrtno nevaren za podjetja, ki so se že lastninsko po Markovičevem zakonu, takšnih pa je v Sloveniji uradno 70, neuradno pa skoraj 100. Če bi morala zdaj namišljeno lastnino vračati, bi bil to zanje smrtni udarec.

Zmeda je res velika, saj celo slovenska vlada napoveduje 18 svojih amandmajev, minuli petek se jih je nabralo že več kot 150, liberalno demokratska stranka jih je napovedala 27 itd. Ob tem, da bodo imeli poslanci na klopih tri zakone, poleg Umekovega še Pintarjevega in starega Mencingerjevega.

vno. Prav tako jih v Savi moti tudi to, da nikjer ni jasno zapisano, da gre v lastninjenje le družbeni kapital, tuja vlaganja pa ne, kar je seveda prav tako samo po sebi umevno, vendar to ni jasno določeno. Kaže, da imajo tudi v Savi z nejasnostmi slabe izkušnje in si želijo jasn zakon.

Zbornica je bila preveč blaga

Gospodarska zbornica je bil v pripombah na predloženi zakon o lastninjenju podjetij preveč blaga, je dejala Kristina Kobalova, direktorica Gorenjskega tiska iz Kranja, saj je predlog povsem drugačen od osnutka in bi ga zato morali vrniti nazaj v osnutek. Gre za 90-odstotno podržavljenje podjetij, državni uradniki pa še nikoli niso bili dobri gospodarji, kakor generali še nikoli niso bili dobri politiki.

Slišimo, da so bile pripombe Gospodarske zbornice Sloveni-

je upoštevane, toda ne vem, zakaj ne bi mogli reči, naj se predloga zakona ne vrne nazaj v osnutek, če so razlike tako velike in če je že zdaj tako veliko amandmajev, je dejal Jakob Piskernik, predsednik Območne zbornice Gorenjske, sicer direktor kranjskega Merkurja. Opozoril je še, naj se lastninska zakonodaja sprejme v paketu, skupaj s podzakonskimi akti, zelo sporna pa je po njegovem veljavnost novih zakonov za nazaj.

Lastninska zakonodaja v paketu

Dilema, kaj storiti, ostro zavračati predloženi zakon o lastninjenju podjetij ali poskusiti z amandmaji, je po seji ostala in s tem negotovost, kaj bosta prinesla razprava in odločanje v slovenski skupščini. Franc Grašič, poslanec v slovenski skupščini, kjer vodi tudi njen odbor za splošne gospodarske zadeve, sicer pa je direktor tržiškega Peka, je dejal, da doslej njihov odbor ni uspel s predlogom, naj zakon vrnejo v fazo osnutka. V torek se bo odbor tik pred zasedanjem skupščine ponovno sestel, v ponedeljek pa naj bi svoj odnos do predlaganih popravkov zakona povedala slovenska vlada, ki je tudi sama že napovedala nekaj popravkov, v glavnem pa je upoštevala dosedanje pripombe Gospodarske zbornice Slovenije. ● M. Volčjak

V celotnem gorenjskem uvozu je imel izdelavni material 86,5-odstotni delež, prejšnja leta je imela 7,6-odstotni delež, uvožene je bilo za 16,85 milijona dolarjev. Uvoženo blago za široko potrošnjo pa je imelo 5,9-odstotni delež, uvoženega je bilo za 13,12 milijona dolarjev.

Gorenjsko gospodarstvo dosega v blagovni menjavi bistveno boljše rezultate kot v Sloveniji nasploh, saj je v sedmih mesecih ustvarilo za 49,3 milijons presežka od tega 47,1 milijona dolarjev na konvertibilnem in 2,2 milijona dolarjev na klirinškem trgu. Celotno pokritje uvoza z izvozom je bilo tako na Gorenjskem 122,3-odstotno, v Sloveniji pa le 89,4-odstotno; na konvertibilnem trgu je bilo gorenjsko pokritje 121,5-odstotno, slovensko 89,8-odstotno, na klirinškem trgu pa je bilo gorenjsko pokritje 196-odstotno, slovensko pa 78,2-odstotno. ● M. V.

renjski klirinški je bil manjši za 88,4 odstotka, slovenski za 77,7 odstotka. V te podatke seveda niso zajete storitve.

Manjši kot v lanskim sedmih mesecih je bil tudi uvoz, po podatkih Banke Slovenije je celotni uvoz gorenjskega gospodarstva znašal 221,39 milijona dolarjev, od tega 99 odstotkov s konvertibilnega trga. V primerjavi z lanskimi sedmimi meseci je bil celotni uvoz gorenjskega gospodarstva manjši za 8,5 odstotka, slovenski za 0,1 odstotka; gorenjski konvertibilni uvoz je bil manjši za 4,9 odstotka, slovenski večji za 3,4 odstotka, gorenjski klirinški je bil manjši za 80,1 odstotka, slovenski za 47,3 odstotka.

Hranilno kreditna služba še deluje, v pripravi pa je nova zakonodaja, po kateri naj bi bile te službe pri zadržanih.

Pri Gozdnem gospodarstvu Bled se zaradi ugodnejših cen v zadnjih mesecih povečuje odkup lesa iz zasebnih gozdov, računajo, da bo v prihodnje še večji, saj so s septembrom hlovdovini povečali odkupne cene. Tako znašajo odkupne cene

hlovdovine iglavcev v ljubju: izbrana hlovdovina E 3.000 dinarjev za kubični meter, žagarska hlovdovina A 2.400 dinarjev za kubični meter, žagarska hlovdovina B 2.000 dinarjev za kubični meter, žagarska hlovdovina C 1.750 dinarjev za kubični meter, celulozni les iglavcev I 950 in II 500 dinarjev za kubični meter. Odkupljeni les plačujejo tedensko, cene pa veljajo franco skladišče Gozdnega gospodarstva Bled. Odkupujejo pa tudi les na panju in ga plačajo takoj po podpisu pogodbe. ● Ciril Rozman

SALON POHIŠTVA
Ark - Maja

Predoslje pri Kranju
tel. 241-031
Odpri: 12 - 19
sobota 9 - 13.

VELIKA IZBIRA
GOTOVINSKI

POPUST DO 40 %
zelo ugodno: spalnice
novi: kuhinje, svetila

GOSPODARSKI KOMENTAR

Volčjak

MARIJA VOLČJAK

Kako bomo pa živeli

Po vojni in vročem poletju prihaja suha jesen, z njo pa vse večje skrbi in težave, ki jih vse pogosteje izražamo z besedami: kako bomo pa živeli? Obup porajajo vse bolj prazne denarnice, tudi pri tistih, ki se doslej niso glasno pritoževali in so mrmrali, bo že kako. Poznate koga, ki se te dni ne pritožuje, kako slabo plača ima, kako je denarno skrahiral?

Vrtoglava inflacija nas je napadla tako silovito, da ji statistika praktično ne more slediti, kar svojevrstno potrjuje, da je statistika največja laž. Pravi, da je bila avgustovska inflacija v Sloveniji 8,8-odstotna. Težko je to verjeti, če vemo, da so mnogi trgovci cigarete podražili takoj, ko so napoved prebrali v časopisu, če že nekaj časa lahko v trgovinah na izdelkih spet najdete po dve nalepki, pri čemer je spodnja cena seveda bistveno nižja, pri nekaterih izdelkih celo za 40 in več odstotkov.

Hiperinflacija smo pri nas že doživeli, zato bo njen drugi izbruh bistveno hitrejši, saj nas je vse po vrsti dobro izurila in vsi dobro vemo, da moraš biti v inflacijskih časih prvi pri podražitvi, v stabilnih pa prvi pri pocenitvi. Vestni o tiskanju dinarjev, ki jih z vojaškimi helikopterji razvažajo po bivši Jugoslaviji, to naravnost potrjujejo in zelo oddaljen se zdi 7. oktober ali 1. november, ko se izteče moratorij in bo nemara Slovenija samostojna na denarnem področju.

S pomočjo ničvrednih dinarjev slovenska oblast obljub ne more deliti, poleg tega pa ima proračunsko malho prazno (vojno je pač treba plačati) in splahneli so upi, ki smo jih gojili še spomladi, da nas bodo sredi jeseni, zanesljivo pa pozimi pred novimi volitvami politiki poskušali "kupovati" z boljšimi plačami. Ušteli smo se, ker nismo računali na vojno, slovensko bi nemara še lahko plačali brez večjih pretresov, ne moremo pa vojnega požara, ki se vse bolj razplameneva na Hrvaškem in grozi, da se bo kmalu razširila tudi v Bosno.

V to nesrečo pa utegne treščiti še lastninska vojna, predlagani zakoni bodo zanesljivo delovali kot potres v gospodarstvu. Kolikšno razdejavanje bodo povzročili, je težko napovedati.ocene so zelo različne, najbolj črnogledje napoveduje celo rušilno stopnjo, večinoma so seveda zelo strankarsko obarvana in težko je že zdaj ohraniti hladno glavo, kaj šele, ko se bo začela razprava v skupščini.

Gospodarstvo pa svojo aktivnost že nekaj časa zmanjšuje v koncentričnih krogih, zato se bomo res vse pogosteje spraševali, kako bomo pa živeli, brez upanja, da bo pred volitvami boljše.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Merkur za jedrsko elektrarno Krško

Kranjski Merkur je pred kratkim v Helsinkih s finsko firmo ABB Stroemberg Power podpisal pogodbo, doslej po posamični vrednosti največjo, saj je "težka" 6,8 milijona dolarjev. Z njo se je Merkur obvezal, da bo za jedrsko elektrarno Krško dobavil projektno opremo za njeno kontrolo, ki jo bo izdelalo omenjeno finsko podjetje. S to opremo bodo operaterji nadzorovali delovanje jedrske elektrarne, projekt pa je zasnovan na principu ključ v roke. Jedrska elektrarna bo najprej kupila prvi, kontrolni del opreme, po letu 1992 pa namerava nabaviti tudi drugi del, ki bo poleg nadzora omogočal tudi upravljanje, seveda pa bo to odvisno od razvoja tehnologije, njenih potreb in ne nazadnje finančnih možnosti. Sistem, ki ga izdeluje finska firma, namreč stalno dograjujejo in razvijajo.

Merkur je do tega posla prišel z najugodnejšo ponudbo, v hudi konkurenci domačih podjetij, saj je jedrska elektrarna zbrala ponudbe in izbrala med njimi. Merkur je svojo področje finančnim inženiringom.

Bodo račune velikih poravnali mali

Podjetje za nakup in prodajo ter uvoz in izvoz elektrike ELES je bilo z reorganizacijo slovenskega elektrogospodarstva ustanovljeno na začetku letošnjega leta kot vmesna tvorba med elektrarno in distribucijo. Vir njegovih težav so veliki porabniki elektrike, ki jih ima na svojih plečih, nanje pa praktično nima nobenega vpliva. To pravico si pridržuje vlada, ki je konec junija izdala poseben sklep o velikih porabnikih, po katerem jih je izzela iz tarifnega sistema in za vsakega posebej izračunala ceno elektrike v ekujih. Toda tudi ta ukrep ni prinesel večjega denarnega priliva v ELES, saj veliki porabniki tudi elektrike po ugodnejši ceni ne plačujejo. ELES je v letošnjem prvem polletju posloval s 433 milijoni dinarjev izgube, prihodki so znašali približno 4,5 milijarde dinarjev, stroški pa 5 milijard dinarjev. Podjetje se zato otepa s hudo nelikvidnostjo, direktorica Darinka Virantova pa pravi, da si s posojili ne morejo pomagati, saj bi jih 200-odstotna obrestna mera po kratki poti privedla v bankrot. Pravi, da distribucija redno in v celoti plačuje račune, vendar pa izpada neplačil velikih porabnikov ni moč nadomestiti. V prvem polletju je distribucija pravočasno poravnala 3,3 milijarde dinarjev za elektriko, veliki porabniki pa so plačali 90 milijonov dinarjev ali le 9 odstotkov od skupnih 988 milijonov dinarjev porabljenih elektrike v letošnjem prvem polletju.

Največji dolžniki so vse tri slovenske železarne, tovarna dušika Ruše in Tovarna aluminija Kidričevo, med dolžniki, vendar bistveno manjšimi, pa so tudi elektrogospodarstva Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Črne gore, ki so za prvo polletje ostala dolžna približno 30 milijonov dinarjev.

Iz vsega tega je moč sklepati, da nas v kratkem čaka nova podražitev elektrike. ELES je avgusta že poslal vladi predlog o 40-odstotni podražitvi, ki glede na sklep vlade za velike porabnike seveda ne bi veljala. Vlada je prvo prvo zavrnila, verjetno druge ne bo, če bo velikim porabnikom pogledala skozi prste, to seveda ne bo nič drugega, kot da bodo mali porabniki poravnali račune velikih.

Blagovna menjava gorenjskega gospodarstva s tujino

Na Gorenjskem presežek

Kranj, 6. septembra - Gorenjsko gospodarstvo še naprej ohranja presežke v blagovni menjavi s tujino, v sedmih mesecih letošnjega leta je znašal 49,3 milijona dolarjev, od tega 47,1 milijona dolarjev na konvertibilnem trgu.

Po podatkih Banke Slovenije (ICD) je gorenjsko gospodarstvo v sedmih mesecih letošnjega leta izvozilo za 270,72 milijona dolarjev blaga, od tega 98 odstotkov na konvertibilno tržišče. Klirinški izvoz torej vse bolj usiha, ohranja se praktično le v Kranju, kjer je v letošnjih sedmih mesecih znašal 4,1 milijona dolarjev, v drugih gorenjskih občinah pa približno 400 tisoč dolarjev. V skofjeloški ga sploh ni več, kar kaže, da klirinška menjava vse bolj usiha, znano pa je, da je tudi prodaja na Vzhod vse

manjša, saj tam nimajo denarja za nakup naših čevljev in drugih izdelkov.

Primerjava z enakim lanskim razdobjem kaže, da se izvoz gorenjskega gospodarstva zmanjšuje predvsem na račun bistveno manjšega klirinškega izvoza, medtem ko lovi lanski obseg konvertibilnega izvoza. Celotni izvoz je bil v sedmih mesecih v primerjavi z lanskimi sedmimi manjši za 12,2 odstotka, v Sloveniji za 9,5 odstotka; gorenjski konvertibilni izvoz je bil manjši za 1,1 odstotka, slovenski večji za 0,4 odstotka, go-

GG Bled dela v izrednih razmerah

Škoda na gozdnih cestah vse večja

Bled, 2. septembra - Zaradi moratorija sečnje in počasnega spreminjanja zakonodaje tudi Gozdno gospodarstvo Bled praktično že 15 mesecev deluje v izrednih razmerah. Škoda na gozdnih cestah je že velika. Večji odkup lesa iz zasebnih gozdov.

Na seji sveta Gozdnega gospodarstva Bled so najprej za novega predsednika izvolili Valentina Tomana, saj je dosedanja odšel v pokoj. Konec septembra bo potekel mandat direktorju, zato so sprejeli sklep o objavi javnega razpisa.

Osrednja točka dnevnega reda je bilo poslovanje delovne organizacije, ki zaradi moratorija nad sečnjo v gozdovih in počasnega spreminjanja zakonodaje praktično dela že 15 mesecev v izrednih razmerah. V tem času so zaposlenost zmanjšali za 22 odstotkov in z velikimi napori uspeli dobiti delo za preostalih 288 zaposlenih. Likvidnost je bila na začetku leta zelo slaba, imeli so veliko dolžnikov, ob polletju se je

izboljšala. Obseg proizvodnje so morali letos zmanjšati za 17 odstotkov, vendar so kljub temu uspeli letošnje polletje zaključiti z 11 milijoni ostanke dohodka.

V primerjavi z lanskim polletjem se je prodaja lesa zmanjšala za 21 odstotkov. Zato morajo za svoj avtopark iskati delo drugod, prav tako ga išče tudi gradbena skupina, ki letos ne gradi novih gozdnih cest. Čeprav novi graditelj in vzdrževalec gozdnih cest še ni določen, so letos za vzdrževanje 350 kilometrov gozdnih cest namenili 3 milijone dinarjev, kar je seveda veliko premalo, zato je škoda na gozdnih cestah vse večja.

Nekaj gojitvenih del so opravili tudi v zasebnih gozdovih.

Kakšne so cene

9. septembra 1991

Tokrat vam ne bomo samo prikazali trenutnih cen v izbranih trgovinah, ampak smo se odločili, da današnje cene primerjamo s cenami iz meseca julija. Iste trgovine in iste izdelke, ki smo jih cenovno predstavili v razpredelnici 15. julija letos, predstavljamo tudi danes (9. september), ko smo ponovno telefonsko zbirali podatke o cenah. V obeh razpredelnicah pa si lahko ogledate tudi primerjavo cen med dvema slovenskima trgovskima gigantoma, Mercatorjem in Živili. Trgovine, ki smo jih izbrali:

1. Zapravljiček (zasebna trgovina), Delavska 19, Kranj
2. Nakupovalni center Čirče, Živila Kranj
3. Nama, Titov trg 1, Škofja Loka
4. Mercator-Preskrba, blagovnica, cankarjeva 1A, Trzič
5. Emona Merkur, Market Stražišče, Stražiška 20
6. Rožca, Samopostrežba, Blejska Dobrava 45A

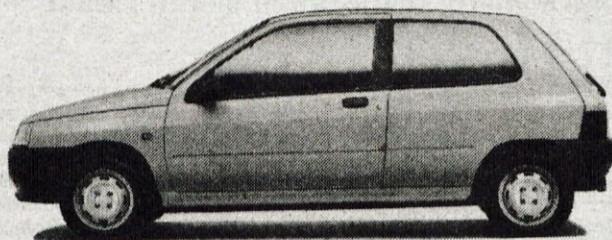
Izdelki, ki smo jih izbrali: "štruca" belega kruha, liter olja cekin (v steklenici), kilogram sladkorja, liter belega vina Kos (najcenejše vino), steklenica piva Union in trije kilogrami praška. (Fax helizin, Mixal, Orbit, Persil).

I. razpredelnica: 15. julija 1991

	kruh	olje	sladkor	belo vino	pivo prašek
Zapravljiček	20,00	46,00	19,10	33,80	17,50 174,20
Čirče	20,00	41,10	19,10	31,90	17,60 240,80
Nama Šk. Loka	20,00	41,50	20,90	33,80	17,60 176,40
Mercator Trzič	20,00	37,30	17,50	26,80	14,90 158,00
Emona Merkur	20,00	41,50	23,00	24,90	14,60 135,20
Stražišče				Jastreb 28,90	3 kg Orbit 235,10
Rožca	20,00	41,50	19,10	31,90	17,00 165,90
Blejska Dobrava				Amigo	3 kg Fax

II. razpredelnica: 9. septembra 1991

	kruh	oljesladkor	belo vino	pivo prašek	
Zapravljiček	22,00	57,20	25,70	43,10	22,10 /
Čirče	22,00	56,60	25,70	29,90	21,80 240,80
Nama Šk. Loka	25,20	/	25,00	/	21,80 /
Mercator Trzič	22,00	41,50	19,50	23,50	18,10 190,30
Emona Merkur	22,00	50,50	25,00	29,30	21,80 311,00
Stražišče				Umag	3 kg Orbit
Rožca	22,00	57,20	25,70	41,00	20,50 218,10
Blejska Dobrava				Kos	3 kg Fax

Velika promocijska akcija Alpetour
Remonta in Gorenjskega glasa

Poletje gre počasi h koncu, avtomobilska jesen pa bo vsak čas začela trkati na vrata. Nadaljevale se bodo avtomobilске preizkušnje in tudi druge akcije. Tako bosta podjetje Alpetour Remont in časopis Gorenjski glas ob koncu tega tedna in prihodnji teden pripravila promocije vozil Renault in sicer v Kranju na Trgu revolucije v soboto, 14. septembra, dopoldne, naslednji teden pa v Škofji Loki, Trziču in na Jesenicah. Strokovnjaki Remonta vam bodo predstavili avtomobile renault, ob njihovem spremstvu pa se boste lahko tudi popeljali na preizkusno vožnjo z renaultom clio. Pri Remontu so vam ta teden na njihovem servisu na Laborah pripravili tudi brezplačno testiranje učinkovitosti zavornega olja, v zalogi pa je še nekaj avtomobilov škoda v 12-odstotnim popustom.

Za udeležence promocije avtomobilov renault smo pripravili tudi nagradno žrebanje. Tiste, ki boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje, ki ga bomo objavili v Gorenjskem glasu v petek, 13. septembra, čakajo lepe nagrade. Dobimo se torej v soboto od 8. do 12. ure na Trgu revolucije v Kranju.

CENE RABLJENIH VOZIL NA KRANJSKEM AVTOSEJMU
DNE 8. 9. 91

TIP VOZILA/ LETNIK	1990	1989	1988	1987	Starejši
IMV R-4		5300			
GOLF		16500		12300	84/7000
YUGO 45		5400	5200	5000	
ZASTAVA 101		6600	6500	5000	81/2500
ZASTAVA 128		6800			
LADA 1300				5200	
FLORIDA		10500			
OPEL KADET				15500	

Opomba: navedene so povprečne cene s sejma rabljenih vozil v Kranju z dne 8. 9. 91 in so v DEM. Podatke pripravlja podjetje Praktikum Gorenja vas, d. o. o., ki izvaja kranjski avtosejem vsako nedeljo od 6.—14. ure.

Dimnikar Marjan Jež

Začenja tako rekoč znova

Dimnikarji so bili nekaj redni obiskovalci naših domov, nikomur ni padlo na misel, da bi sam čistil dimnik, štedilnik, peč, danes marsikdo to napravi sam, pri tem pa ne pomisli, koliko kurjave, prihrani pravilno očiščena peč centralne kurjave.

Do tega je prišlo, ker tudi dimnikarji niso šli v korak s časom, dimnikarska podjetja pa so izposlovala svojevrstno prisilo: račun bi moral plačati, čeprav si dimnikarju pred nosom zapri vrata, kar je njihovo nekdanjo priljubljenost dokončno pokopalo.

Zasebni dimnikar Marjan Jež pravi, da začenja tako rekoč znova, zlasti v novih naseljih, kjer dimnikarja praktično ne poznajo. Doma je iz Stražišča pri Kranju, za dimnikarja se je izučil leta 1968, delal najprej s sajami in drugimi gorivi v kranjski Savi, kasneje v kranjskem dimnikarskem podjetju, nakar se je odločil za samostojno obrt. Vendar pot do nje ni bila lahka, kar leto in pol je trajalo, da je dobil dovoljenje, kar kaže, kako trdovraten je bil monopol družbenega sektorja. Sam pravi, da verjetno zato, ker se ljudje pismeno niso pritoževali, kar bi bila osnova za predodelitev terena. Končno ga je dobil: Selško dolino ter Podlubnik in Staro Loko v Škofji Loki. Februarja je začel v Dražgošah in doslej prečesal že vasi tja do Loke. Ljudem svoj obisk najavi s pismenimi obvestili, ponekod se ga razvele, drugod na listek napišejo, da čistijo sami.

Nedvomno se njegovega obiska bojijo, ker imajo v spomi-

Marjan Jež

nu oblak saj, ki je nekaj spremljal dimnikarje. Vendar je strah odveč, Marjan Jež ima kup priprav, zlasti močan sesalec, ki prepreči uhajanje saj po stanovanju, zato za sabo ne pušči umazanije.

Strokovno čiščenje je pomembno zlasti pri peceh centralne kurjave, saj kondenz ustvarja žvepleno kislino, ki nazira peči, s pravilnim in temeljitim čiščenjem je moč prihraniti sto in več litrov kurilnega olja. Marjan Jež čisti tudi kotlovnico v Podlubniku, kjer bo z začetkom nove kurilne sezone opravljal tudi meritve onesnaženosti zraka z dimnimi plini. ● M. Volčjak

VAX instaliran v Železnikih

Kranj, 9. septembra - Podjetje Delta Servis, ponovom Comware iz Ljubljane, ki je član Iskre Telekom, je dobavilo podjetju Elektromotorji Železniki računalniški sistem v vrednosti 1 milijona mark. Gre za najnovjšo arhitekturo treh računalnikov tipa VAX, sredija 4000 in 3000, povezanih v enotno mrežo, ki povečuje zmogljivost že instaliranega VAX-a 750 za desetkrat. Po besedah predstavnikov podjetja Elektromotorji omogoča nova oprema 200 priključenim uporabnikom dostop do vseh podatkov v informacijskem sistemu.

TEČAJI ITALIJANŠČINE in ANGLEŠČINE ☎ 064/211-957

PODJETJE ISKRA ŠTEVCI IN EVROPA '92

Podjetje Iskra Števci pozdravlja prizadevanja Gorenjskega sejma in republiške vlade za promocijo slovenskih izdelkov in storitev v svetu. Na sejmu Slovenski proizvod - slovenska kakovost se podjetje Števci vključuje s predstavitvijo klasične proizvodnje indukcijskih števec, s katerimi dosega odlične poslovne rezultate, ter z novimi elektronskimi izdelki, ki vsebujejo dosežena znanja in ustrezajo sodobnim trendom merjenja, registracije in obdelave električnih veličin. Vrhunska kakovost in uspešna prodaja števec na zahtevnih trgih zahodne Evrope in v svetu uvrščata predstavljene izdelke v skupino potencialnih eksponatov za dodelitev znaka »Slovenska kakovost SQ«.

Vsi izdelki in sistemi Iskre Števci so plod lastnega razvoja, izdelani so po lastni tehnologiji. Stalno spremljanje potreb in zahtev trga ter uvajanje najsoodobnejših znanj in tehnologij omogoča podjetju Števci uspešen nastop na domačem in tujem trgu.

Leta 1990 je podjetje ustvarilo 105 milijonov DEM celotnega prihodka. V raziskave in razvoj vlagala 6 odstotkov celotnega prihodka.

Podjetje Števci je izvozno usmerjeno, saj izvozi več kot polovico svoje proizvodnje. Izvažajo v 46 držav, na domačem trgu ima večinski delež. Poleg prodaje izdelkov in sistemov se je podjetje Števci uveljavilo na svetovnem trgu tudi s prodajo licenc in tehnične znanja (know-how) za proizvodnjo indukcijskih števec. Po Iskrini licenci izdelujejo števece v Špa-

niji, Turčiji, Tuniziji, Maleziji, Kolumbiji in Argentini.

Pogoj za uspešen plasma izdelkov doma in v svetu je vrhunska zanesljivost in kakovost Iskrinih števec ter nenehno prilagajanje zahtevam tržišča. Izdelke podjetja Števci proizvaja po nacionalnih standardih posameznih držav (JUS, DIN, SEN, BS, UTE, UNEL, AS) in mednarodnih predpisih IEC. Iskrini števeci imajo ateste pooblaščenih nacionalnih institucij.

Podjetje Števci uvaja elektronsko tehnologijo tudi v proizvodnjo števec elektrone energije za gospodinjstvi odjem, že vrsto let pa izdeluje precizijske in statične elektronske števece za večje porabnike elektrone energije. Zaključujejo se tudi priprave na poskusno proizvodnjo najsoodobnejšega

monolitnega elektronskega števca, ki bo osnova za prodor Iskre Števci na nova tržišča v Angliji, Franciji in Severni Ameriki.

Zaradi izrazite izvozne naravnosti podjetje namenja posebno pozornost zagotavljanju vrhunske kakovosti in zanesljivosti izdelkov. Sistem integralnega zagotavljanja kakovosti, ki ga je razvila Iskra, je dobra osnova za pridobitev certifikata mednarodno priznanih in pooblaščenih ustanov, ki zagotavljajo, da je neko podjetje sposobno za trajno izdelovanje kakovostnih izdelkov. Skupni evropski trg predvideva obvezno uporabo standarda ISO 9000 z letom 1992. Podjetje Iskra Števci že pripravlja dokumente, ki so potrebni za pridobitev mednarodnega potrdila.

V podjetju Števci je 1.500 zaposlenih. Po obsegu proizvodnje spada med pet največjih proizvajalcev števec v svetu. 45-letne izkušnje pri proizvodnji naprav in opreme za merjenje, registracijo in krmiljenje porabe elektrone energije podjetju zagotavljajo obstanek na trgih, novi razvojni projekti ter sodobni elektronski izdelki pa tudi uspešen nadaljnji razvoj.

alples
strojogradnja

64228 Železniki, Slovenija, Jugoslavija
telefon (064) 67-121, telex 34557 yu alples
telex (064) 66-153

Krožna žaga alples - KŽA

PROIZVODNI PROGRAM

- horizontalne razrezovalke
- stroj za izdelavo moznikov
- hidravlične dvizne mize
- krožne žage
- večnamenski vrtni rezkalni stroj
- stroj za izdelavo okroglih palic
- dvojna prirezovalka
- razni transporterji
- zatezne ročice

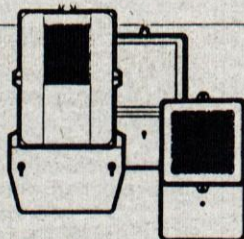
V SODELOVANJU S FIRMO
HOLZ HER VAM PO

KONKURENČNIH CENAH NUDIMO

- ročno električno orodje
- vertikalne razrezovalke
- robne furnirke

25 %
POPUST

Iskra

Podjetje Števci Kranj, p.o.
64 000 Kranj,
Savska loka 4TELEFON: 064 / 221 321
TELEKS: 37 100 YU ISKRA
TELEFAKS: 064 / 223 644
221 312SAMSUNG
ElectronicsVIDEOREKORDER, 3 glave, VPS,
počasni posnetek, LCD zaslon

samo 14.430,00

CD gramofon, 2 x 30 W, dvojni kasetofon
digitalni radio, ura, daljinsko upravljanje

samo 14.430,00

SAMSUNG
Electronicsdef. čas
od ponedeljka
do petka
9 do 12 ure,
od 15 do 19 ure
CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni Blažun)
tel.: 212-367

Slovenski proizvod - Slovenska kakovost

Danes se v Kranju začne prva slovenska specializirana sejemska prireditelja pod naslovom Slovenski proizvod - Slovenska kakovost. Tik pred zdajci, ko naj bi namreč 1992. leta začeli veljati evropski normativi, v katere se mora vključiti tudi Republika Slovenija, je ta sejem priložnost, da se prepoznavni znak slovenskega državnega proizvoda po metodologiji, ki jo pozna Evropa, z njo poenoti.

Ideja za današnjo prireditelja je nastala septembra lani in sicer na pobudo direktorja Poslovno prireditvenega centra Gorenjski sejem Franca Ekarja. Sredi januarja je zamisel na sestanku predsednikov IS in gorenjskih občin, poslancev, ministrov in predstavnikov predsedstva R Slovenije ter zbornice dobila podporo. Še posebej pa se je v priprave za prireditelja vključila kranjska občina. Predsednik izvršnega sveta občine Kranj Vladimir Mohorič je sprejel nalogo predsednika organizacijskega odbora te specializirane sejemske prireditelja. Predsednik komisije za ocenjevanje za dodelitev znaka Slovenski proizvod pa je sekretar za gospodarstvo občine Kranj Andrej Tavčar.

V pripravo in organizacijo sejma pa se je vključila tudi Univerza Maribor - Fakulteta za organizacijske vede v Kranju, ki bo v okviru prireditelja organizirala širši posvet, na katerem naj bi uokvirili temelje in zakonitosti za določitev blagovne znamke po evropskih metodah.

Slovenska kakovost - SQ naj bi bila torej razpoznavna znamka slovenske državnosti, pomenila naj bi solidnost, zanesljivost in garancijo proizvodov ali storitev in s tem pospeše-

vanje trženja blaga slovenskega porekla. Ali drugače, ne bi smela pristati na dosedanje praktično dodeljevanje vseh mogočih priznanj brez kakršnihkoli zakonskih podlag; pa tudi strokovnih zlorab, sejmskih izživljanj in podobnih kombinacij, ki največkrat samo zavajajo kupca.

Sejem Slovenski proizvod zato ne more biti podoben sejmskemu "ponterosu" po sistemu "malo tu, malo tam", marveč naj bo, kot so zapisali prireditelji, **katedra zanesljivosti**, doslednosti, visoke avtoritete in spodbujevalec sodobnega trženja.

Zakaj takšen sejem?

Direktor PPC Gorenjski sejem Franci Ekar navaja tri glavne razloge za to sejmsko prireditelja. Država Slovenija naj bi s tem tudi po tej plati dobila možnost za prodor na tuje tržišče. Hkrati pa je to prva možnost takšnega nastopa, kajti jugoslovanski skupni imenovalec, ali politika "konvoja", ni dopuščal, da bi to racionalizirali, saj bi bili takoj obdolženi nacionalnega šovinizma.

Sicer pa Slovenija še nima takšnega sejmskega programa. Kot izhodišče pa so pripravili analitiko te dejavnosti v Evropi in se potem tudi odloči-

li za predlog na podlagi avstrijsko-švicarskega modela. "Zavedamo pa se tudi, da je pobuda veliko presenečenje in izziv za slovensko gospodarstvo, saj to pomeni nekakšno rentgenizacijo naše resnične proizvodno-tehnološke in storitvene uspešnosti ter stanja.

Znak Slovenski proizvod - Slovenska kakovost

Znak SQ naj bi se uporabljal, po predlogu, določen čas, po izteku pa bi veljal ob ponovni preverbi. S tem v zvezi je treba voditi register, vpis v register pa je možen na podlagi danega dokumenta o podelitvi. Komisija za podelitev znaka upošteva kriterije: slovensko poreklo, ponudbo, soglasje pristojne organizacije, preizkus, razna priznanja o kakovosti in zaščitene patente.

Kar zadeva poreklo naj bi znak SQ dobil tisti proizvod, v katerega je vgrajenega okrog 50 odstotkov vrednosti domačega znanja, surovin, polizdelkov... Ponudnik (proizvajalec, prosilec) mora omogočiti oceno, primerjanje, presojo izdelka kadarkoli in brezplačno. Preverjanje opravi komisija za podelitev znaka.

Komisija mora upoštevati vse strokovne podatke, ki vplivajo na oceno. Upoštevati mora specifikacijo državnih zakonodaj, vse mednarodne standarde, različne strokovne dokumente, energetske varčnosti, ekološke normative in obliko oziroma design izdelka ter embalaže.

Posvet

V okviru sejma bo v četrtek, 12. septembra, ob 9. uri v dvorani na sejmu posvet z naslovom Znak za kakovost bo predstavljal proizvode in storitve slovenskega porekla. Posvet je namenjen poslovnim delavcem, managerjem in zasebnim podjetnikom. Na njem naj bi opredelili, kako predstaviti slovensko blagovno znamko, kot znak kakovosti v Sloveniji izdelanih proizvodov in storitev. Posvet organizira Fakulteta za organizacijske vede mariborske univerze v Kranju.

DEVIZNI KREDIT

- gotovina ali nakazilo
  - do 500.000 ATS
  - odplačilo do 5 let
  - 8,8 % letne obresti
  - enkratni stroški 7 %
- Pogoj: poroštvo iz tujine (sorodnik, zdomec, prijatelj, firma...)
Vloga v slovenščini in v navadnem pismu pošljite na: **JAK-KV, Europaplaz 10, 8020 GRAZ-PL.**

Petdnevne ribolovne dovolilnice

Ribiška zveza Slovenije je letos uvedla petdnevne ribolovne dovolilnice, ki omogočajo izrabo petih ribolovnih dni v razponu štirinajstih dni. Ribič v tem času sam vpisuje datume, tako da prodajalec ribiške dovolilnice vpiše le obdobje veljavnosti. Besedilo na dovolilnici je v petih jezikih (slovenski, angleški, nemški, italijanski in francoski), k njej pa spada izveček pravilnica o športnem ribolovu, v njem so navedene vse omejitve, ki so glede na izjemno raznolikost slovenskega prostora zelo različne. Izveček pravilnic bodo pripravile ribiške družine v posameznih krajih in je obvezna priloga dovolilnice.

Cena enega lovnega dne je v primerjavi z dnevno dovolilnico nižja za 20 odstotkov, osnovni namen petdnevne dovolilnice pa je zadržati gosta v določenem kraju in s tem pospeševati turizem ter tudi tako prispevati k promociji Slovenije.

Cestninski boni

Ob izenačitvi plačila cestnin za vozila tuje in domače registracije na slovenskih avtocestah maja letos se je povečalo število prodajnih mest cestninskih bonov s 25-odstotnim popustom. Poleg podjetja za vzdrževanje Avtocesta Ljubljana in njegovih bazah v Postojni, Smodinovcu in v Slovenskih Konjicah bone prodajajo tudi na sedežu Avto-moto zveze Slovenije v Ljubljani in njenih tehničnih bazah: Kranj, Koper, Črnomelj, Otočec, Maribor, Dravograd in Murska Sobota, poleg teh pa še v avtomoto društvih Šlander v Celju in MTT Mariboru.

Boni veljajo za vse štiri plačilne razrede s 25-odstotnim popustom ob nakupu minimalne količine in sicer v vredosti najmanj 500 dinarjev za fizične osebe in 5.000 dinarjev za pravne osebe.

Koliko je vreden dinar

Na četrtkovem sestanku Ljubljanske borze so bili doseženi naslednji devizni tečajji za efektivno, ki veljajo do četrta, 12. septembra:

Avstrija	ATS 100	319,6391
Nemčija	DEM 100	2.249,3816
Italija	ITL 100	3,0143
Švica	CHF 100	2.563,7304
ZDA	USD 1	38,9197

Pribitek pri evidenčnih deviznih pravicah je bil 5. septembra 64,9- odstoten.

Črna borza: Na ljubljanski tržnici pa so konec preteklega tedna devize dosegle naslednje cene:

Avstrija	ATS 100	350 do 360
Nemčija	DEM 100	2.570
Italija	ITL 100	3,30
Švica	CHF 100	2.800
ZDA	USD 1	41,40

Avgusta inflacija 8,8-odstotna

Inflacija ponovno postaja naša kruta vsakdanjost, cene so avgusta spet poskočile, v Sloveniji je bila rast cen na drobno 8,8-odstotna, v Jugoslaviji 8-odstotna.

8,8-odstotna avgustovska inflacija na letni ravni predstavlja za 175 odstotkov višje cene. V času do lanskega decembra do letošnjega avgusta pa so se v Sloveniji dejansko povečale za 78,3 odstotka, v Jugoslaviji za 75,2 odstotka. Od lanskega do letošnjega avgusta pa so se v Sloveniji povečale za 116 odstotkov.

Minuli mesec so se najbolj podražile kulturne storitve, kar za 43 odstotkov, tekoča goriva in maziva, žitni izdelki, kurjava, prevozi, čistila, bombažne tkanine, maščobe, mleko in meso, ki se je podražilo za 8 odstotkov.

V zadnjih dvanajstih mesecih pa so se nadpovprečno podražili: poštna storitve za 260 odstotkov, gospodinjstva električna za 228 odstotkov, prevozi za 215 odstotkov, tekoča goriva in maziva za 203 odstotke, žitni izdelki za 182 odstotke, stanarina in cena zemljišč za 178 odstotkov, kurjava za 155 odstotkov, časopis in vozila za 154 odstotkov, maščobe in kmetijska zaščitna sredstva za 152 odstotkov, kulturne storitve za 149 odstotkov, finančne in druge storitve za 148 odstotkov, jajca za 142 odstotkov, čistila za 137 odstotkov, obrtne storitve za 122 odstotkov, gradbeni material za 121 odstotkov, zdravila za 119 odstotkov. Preostale podražitve pa so bile nižje od 116 odstotkov, kolikršna je bila v zadnjih dvanajstih mesecih inflacija. ● M. V.

Ko zmanjkuje gotovine

Sprejem čekov postaja obvezen

Ljubljana, 5. septembra - Slovenska vlada je na današnji seji med drugim sprejela Odlok o obveznem sprejemanju čekov občanov. V razmerah, ko nam zaradi izločitve in izolacije iz jugoslovanskega monetarnega sistema grozi pomanjkanje dinarske gotovine, nam tvorstne težave lahko omilijo čeki tekočih računov občanov. Ta preprosti odlok v dveh členih predpisuje, da morajo podjetja, banke in druge pravne osebe ter zasebniki v Republiki Sloveniji obvezno sprejemati čeke bank in hranilnic s sedežem v Sloveniji, če so le ti izdani v skladu s splošnimi pogoji poslovanja bank in hranilnic ter potrebnimi jamstvi. ● S. Z.

Nuklearna polno obratuje

Kranj, 9. septembra - Jedrska elektrarna Krško ima po mesecu in pol ponovno dovoljenje za polno obratovanje, v petek, 6. septembra, je že obratovala s 95-odstotno močjo, ta teden pa bo spet s polno močjo. Sklep o tem je na četrtovi seji sprejela slovenska vlada.

Po 22. juliju je zaradi ogroženosti elektroenergetskega omrežja obratovala s 75-odstotno močjo. Količina oddane elektrike se je zato zmanjšala za približno 165.000 megavatnih ur, zaradi vojne v Sloveniji pa so izgube znašale približno 252.000 megavatnih ur, kar pomeni, da je bila izgubljena povprečna mesečna proizvodnja jedrske elektrarne.

Njena dnevna proizvodnja je vredna 11,5 milijona dinarjev ali 881 tisoč mark, v enem mesecu to znaša približno 345 milijonov dinarjev ali 26,4 milijona mark.

MOŽNOST NEOMEJENEGA ZASLUŽKA IN NAPREDOVANJA!

EKSKLUZIVNI zastopnik najuspešnejše svetovne kozmetične firme v direktni prodaji vabi k sodelovanju ambiciozne in sposobne prodajalce ter vodje skupin (managerje) za prodajo na območju Slovenije in Hrvaške. Pokličite vsak delavnik med 10. in 12. ter 14. in 16. uro na tel. št.: (061) 219-962

URESNIČITE SVOJE SANJE!

d.o.o. KRAJČANI
AVTOŠOLA
Begunjska 10
tel. 064 26245

KRAJČANI IN TRŽIČANI

V tečaj CPP se lahko vključite vsak ponedeljek dopoldne ob 9. uri ali popoldne ob 18. uri. Obiščite nas na Begunjski 10 pri Vodovodnem stolpu ali pokličite po telefonu 216-245 od 8. do 11. ure ali od 16. do 19. ure. V Tržiču se v avtošoli JURE tečaj CPP začne v ponedeljek, 16. 9. 1991, ob 16. uri, informacije po telefonu 064/51-864.

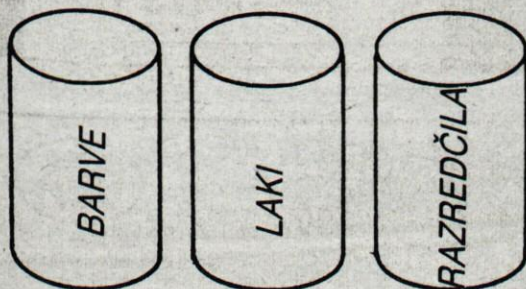
PRI VOŽNJI LAHKO IZBIRATE MED VOZILI OPEL CORSA, GOLF ali R 5.

Septembra v MERKURJU

CELA LESTEV ZA 3/4 CENE

(za takojšnja plačila)

PLESKARSKÉ IN UNIVERZALNE LESTVE ELAN

15 % CENEJE
pri nakupu nad 500,00 din

Za takojšnja plačila in za člane stanovanjskih zadrug
Podrobnejše informacije v MERKURJEVIH prodajalnah!

STRAŽIŠČE, tel.: 311-600, Križnarjeva pot 4
Uredite si vrt z našo pomočjo.

Drevesnica PINO vam nudi pestro izbiro drevoja in grmovnic s celotno izvedbo del. Obiščite nas!
Mercator - KŽK Kmetijstvo Kranj

UGODNO - NIZKE CENE

Trgovina KASABLANKA

pri Vodovodnem stolpu v Kranju vam nudi:

- veliko izbiro trenirk (tudi za otroke)
- vetrovke
- jeans hlače
- svilene kimone
- spodnje perilo

Obiščite nas in se prepričajte!

Cesta talcev 7, Kranj

Trgovina BURGER ponovno preseneča!

pri gostilni Blažun
tel.: 212-001
Odp:to: od 9. - 13. in od 15. - 20. ure
sobota od 8. - 12. ure

V sodelovanju z znano delovno organizacijo ZLIT Tržič organizira **akcijsko prodajo celotnega programa ZLIT Tržič**

ZNIŽANJE TOVARNIŠKIH CEN OD 30 DO 50 % od 10. 9. do 10. 10. 1991

Program ponudbe: sedežne garniture z vgrajenim žičnim jedrom, kredence, mize, kotne klopi, pisalne mize, skledniki, pručke...

Za kupce bomo ob koncu akcijske prodaje pridedili žrebanje bogatih nagrad.

Trgovina Burger vas pričakuje!

En dan na najbolj obiskanem kmetijskem sejmu v Evropi

Na pragu Evrope - in daleč od nje

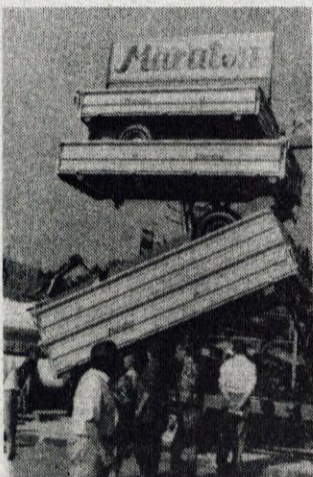
"Ried vas vabi, Ried vas pričakuje, Ried vas bo sprejel z vso toplino," je pisalo na (slovenskih) letakih, ki so vabili v Ried im Innkreis, v mestecu, ki je okrog šestdeset kilometrov oddaljeno od Salzburga in v katerem je vsako leto tradicionalni in v Evropi najbolj obiskani kmetijski sejem Rieder Messe. Besede z letaka so se uresničile: Ried nas je vabil in nas v četrtek tudi pričakal, toplina pa je spuhetela že po nekaj korakih, ko smo ugotovili, da cene niso za nas in za našega kmeta, ampak za koga drugega, in da je res velika škoda, ker "našega Anteja (Markovića) pogruntavščina" en dinar - en šiling ne velja več.

Ried im Innkreis leži sredi valovite, rahlo gričevnate in kmetijsko vzorno obdelane pokrajine. Strnjenih kmetijskih naselij je bolj malo, veliko kmetij je raztresenih po gričevju, sredi kmetijskih zemljišč. Kmetije so v glavnem lepo urejene, brez pretirane navlake po dvorišču in okolici. V kmečki arhitekturi je zelo pomemben material les: iz lesa so seniki, stropi v hlevih, ograje... Precej kmetij oddaja sobe, se ukvarja s kmečkim turizmom, nekatere imajo tudi smučarske vlečnice. Koruze za siliranje je bolj malo, več je žitnih polj. Krme ne silirajo le v koristnih in stolpnih silosih, ampak tudi po folijo ter v posebne bale, ki se pri nas v praksi še niso uveljavile.

Prve občestne table so nas že po nekaj kilometrih vožnje od Salzburga proti Straswalchenu in naprej proti Riedu opozarjale na veliki sejem v Reidu. Ob devetih, ko se je sejem odprl, je bilo parkirnišče precej zasedeno, vrste so bile tudi pred blagajno. Parkirna je bila dvajset, vstopnina šestdeset šilingov oz. približno 220 dinarjev (za sto mark smo dobili 680 šilingov, marka pa je bila na naši borzi vredna 24 do 25 dinarjev, sicer pa še nekoliko več). Ko smo vstopili na sejem, so nam pri "informacijski mizi" pomolili pod nos načrt sejma in se nam posmehljali: "Da se ne boste izgubili!" Gorenjecem, ki imamo obilo izkušenj s kranjskim sejmom, se je to zdelo skorajda nemogoče; kasneje pa se je izkazalo, da je med kranjskim in riedskim sejmom velika razlika in da bi se brez načrta le težko znašli.

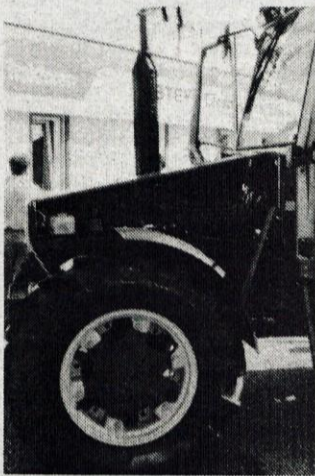
Riedski sejem ima 200 tisoč kvadratnih metrov razstavne površine (20 hektarov), od tega 160 tisoč (16 hektarov) na pro-

V Avstriji je bilo 1970. leta 265 tisoč kmetij, od tega jih je bilo osem tisoč včlanjenih v eno od 130 strojnih in drugih skupnosti. Ob koncu minulega leta je bilo kmetij precej manj, samo še 239 tisoč, število članic strojnih in drugih skupnosti pa je naraslo na 60 tisoč. Zakaj število članic narašča? Avstrijski strokovnjaki odgovarjajo, da zato, ker tudi avstrijski kmet ni tako bogat, da bi lahko sam imel vse stroje.

Varčevanje s prostorom »prikolice v nadstropjih«.

stem in 40 tisoč (4 hektare) v 38 dvoranih. Sejem daje poudarek kmetijski mehanizaciji, razstavi živine, semen in dosežkov kmetijskega gradbeništva. Na letošnjem so kmetijsko mehanizacijo razstavljali kar na 150 tisoč kvadratnih metrih površine (15 hektarov) in v osmih dvoranih. Prireditelji oz. raz-

Traktorji - tokrat z nekoliko drugačno, bolj »dirkalno« izvedbo. Pa ne zaradi dirkanja!

stavljalci so s prostorom ravnali zelo varčno in so zato, da bi na čimmanjšem prostoru prikazali čimveč strojev naložili tudi v več "nadstropjih", v višino, v nekaterih primerih tudi zelo atraktivno. O tem, kako razstavljati, kako privabljati kupce in vzbujati pozornost, bi se lahko marsikaj naučili tudi naši razstavjalci. Niso dovolj samo prospekti (teh je bilo razen v redkih primerih povsod dovolj), ampak tudi drugi "prijemi" - npr. kozarec piva za morebitnega kupca.

Kaj vse je bilo mogoče videti? Poleg traktorjev različnih evropskih proizvajalcev, priključkov in drugih strojev, potrebnih za kmetovanje in delo v gozdu, še številne malenkosti, kot so, na primer, stolčki za molžo krav z vzmetjo ali brez nje, štirinajst različnih "konzol" za električnega pastirja, orodje, s katerim si je mogoče pomagati, če gre pri telitvi tele nerado iz krave, raznovrstne sedeže za kmetijske stroje, mikser, ki zbija tudi par centimetrov debele veje iglavcev, patent, ki kaže, kako je mogoče vstaviti mešalec gnojevke tudi skozi bolj majhno odprtino... Med maloštevilnimi gorenjskimi (slovenskimi) kmeti je precejšnjo pozornost zbuja naprava za siliranje krme v bale.

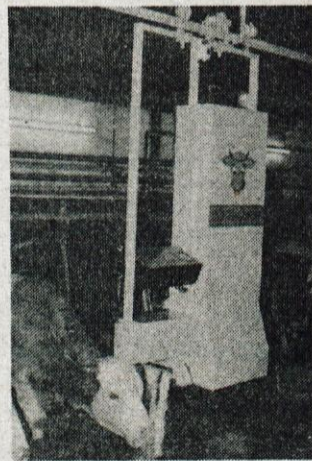
To so naprave, ki pod pritiskom povijajo travo ali koruzo v posebno belo folijo in pri tem iz krme iztiskajo zrak. Kot nam je povedal eden od razstavjalcev, porabijo za vsako balo, velikosti enega kubičnega metra, približno šestdeset dolžinskih metrov oz. za trideset do štirideset šilingov plastičnega ovoja. Tovrstne stroje za siliranje so začeli izdelovati v skandinavskih državah, v Avstriji jih delajo že štiri leta, na leto pa naredijo z njimi več kot milijon bal. Stroj, ki je na riedskem sejm stal od 135 do 162 tisoč šilingov, naj bi prihodnje leto prvič predstavili v Sloveniji. Za hlevsko opremo je značilno, da vsebuje vse več avtomatike in računalniško krmiljenih strojev in naprav - računalniško vodeno dodajanje močnih krmil, računalniško ugotavljanje količine in kakovosti mleka (delež tolsče). Če smo na gorenjskih poljih in travnikih doslej videli le traktorje z bolj ali manj enako obliko, je pričakovati, da bodo kmalu pri nas tudi taki z bolj "dirkalno" ali aerodinamično obliko. Proizvajalci poudarjajo, da to z dirkanjem nima ničesar skupnega in da so takšno obliko razvili zaradi drugačnih zahtev: čedalje več traktorjev ima hidravliko in možnost za priključitev strojev

na sprednjem delu, zato je bilo treba temu zaradi boljše preglednosti in lažjega dela prilagoditi tudi obliko.

Čeprav smo si sejem ogledali dokaj natančno in bili še posebej pozorni na stroje slovenskih in jugoslovanskih proizvajalcev, pa v izjemno bogati in pisani ponudbi strojev iz različnih držav Evrope nismo opazili drugega, kot le nekaj traktorskih priključkov iz šempetrške tovarne SIP. Tudi to kaže, da smo (ozemeljsko) na pragu Evrope, sicer pa od nje (kmetijsko) še močno oddaljeni. Evropska industrija, ki oskrbuje kmetijstvo z različnimi stroji in snovmi, se razvija tako hitro, da se nekateri že sprašujejo, kdo bo vse to kupoval in kupil. Da so evropski kmetje očitno precej bolj situirani kot, denimo, slovenski, je mogoče sklepati že iz tega, da se brez gmotno dobro stoječega kmeta tudi kmetijska industrija ne bi mogla hitro razvijati. Za večino naših kmetov, ki morajo že za

Sejem v Riedu je odprl predsednik republike Avstrije dr. Kurt Waldheim, slavnostna govornika pa sta bila deželni glavar dr. Josef Ratzenbock in zvezni kmetijski minister dr. Franz Fischler. Na sejm (zaprl) so ga v nedeljo je razstavljalo 1984 razstavjalcev, od tega 709 iz tujine, med drugim pa ga je obiskal tudi slovenski minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Osterc.

Tudi riedski kmetijski sejem ima potrošniško-zabavni del. Blago za široko porabo so letos prodajali v petnajstih dvoranih in deloma tudi na zunanem razstavišču. Na zabaviščnem prostoru je bila vsak dan ljudska veselica, za prijatelje glasbe je bil v času sejma posebni mednarodni glasbeni sejem, veliko obiskovalcev pa je bilo tudi v pivskih šotorih, kjer je bilo treba za vrček piva odšteti 33 šilingov, za coca colo 22, za četrtno litra mineralne vode 14, za juho 25, za dunajski zrezek 94 in za čevapčiče 48 šilingov.

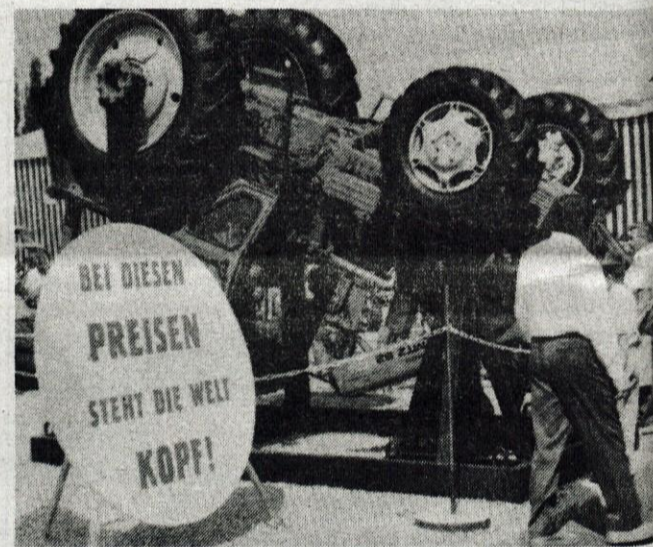

"Krvavi mojster" - naprava za avtomatsko, računalniško vodeno dodajanje močnih krmil. Naprava dodaja krmila po potrebi tudi do desetkrat na dan in je računalniško povezana s kmetovim stanovanjem. Strokovnjaki poudarjajo, da veliko prispeva k večji prirerji in boljši gospodarnosti.

Zmagovalec - bik med biki - s simpatično spremljevalko pozira številnim sejemskim obiskovalcem.

Strokovnjaki ugotavljajo, da so omejitve pri oddaji mleka (kontingenti), ki so jih na avstrijskih kmetijah uvedli 1978. leta, vplivale tudi na slabšo izrabo genetskega potenciala črno-belih krav, deloma pa so za to krive tudi cene močnih krmil, ki so v Avstriji v primerjavi z drugimi državami Evropske skupnosti dokaj visoke. V Avstriji je okrog 15 tisoč črno-belih krav, ki dosežajo povprečno mlečnost nad 5000 kilogramov mleka. Iz natančnih statističnih podatkov je mogoče razbrati, da je lani najboljša črno-bela krava dala 12.012 kilogramov mleka (s 5,6 odstotka tolsče in s 3,40 odstotka beljakovin), da je bila v prvi laktaciji najboljša Fanta z 10.101 kilogramom mleka in da je krava Karin dala lastniku, koroškemu kmetu, doslej že več kot 120 tisoč kilogramov mleka.

Atraktivno sejemsko vzbujanje pozornosti.

nakup traktorja varčevati več let, je riedski sejem s svojimi cenami lahko predvsem paša za oči.

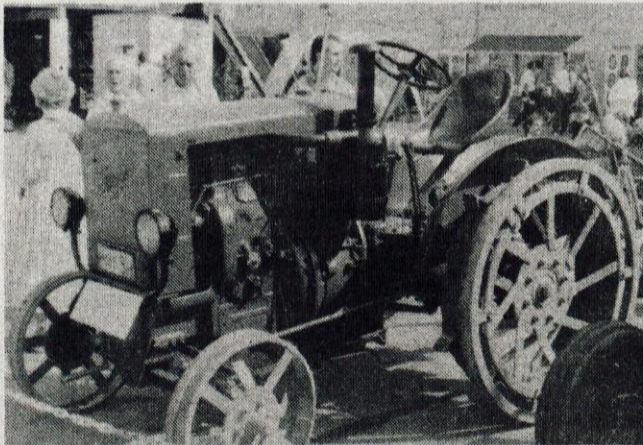
In v Riedu je res kaj videti. Na razstavi lisastega goveda je bilo 30 rodovniških bikov, 70 plemenskih krav in 10 telic, na razstavi rjavega goveda 40 bikov, krav in telic. V dvorani številka 31 so prikazovali mlado pitano govedo, v posebnem prostoru pripravo govejega mesa. Ves čas sejma je bila odprta ena prvih osemenjevalnih postaj v Avstriji, hlev s približno 60 konji, ki se v Avstriji uveljavljajo predvsem v gozdarstvu, pa "svinjak", v katerem je bilo mogoče videti veliko svinj različnih pasem. Ker je v Avstriji mleka preveč, je med kmeti čedalje več zanimanja za rejo bikov pa tudi prašičereja je dokaj donosna. Omeniti je treba še novost letošnjega riedskega sejma - podkovanje konj "v živo" in mednarodno tekmovanje podkovskih kovačev.

Da je les v Avstriji zelo cenjena in uporabna surovina, smo se prepričali tudi na razstavi dosežkov kmetijskega gradbeništva, ki je prikazovala bivalne prostore kmeta in njegove družine, gospodarska poslopja (goveje hleve, svinjake in hleve za ovce) ter hlevsko opremo. Posebno pozornost je zbuja kmečka hiša, ki je bila "od nog do glave" iz lesa, sicer pa skupaj z montažo vredna 1,3 milijona šilingov. Ni vse lepo, kar je novo, pravijo v Avstriji in poudarjajo, da je treba

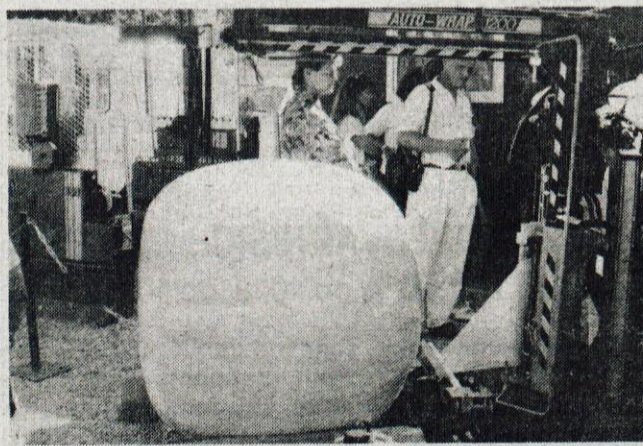
ohranjati stavbno izročilo naših dedov in babic. Tudi staro hišo je mogoče prilagoditi sodobnim zahtevam. Na sejm smo videli nekaj takih primerov: med starimi zidovi sodobno, kmečki tradiciji prilagojeno opremo.

Podjetja iz Nemčije, Francije, Nizozemske, Sovjetske zveze, Madžarske in Avstrije so na 1200 kvadratnih metrih razstavne površine prikazala bogat izbor semen novejših sort žita, koruze, krompirja, hmelja, zelenjave, krmnih rastlin, oljarič, stročnic itd. pa tudi razna delovna opravila - od pridelovanja in razmnoževanja do razkuževanja, embalaranja in skladiščenja. 4. septembra je bil v okviru sejma tudi strokovni posvet semenologov, na katerem so sodelovali strokovnjaki iz Avstrije in iz drugih evropskih držav. Tema posveta je bila kakovost semen.

Razstava "Voda je življenje" je opozarjala, da se brez vode ustavi življenje in da so za varovanje pitne vode odgovorni vsi - tudi kmet, ki pri pridelavi uporablja različna mineralna gnojila, škropiva in druge snovi. Vsakršno pretiravanje ali nepravilna uporaba predstavlja resno nevarnost za naravo - in tudi za vodo. Ste se že kdaj vprašali, koliko stane pitna voda? V Avstriji so, na primer, izračunali, da liter vode stane povprečno 0,7 groša, tuširanje (poraba 80 litrov) 56 grošev in kopače (poraba 200 litrov) 176 šilingov in 40 grošev. ● C. Zaplotnik

Najstarejši traktor je na sejm (vsaj po zanimanju obiskovalcev) močno zasenčil mnogo mlajše »kolege«.

Bomo kmalu tudi na naših travnikih videli velike bele bale? Gre za nov način spravila krme, za spravilo trave v bale. V Nemčiji, v Avstriji, na Norveškem, na Švedskem in v severni Ameriki se je tovrstno siliranje že uveljavilo. Samo v Avstriji, na primer, naredijo na leto okrog milijon bal, nekaj smo jih videli, ko smo se peljali na riedski sejem.

ALPEN TRADE Mlaška c. 8 a, PP 86
64000 Kranj

Objavljamo prosto delovno mesto

KOMERCIALISTA

za delo v zunanji in notranji trgovini, za nedoločen čas.

Pogoji:

- najmanj srednješolska izobrazba ekonomske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj v zunanji trgovini in zlasti v mednarodnem transportu
- znanje tujih jezikov: aktivno srbohrvaščina in nemščina (v pogovorni in pisni obliki) in pasivno angleščina.

Poizkusni rok je 3 mesece.

OD po dogovoru.

Pisne prijave s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite na naslednji naslov: Alpen Trade d. o. o., Mlaška c. 8 a, PP 86, 64000 Kranj.

Sekretariat za gospodarstvo in negospodarstvo občine Jesenice objavlja na podlagi 2. člena zakona o dimnikarski službi (Ur. list SRS, št. 16/74, 14/90) in sklepa 45. seje Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice z dne 3/9-1991

JAVNI RAZPIS

za zbiranje ponudb za opravljanje dimnikarske službe na območju občine Jesenice

1. PREDMET RAZPISA

Predmet razpisa je opravljanje dimnikarske službe na območju občine Jesenice ali delu območja.

2. UDELEŽENCI RAZPISA

Razpisa se s svojimi ponudbami lahko udeležijo podjetja, katerih dejavnost je dimnikarstvo in samostojni dimnikarski obrtniki.

3. VSEBINA PONUDBE

Ponudbe, ki jih pošljejo udeleženci tega razpisa, naj vsebujejo:

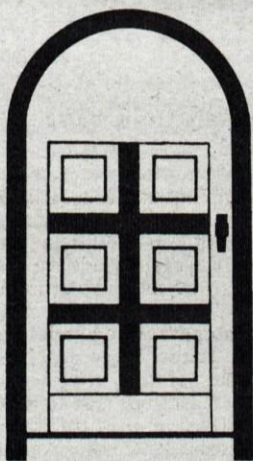
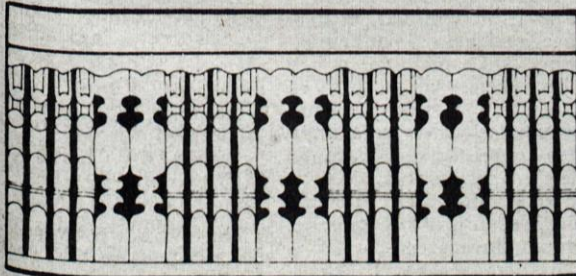
- točen naslov ponudnika s podatki in dokazili o registrirani dejavnosti,
- podatke in dokazila o razpolaganju z ustrežno usposobljenimi kadri,
- podatke in dokazila o razpolaganju z ustreznimi poslovnimi prostori in opremo,
- navedbo, na kolikšnem in katerem delu območju občine je ponudnik pripravljen in sposoben opravljati dimnikarsko službo,
- navedbo, kdaj je ponudnik sposoben začeti opravljati dimnikarsko službo.

4. ODDAJA PONUDBE

Ponudniki naj pošljejo svoje ponudbe na naslov: Sekretariat za gospodarstvo in negospodarstvo občine Jesenice, Jesenice, Titova 78, s pripisom: za razpis, najkasneje v 8 dneh po objavi razpisa.

5. IZBOR PONUDNIKA

O prispelih ponudbah na javni razpis bo odločal Izvršni svet Skupščine občine Jesenice.

**Mizarstvo, žaga
in profiliranje
lesa****OVSENIK ALOJZ**Jezerska cesta 108/c
Tel.: 064-242 481

- Ko gradite in opremljate dom, vam priporočamo, da se odločite za našo opremo balkonov in vhodnih vrat.
- Poleg tega nudimo sobna vrata, talne, zaključne in okrasne letve.
- Vsi naši izdelki so iz masivnega lesa in vam jih izdelamo po vaših merah.
- Na naši žagi vam hitro in kvalitetno razrežemo tudi vašo hlodovino.
- Vzorce si lahko ogledate v našem razstavnem salonu.
- Večnamenski regali

Obiščite nas na sejmu SLOVENSKI PROIZVOD
V KRANJU, od 10. do 13. 9.

Kvadratni meter stanovanja je dosegel že vrtoglavo ceno, zato prihranite nekaj s funkcionalno opremljenimi prostori! Kako? Oglasite se in povedali vam bomo.

SALON POHIŠTVA ZLIT DETELJICA
tel. 064/50-795**ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE KRANJ**Koroška c. 53/c
64000 Kranj

Elektrotehniško podjetje Kranj, p. o. v skladu s 5. čl. pravilnika o delovnih razmerjih razpisuje delovno mesto

VODJE KOMERCIALNEGA SEKTORJA

Pričakujemo, da se bodo k sodelovanju prijavili kandidati z najmanj VI. st. izobrazbo ekonomske ali elektroenergetske smeri, s tremi leti delovnih izkušenj na področju komerciale in z aktivnim znanjem nemškega ali angleškega jezika. Zaželeno je praksa v zunanjetrgovinskem poslovanju. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v 8 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Elektrotehniško podjetje Kranj, Koroška c. 53/c, Kranj. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po odločitvi.

SKUPŠČINA OBČINE RADOVLJICA Komisija za kadrovske zadeve, odlikovanja
in priznanja

Skupščina občine Radovljica na podlagi 35. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91) in 78. člena statuta Delavske univerze razpisuje dela in naloge

DIREKTORJA DELAVSKE UNIVERZE RADOVLJICA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev in pogojev, ki jih določata 247. in 178. člen Zakona o usmerjenem izobraževanju izpolnjevati še naslednje pogoje:

- najmanj višja izobrazba pedagoške smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na vodilnih, vodstvenih ali strokovnih andragoških vzgojnoizobraževalnih delih.

Direktor se imenuje za obdobje štirih let.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev morajo kandidati poslati v 8 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Skupščina občine Radovljica, Komisija za kadrovske zadeve, odlikovanja in priznanja, Radovljica, Gorenjska c. 19.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po odločitvi.

zavarovalnica triglav, d. d. ljubljana
OBMOČNA ENOTA KRANJ
64001 KRANJ, Oldhamska 2

Zavarovalnica Triglav, d. d. Ljubljana, Območna enota Kranj objavlja prosto delovno mesto zavarovalnega zastopnika za opravljanje naslednjih del:

ZBIRANJE PONUDBE za sklenitev življenjskih zavarovanj in inkasiranje premij v zastopu Kokrica - Naklo.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s poskusnim delom do 4 mesece.

Za opravljanje navedenih del in nalog mora delavec poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima srednjo oz. najmanj poklicno šolo neopredeljene smeri (V. oz. IV. stopnjo),
- eno leto delovnih izkušenj,
- starost najmanj 18 let (moški odslužen vojaški rok),
- veselje do terenskega dela in do dela z ljudmi,
- da stanuje v zastopu oz. njegovi neposredni bližini.

Kandidati za opravljanje navedenih del naj svoje prošnje, napisane lastnoročno, pošljejo na naslov: Zavarovalnica Triglav, d. d. Ljubljana, Območna enota Kranj, Oldhamska št. 2.

K prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo, kratek življenjepis z navedbo dosedanje zaposlitve in druga dokazila, ki so potrebna za ugotavljanje izpolnjevanja zahtevanih pogojev.

Rok za oddajo prošnje poteče 8. dan po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izteku objavnega roka.

**POSEBNA UGODNOST ZA BRALCE
GORENJSKEGA GLASA!**

Od 31. 8. do 31. 10. 1991

sedemdnevno letovanje na Malem Lošinjju v konfortnem hotelu AURORA - polni penzioni, velike možnosti za rekreacijo, SAMO 2.300,00 din (s kuponom)

Organiziran je avtobusni prevoz na relaciji Ljubljana-M. Lošinj-Ljubljana. Cena povratne vozovnice je samo 490,00 din. Prijave sprejemajo v vseh poslovalnicah Kompassa!

KUPON

(velja za eno osebo)

KOMPAS**MALI LOŠINJ****OMNIA**
ŠPORT MARKET

KRANJ, CANKARJEVA 4

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ Komisija za imenovanje in
preimenovanje naselij in ulic**OBVESTILO OBČANOM**

Na 11. seji zbora krajevnih skupnosti dne 1. 8. 1991 je bila imenovana komisija za imenovanje in preimenovanje naselij in ulic. Komisija prosi vse občane, svete krajevnih skupnosti, politične stranke in druge zainteresirane stranke, da pobude in zahteve po spremembi nekaterih uličnih in naselbinskih imen posredujejo do 15. 10. 1991 na naslov: Skupščina občine Kranj, Komisija za imenovanje in preimenovanje naselij in ulic v občini Kranj, Trg revolucije 1, 64000 Kranj, tel.: 215-661, int. 403.

**Lth - na sejmu
SLOVENSKA KVALITETA****NOVA GENERACIJA HLADILNIH
IN ZAMRZOVALNIH SKRINJ
GLASS, TINS in MIRROR**

Hladilne skrinje TINS so namenjene za prodajo pijač v steklenicah ali pločevinkah. Skrinje se lahko postavijo v ali pred trgovine, na mesta, kjer se odvijajo razne športne prireditve, na bencinske črpalke itd. Za skrinje je značilna nadgradnja iz pleksi stekla, ki je osvetljena s fluorescenčno lučjo.

Omenimo naj še vedno iskane zamrzovalne skrinje LTH, ki jih izdelujemo v velikosti 220, 300, 380, 530 litrov, s posebno izolacijo 90 mm tip 350. Novost so skrinje, ki imajo namesto klasičnega pokrova stekleni pokrov v dveh izvedbah - enodelni pokrov na tečajih in dvo- ali tridelni drsni. Na voljo so skrinje v velikosti 380 l in 530 l.

Če nas slučajno ne boste obiskali na Kranjskem sejmu, vas pričakujemo v MALOPRODAJI LTH, Škofja Loka, Kidričeva 66, vsak delavnik od 8. - 16. ure, ob sobotah 8. - 12. ure. Dodatne informacije po tel.: 631-301.

VABLJENI!**POSKRBITE
ZA SVOJO
POSTAVO!**SALON
Slender You

064/218-323

Streljanje

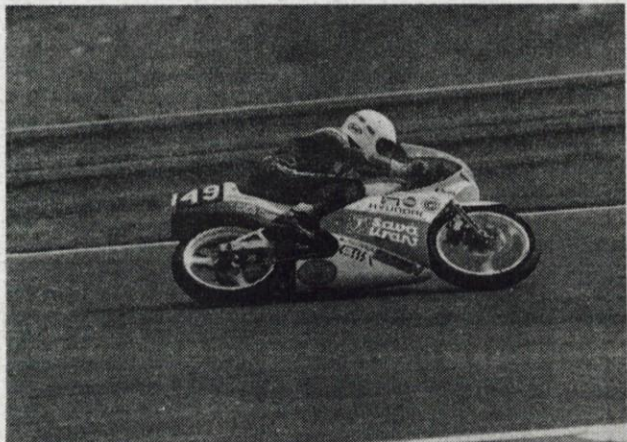
Novi kranjski prvaki

Kranj, 6. septembra - Občinska strelska zveza Kranj je na strelišču v Struževem organizirala občinsko prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško in pištolo za člane, članice, mladince in mladinke. Nastopilo je 39 strelk in strelcev. V streljanju z malokalibrsko puško serijske izdelave so zmagali Jure Frelih (Iskra) pri članih z 253 krogi, ekipno Iskra s 727 krogi, Darinka Smrtnik z 208 krogi med članicami, Uroš Zupan (Franc Mrak) med mladinci s 196 krogi, ekipno T. Nadižar s 527 krogi, Andreja Malovrh (T. Nadižar) med mladinkami z 227 krogi ter T. Nadižar ekipno s 633 krogi. S pištolo so streljali samo člani. Zmagal je Vinko Frelih (Iskra) z 249 krogi, ekipa Iskre pa je nastreljala 604 kroge.

V Struževem je bilo tudi republiško prvenstvo v streljanju z vojaško puško, ki so ga spet organizirali kranjski strelci. Udeležba je bila izredna, saj je sodelovalo 29 ekip, posamično pa kar 102 strelca. Zmagali so Celjani z izrednimi 543 krogi, med posamezniki pa član zmagovalne ekipe Jože Jeram s 185 krogi. Škofjeločani so bili ekipno peti, med posamezniki pa se je Franc Černe (Iskra) s 175 krogi uvrstil na 8. mesto. Na odprtem slovenskem prvenstvu v streljanju s polavtomatsko puško, ki je bilo tudi v Kranju, je zmagal Brest iz Cerknice s 712 krogi, Kranj pa je bil četrti s 684 krogi. Janez Mrkun iz Ljubljane je z 261 krogi od 300 mogočih dosegel nov republiški rekord, dva kroga manj pa je dosegel najboljši gorenjski strellec Pavel Jerb starejši. Peti je bil Franc Černe iz Kranja.

Nov rekord Alenke Kavar

Na republiškem prvenstvu s serijskim malokalibrskim orožjem v Celju so dosegli gorenjski strelci izjemen uspeh predvsem po zaslugi mladinke Alenke Kavar iz Radovljice, ki je z malokalibrsko puško serijske izdelave v treh položajih dosegla nov republiški rekord 535 krogov od 600 mogočih! Odlična druga je bila Darinka Smrtnik (Omnia sport) iz Kranja s 466 krogi. Člani Kranja so bili ekipno tretji, prav tako pa je bila tretja tudi mladinka Andreja Malovrh iz Kranja. ● B. Malovrh

Janez Pintar drugi v Schleizu - Edini gorenjski tekmovalac v cestnohitrostnih dirkah je letos Janez Pintar iz Kranja, ki je član Avtomoto društva Domžale. Sodeloval je na treh dirkah za svetovno prvenstvo in na eni veliki mednarodni dirki. Na dirkah v Mugello v Italiji in v Brnu na Češkoslovaškem se mu ni uspelo uvrstiti v finale, v Assnu na Nizozemskem pa je bil v finalu in zasedel v kategoriji do 125 ccm 16. mesto. Udeležil se je velike mednarodne dirke v Schleizu v Nemčiji in bil med 40 dirkačih iz 17 držav v kategoriji do 125 ccm drugi. Pintarju letos omogočajo udeležbo na velikih tekmovanjih sponzorji in to so Sava Kranj, Zavarovalnica Triglav, Hyundai Slovenijales, Riko Ribnica, Castrol in večje število obrtnikov. Na sliki: Pintar na treningu v Brnu. - ● Besedilo in slika M. Jenkole

Iskra VARJENJE

na sejmu Slovenska kakovost v Kranju
od 10. - 13. 9. 1991

- Proizvodni program
- MIG MAG polavtomati 100 - 550 A
  - TIG naprave 160 - 350 A
  - Rezanje kovin s pomočjo zračne plazme do debeline 35 mm
  - Avtomati za varjenje pod praškom
  - Rezervni in potrošni deli

Iskra - Varjenje vedno v koraku s časom.

Obiščite nas in se seznanite z novostmi v našem proizvodnem programu. Informacije in naročila: Iskra Varjenje, d. o. o. Stegne 21/C-1 Ljubljana tel.: (061) 576-508, 191-331 int. 630 fax: (061) 575-039

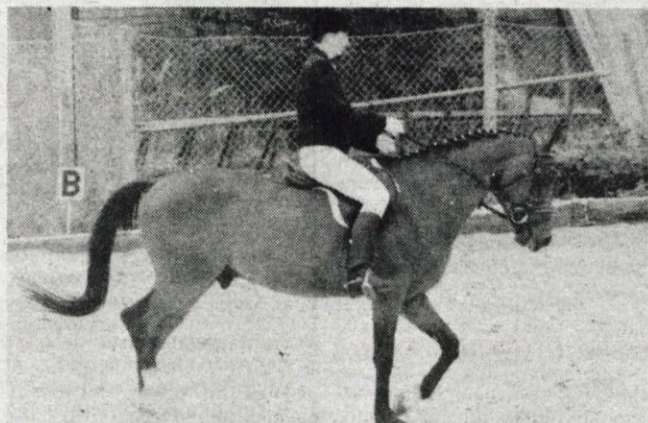
Medklubsko tekmovanje v dresurnem jahanju v Bobovku

Kranjčani silijo k vrhu

V nalogi A se je med 15 najboljših uvrstilo kar 8 jahačev iz Konjeniškega kluba Kranj.

Bobovek, 7. septembra - "Izjemno smo zadovoljni z uvrstitvijo naših jahačev, saj so prišli na tekmovanje v Bobovek vsi najboljši v Sloveniji, razen profesionalcev. Napredek našega kluba v dresurnem jahanju je očiten, za večino neverjeten. V nalogi A je med 15 najboljšimi kar 8 naših jahačev. To kaže, da delamo strokovno izredno dobro," je dejala po sobotnem medklubskem tekmovanju v dresurnem jahanju na vežbališču v Bobovku (tekmovanje je bilo v spomin Jožeta Škofica) predsednica Konjeniškega kluba Kranj Ajda Kalan.

Tekmovanja se je udeležilo nad 50 jahačev iz štirih slovenskih klubov: Kranja, Lipice, Ljubljane in Posavja. Preizkusili so se v treh težavnostih

razredih oziroma nalogah A, L in M. A je najlažja, L je srednje težavnosti, M pa najzahtevnejša. Na tekmi se je zbral slovenski amaterski vrh, tudi številčno je bila tekma izredno do-

bro zasedena, jahači Konjeniškega kluba Kranj pa so v tekmi videli novo priložnost za uveljavitev. Na tekmi jih je nastopilo kar devet v nalogah A in L in sicer Blaž in Polona Ka-

lan, Anže Rode, Marjana Mohorič, Nina Virnik, Saša Prgam, Neža Rebolj, Polona Šušter in Marjana Markun.

Tokratna tekma v Bobovku je bila že druga v organizaciji Konjeniškega kluba Kranj. Oktobra bo še tretja, vendar doslej najpomembnejša. Zaradi dobre organizacije in napredka dresurnega jahanja v Kranju bo 12. oktobra v Bobovku mladinsko republiško prvenstvo v dresurnem jahanju.

V nalogi A je zmagala Birgit Fabris (Lipica) na konju Favori Vera pred Vesno Bitenc (Ljubljana) na Štrufu Kranjčanoma Blažem Kalanom na Plutu Navaru in Polono Kalan na Whisperju. V kategoriji juniorjev je bila najboljša Vesna Bitenc pred Blažem in Polono Kalan. V nalogi L je ponovno zmagala Birgit Fabris iz Lipice na Favori Vera, drugi je bil Kranjčan Blaž Kalan na Plutu Navaru, tretji pa Polona Mahne iz Lipice na Neapolitanu Alegri. V nalogi M je zmagala Irena Drobnič Ljubljane na Esteri, Krajčan pa v tej nalogi niso imeli predstavnikov. ● J. Košnjek, foto G. Šinik

Veterani prvič na plastični skalalnici

Kosti so zdržale

Gorenja Sava, 7. septembra - Prvo poletno veteransko prvenstvo Slovenije v smučarskih skokih na plastiki (doslej so bila taka prvenstva samo na snegu) je uspelo. Na 12- in 22-metrski skalalnici na Gorenji Savi ga je organiziral Skakalni klub Triglav iz Kranja. Na prihodnjih prvenstvih si lahko nadejamo še večjo udeležbo. Važno je, da so kosti zdržale, so dejali tekmovalci, nekdanji aktivni smučarski skakalci. Poguma nam ne manjka, predvsem pa je pomembno, da se nekdanji sotekmovanci spet srečamo.

Na manjši 12-metrski skalalnici je bil v mlajši skupini najboljši Janko Pagon z Jesenic, v starejši pa Vinko Kunstelj z Vrhnik, ki je bil s 53 leti najstarejši udeleženec. Tekma

Najstarejši med veterani Vinko Kunstelj z Vrhnik

se je nadaljevala še na večji 22-metrski skalalnici, kjer pa sta bila v svojih skupinah najbolj-

Državno prvenstvo Kranj

Prva slovenska državna prvaka v športnem plezanju

Laskave naslove in pokale je podelil slovenski minister za šolstvo in šport, dr. Peter Vencelj.

Kranj, 7. septembra - Odprto prvenstvo Slovenije v športnem plezanju, ki je potekalo v soboto, je tokrat minilo v lepem, sicer zvečer v finalnem delu tekmovanju, nekoliko hladnem vremenu, toda dež tokrat, kljub vsem grozečim vremenarskim napovedim, ni ogrozil tekmovanja. Tekmo sta skupaj, tako kot že prenekatero v Kranju, organizirala Tomo Česen in ZTKO Kranj.

V dopoldanskih kvalifikacijah je uspelo 6 deklet in 12 fantov, ki so se v zgodnjih večernih urah pomerili za laskavi naslov prvega slovenskega državnega prvaka v športnem plezanju. Pri dekletih si je na-

Najboljša med plezalkami Miranda Ortar (Soški AO).

slov prislužila, po pričakovanjih prenekaterih in tudi po izkušnjah dosedanjih tekem v

športnem plezanju, članica Soškega alpinističnega odseka, Miranda Ortar. Finalno žensko smer, ki je bila ocenjena z oceno 7b (VIII+/IX-) je edina med finalistkami preplezala v celoti (13 m). Pri moških se je tokrat izkazalo, da Tadej Slabe, član alpinističnega odseka Ljubljana - Matica, kljub temu da je bil najstarejši med finalistki in da si je že prislužil vzdevek "starosta" slovenskega športnega plezanja (po stažu plezanja, ne po letnici rojstva), ni imel pravega tekmeča. Smer bi pravzaprav lahko preplezal tudi v celoti, ocena smeri: 7c+/8a (IX+), vendar je tudi njemu ponagajala športna sreča ali pa ga je "potegnila bližina konca smeri". Kakorkoli že, bil je tisti, ki je med fanti priplezal najvišje in si prislužil naziv državnega slovenskega prvaka.

Uvrstitve: ženske - 1. Miranda Ortar (Soški AO), 2. Simona

Nogomet

Zmaga Živil Naklo

V 5. kolu slovenske nogometne lige so nogometaši Živil Naklo doma brez težav premagali Primorje iz Ajdovščine z 2 : 0. Prvi gol je v 10. minuti zabil Ahčin, drugega pa v 73. minuti Vesneski. Naklanci so zamudili priložnost za še višjo zmago. Na goststvi vodi Izola z 9 točkami, Živila Naklo pa so druge s 7 točkami.

V območni slovenski nogometni ligi je Alpina iz Žirov doma izgubila s Solinarjem s 5 : 1. ● J. K.

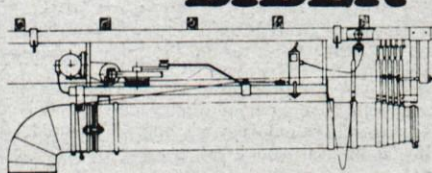
V gorenjski članski ligi so bili doseženi naslednji izidi: Bled : Visoko 0 : 1, Lesce : Senčur 4 : 0, LTH : Creina 1 : 1, Maribor : Trboje 1 : 3, Bled : Sava 1 : 0 in Polet : Zarica 2 : 1. ● Gros

trosilnik

sena

BIDER

063-831-415

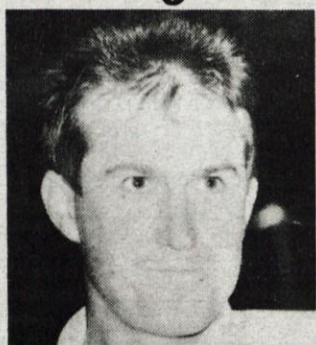
IZJEMNO ZNIŽANA CENA !!!

Kako razlikovati ponarejene devize od pravih

Bleda barva denarja

Kranj, 9. septembra - Najbrž ga ni med nami, ki bi draginji navkljub semintja vsaj delček borne plače ne dal na stran, bodisi za nov avto, ki ga namerava nekoč kupiti, za razkošje dopusta, potovanja, ki bi si ga enkrat na leto še rad privoščil, za kurjavo ali karkoli že. In najbrž bi ga ne našli, ki bi nalagal dinar na dinar, da bi ga inflacija sproti požirala. Vsak hoče še tako skromne prihranke čimprej zamenjati v trdno valuto. Mark, lir, dolarjev, frankov ni težko dobiti. Če jih ne prodaja znanec, jih imajo vedno dovolj v zalogi - resda običajno nekaj dražje - "poklicni" preprodajalci deviz. Menjava na hitro, včasih kar sredi "placa" ali ceste, pa se lahko tudi maščuje. Semintja se v šopih tujih bankovcev najdejo tudi bolj ali manj profesionalno izdelani ponaredki, ki jih nepozore ali nek kupec ne razlikuje od pravih deviz. Včasih takšni ponaredki zamenjajo celo več lastnikov, preden pripotujejo do bančnega okenca.

Tu se za nič hudega slutečega končnega lastnika začena prava kalvarija. Pošteno plačani tuji bankovci so nenadoma brezvredni papir, razen tega pa ga izprašajo tudi kriminalisti. Glede na to, da je preprodajalca veriga dolga, da so v njej praviloma tudi neznanzi, je ugotavljanje izvora ponarejenih deviz oziroma goljufa, ki jih je spravil v obtok, lahko jabolov posel.

V LB Gorenjski banki so pred kratkim dobili ponarejene lire. Včasih se med ponaredki znajdejo tudi marke ali dolarji,

vendar - na srečo - dokaj redko. Uroša Feldina, vodjo izmene v centralni stavbi LB Gorenjske banke v Kranju smo prosili, da nam pove, na kaj morajo biti pozorni ljudje, ko kupujejo devize oziroma po čem se ponaredki razlikujejo od pravih deviz.

»Pri ponarejenih bankovcih barve niso tako izrazite kot pri pravih, so bolj motne, blede. Tudi otip izda ponaredek; občutek je, kot bi bili bankovci sprani. Zelo pomemben je vodni tisk. Če pravi bankovec pogledaš proti svetlobi, se lik različno vi-

di, medtem ko je pri ponarejenem narisano umetno, s svinčnikom, videti je umazan, rumenkast. Ravno tako v ponarejenih ni zaščitnih nitk, tudi te so narisane s svinčnikom. Včasih imam občutek, gre res za moj osebni občutek, da so ponarejeni bankovci za malenkost manjši od pravih.«

Seveda pa se v bančni devizni blagajni ne zanašajo samo na sposobnost rok in oči blagajnika, čeprav ta sposobnost običajno zadošča. Opremljeni so tudi s strojčkom, pravijo mu falsifikator, ki pod ultravijoli-

čnimi žarki pokaže razliko med pravim in ponarejenim bankovcem. Ponaredki, zlasti dolarji, so pod ultravijolično svetlobo povsem beli. Razen tega falsifikator pod navadno svetlobo pokaže vodni tisk pri pravem bankovcu, pri ponarejenem vodnega tiska sploh ni videti. »Problem je, ker vse devize nimajo vodnega tiska. Dolar, na primer, ga nima. Ponarejeni dolarski bankovec je najlažje razpoznavni po otipu. Razen tega je, posebej pri dolarjih različnih vrednosti, treba poznati tudi like. Ponarejevalci so namreč spremenili samo vrednost, številke - iz dolarskega bankovca so naredili bankovec za sto dolarjev - vse drugo so pustili originalno.« ● H. Jelovčan, foto: G. Šinik

Družbena firma nezaščitena pred barabinstvom zasebne

Brez videorekorderjev in denarja

Kranj, 9. septembra - V kriminalistični službi UNZ Kranj obravnavajo "zanimiv" primer, ki kaže, kako lahko zasebno podjetje nezakazovano ogoljufa družbeno podjetje.

V tem primeru je družbeno podjetje Slovenijales Ljubljana, ki je avgusta lani prek svojega odgovornega delavca sklenilo posel o prodaji 691 videorekorderjev, vrednih 3.514.100 dinarjev, zasebni firmi Manex d.o. iz Radovljice, njen direktor je (bil tedaj) A. A.

Ob sklenitvi posla je Slovenijalesov službenec postavil za petnajst odstotkov nižjo cenno videorekorderjev od nabavne vrednosti, ki je veljala za družbeno firmo. Izkazalo se je,

da je imel Manex pri prodaji aparatov zgolj papirnat vlog oziroma da je bil le preprodajalec, saj jih je prepustil prav tako zasebni firmi Unitehna Varaždin, katere lastnik oziroma direktor je T. B. Manex si je zase zaračunal provizijo 450.000 dinarjev. V zavarovanje plačila tega posla je bil izdan akceptni nalog od Slovenijalesa na Manex, ta pa je ravno tako zavaroval plačilo z akceptnim nalogom prek Unitehne v Varaždinu. Ko naj bi v Sloveni-

jalesu dobili videorekorderje plačane, se je izkazalo, da jih Manex ne more plačati, Unitehna pa je imela že slabo leto blokiran žiro račun.

Manex je v dogovoru z Unitehno (sedež v Zagrebu) sicer dobil plačano provizijo 450.000 dinarjev, nakar je podaljšal akceptni nalog za plačilo posla pri SDK Varaždin. Nato je direktor firme Unitehna sklenil s firmo Manex kupoprodajno pogodbo, s katero je kupil Manex za 2.000 dinarjev, kolikor je stala ustanovitev firme, za lastnika firme pa postavil svojega komercialista Z. F.

Ta je na SDK Varaždin takoj umaknil akceptni nalog firme Manex, češ da bo do plačila posla prišlo s pobotom. Tega pa ni bilo. Manex je na sodišču v stečajnem postopku, odkupi ga Unitehna.

Skratka, Unitehna je dobila 691 videorekorderjev, ki jih je prodala naprej, dolga oziroma kupnine Manexu ni plačala, ker je ta firma propadla oziroma menjala lastnika, upnik Slovenijalesa pa nima od koga izterjati denarja.

Kazenska ovadba, ki so jo kriminalisti poslali javnemu tožilstvu, bremeni le odgovornega delavca Slovenijalesa, ker je bil v dogovoru z Manexom in Unitehno za provizijo 450.000 dinarjev, dejansko pa je bil Slovenijales oškodovan za osemkrat toliko. ● H. J.

NA SONČNI STRANI ALP NA SONČNI STRANI ALP NA SONČNI

Bodoveljski Termo neprijazen sosed

Prebivalce motita hrup in črn prah

Bodovlje, 30. avgusta - Telefonski klic iz Bodovelj, naj si pridemo ogledat onesnaževanje okolice iz tovarne Termo, nas je spodbudil k obisku tamkajšnjih prebivalcev. Pri Kozuhovih se je zbralo nekaj sosedov, ki so potožili nad dolgo trajajočimi in skoraj neznosnimi nadlogami. Tudi med kratkim pogovorom je sveže obrisano mizo pred hišo prekril črn prah.

Kozuhova hiša v Bodovljah 17 stoji na bregu nad tovarno ravno v višini dveh dimnikov, iz katerih dim raznaša črn prah najprej po njihovi domačiji in nato še drugod v okolici. Živina ne mara onesnažene trave, zelenjavo za ljudi morajo temeljito oprati, sušenje perila zunaj ni mogoče, na fasadah in kritini stavb pa se dela škoda.

Zaradi težav z dimom in sajami smo konec maja letos naslovili na vodstvo tovarne Termo prošnjo za ureditev ekoloških razmer, z njo pa smo seznanili tudi krajevno skupnost Zminec, občinsko vodstvo in nekaj drugih odgovornih oseb, pripoveduje Simon Kozuh, ki še razlaga: »S stalnim dograjevanjem proizvodnih naprav v Termu se razmere le poslabšujejo. Zato smo opozorili tudi na moteč hrup, ki ga povzročajo ventilatorji in nova vibracijska naprava ter transport materiala v silos. Kakšna je mirna in čista vasica, smo že pozabili.«

Tovarna odgovarja

Vodja obrata Termo v Bodovljah Konrad Erzožnik nam je že v telefonskem pogovoru dopoldne pojasnil, da so v tovarni od leta 1981 veliko vlagali v izboljšave tehnološkega procesa zaradi zmanjšanja škodljivih vplivov na okolje. Vseeno so dimni plini, prah in

hrup še vedno moteči za sosedo, kar pa bodo skušali razrešiti z uresničitvijo projekta tehnološko-ekološke sanacije obrata.

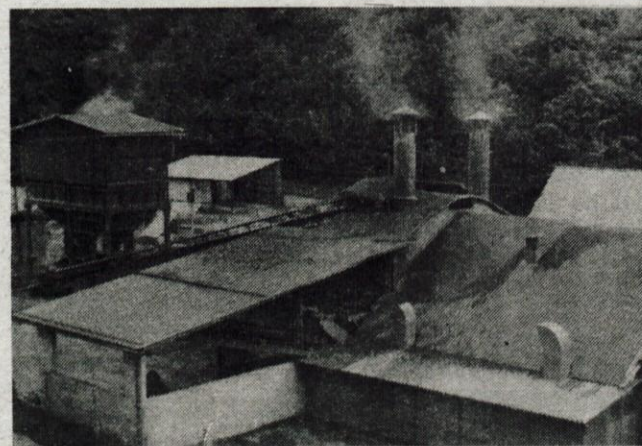
Kot smo se prepričali pri Kozuhovih popoldne, vodstvo tovarne ni ravnodušno do njihovih problemov. V treh dopisih so jih podrobno seznanili, katere ukrepe so storili v bodoveljskem Termu za zmanjšanje emisij prašnih delcev v okolje in za zmanjšanje hrupa na posameznih napravah. Poudarili so tudi, da bo v prihodnosti najtežja odločitev 110-članskega kolektiva ali za sanacijski program proizvodnje ali celo za zaprtje obrata v primeru ekonomske neupravičenosti posegov.

Proizvodnja teče dalje

Sosedje tovarne, ki hočejo bralcem Gorenjskega glasa potožiti o svojih težavah, ne zapajo prav dosti obljubam iz tovarne. Veliko besed so že slišali o tem, da bo proizvodnja v Bodovljah čistejša in manj hrupna. Kaj drugega od tega, da iz zraka več ne "snežijo" kosmi steklene volne, pa vseeno niso dočakali.

Na domačiji v Bodovljah 12 so po desetih letih morali zamenjati kritino, ker je prepuš-

okna zaradi vsiljivega prahu in motečega hrupa. Franc Možina iz Bodovelj 16 še dodaja, da gre oboje vsem prebivalcem v nos in ušesa, vendar jih več kot

čala vodo, podstrešje pa so morali očistiti debelega sloja črnega prahu. Tončka Rupar je zato zaprosila tovarno za delno povračilo stroškov obnove hiše, vendar ji zaenkrat še niso odgovorili. Tudi Ida Justina, ki se je pred pol leta priselila v novo hišo v Bodovljah 28, se boji, kako se bo navadila na zaprta

polovica molči zaradi kruha v tovarni.

Kakorkoli že, tovarna bo prej ali slej morala reči bobu bob! Vprašanje pa je, kaj bo premaknilo jeziček na tehnični pri delavcih, ali njihova socialna varnost ali bivanje v zdravem okolju. ● S. Saje

HALO, 93

Kranj, 9. septembra - Kranjski poklicni gasilci so imeli prejšnji teden kar mirno službo. Edini požar je bil 1. septembra, ko je v stanovanju v Tomšičevi zagorel pralni stroj. Zanimivo oziroma žalostno pri tem je predvsem to, da gasilci zaradi divje parkiranih avtomobilov po ozkih mestnih ulicah s svojim vozilom niso prišli niti prek polovice poti do požara. Na srečo so goreč stroj ljudje sami pogasili, vprašanje pa je, kaj bi bilo, če ne bi uspeli in bi se ogenj razširil. Sicer pa so gasilci v soboto čistili kanalizacijo na C. JLA, v sredo jih je zmedel lažni alarm iz poštnice na Planini, sodelovali pa so tudi pri reševanju v prometni nesreči in prevažali pokvarjena vozila. ● H. J.

NESREČE

Lani šest, letos pa...

Že devet mrtvih v gorah

Kranj, 9. septembra - V inšpektoratu milice UNZ Kranj so zbrali podatke o gorskih nesrečah v prvih osmih letošnjih mesecih. V tem času je bilo na Gorenjskem 29 gorskih nesreč, od tega osem smrtnih primerov, če pa prištejemo še sobotno nesrečo v severni steni Grintavca, kjer je umrl avstrijski planinec, pa je statistika še grozljivejša. Lani so v vsem letu gorenjske gore terjale šest žrtev.

Razen mrtvih je bilo v osmih mesecih letos v gorskih nesrečah deset ljudi tudi hudo in šest lažje ranjenih. V reševanjih je sodelovalo kar 166 gorskih reševalcev, osemnajst policistov, sedemnajstkrat je poletel helikopter notranjega ministrstva. Najbolj množično je bilo reševanje 10. februarja na območju Zelenice, kjer so reševalci pomagali sestopiti 25 tabornikom iz Ljubljane, ki se zaradi nevarnosti snežnih plazov niso mogli vrniti iz Doma na Zelenici v dolino. Najhujše nezgode pa so bile na območju Triglavskega pogorja, kjer je bilo šest planincev mrtvih, šest hudo in štirje lažje ranjeni. Največ nezgod - dobro polovico - je bilo avgusta, med vzroki zanje pa krepko prednjačijo zdrsi. ● H. J.

Smrt v steni Grintavca Reševalni helikopter slovenskega notranjega ministrstva je v soboto pripeljal v dolino mrtvega 25-letnega avstrijskega planinca Bernharda Moosbruggerja iz Gradca. Ponesrečil se je v severni steni Grintavca nad Zg. Jezerškim. S tremi prijatelji je odšel s Češke kočice proti Grintavcu. Ker so zašli z označene poti, je sam odšel naprej, da bi ugotovil, ali je pot varna. Pri vračanju mu je spodrsnilo. Padel je na pesek, po katerem je drsel približno šest metrov, nato pa omahnil čez previsno steno 150 metrov globoko, kjer je mrtev obležal.

Tvegana potovanja proti vzhodu

Tiralice za pobeglimi vojaki

Ljubljana, septembra - Slovensko ministrstvo za notranje zadeve sporoča, da vojaški pravosodni organi še vedno iščejo slovenske fante, ki so pobegnili iz JA. Vojaška sodišča iz vse Jugoslavije, kjer so Slovenci služili vojaški rok, so razpisala tiralice. Kot razlog navajajo storitve kaznivih dejanj nepokorščine pri vpoklicu v vojaško službo, izmikanje služnji v vojaški službi, samovoljno odstranitev in beg iz oboroženih sil.

Tiralice imajo vse policije v Jugoslaviji, seveda pa tudi vojaška policija. Sklep o umiku JA iz Slovenije, o prenehanju služnja slovenskih vojakov in o tem, da se Slovenci ne rekrutirajo več v JA, torej v birokratskem mehanizmu vojaških sodišč ne velja.

Tiralice veljajo več let oziroma do preklica. Slovenska policija jih seveda ne more in ne bo upoštevala, so pa zato potovanja izven Slovenije proti vzhodu tvegana. Pobeglim vojakom ministrstvo svetuje, naj se izogibajo potovanjem v jugovzhodne dele Jugoslavije.

Spolni napad na otroke

Tržič, septembra - Kriminalisti UNZ Kranj so javnemu tožilstvu ovadili moškega iz tržiške občine. Utemeljeno ga sumijo spolnega napada na otroke, mlajše od štirinajst let.

Gre za moškega, ki se je poročil z ženo, ki ima iz prejšnjega zakona tri otroke. Najprej je spolno nadlegoval deklico, v tistem času še ne staro štirinajst let. K njej se je ulegel v posteljo, se slekel, jo otipaval, nagovarjal k spolnim odnosom. Pastorka se je branila, se ga izogibala. Ker mu pri njej ni uspelo, se je pozneje lotil tudi njenih mlajših bratcev (trinajst in enajst let). Nadlegoval ju je, ju otipaval, tudi onadva sta ga morala otipavati. Vse to se je dogajalo konec lanskega in v začetku tega leta. Kriminalisti so za kaznivo dejanje zvedeli na tržiškem centru za socialno delo. ● H. J.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Dvojni poskus umora, Škofja Loka - D. O. je 27. avgusta popiral po škofjeloških lokalih in pri tem naletel na znanca B. Š. D. O. ga je poklical na stran in znanec očital razmerje s svojo ženo. B. Š. je zanikal, da bi ženo hotel speljati. Prišlo je do prepira in groženj. D. O. je B. Š. zagrozil, da ga bo ubil. B. Š. je šel domov, D. O. pa za njim, tolkel je po njegovih vratih in mu še kar naprej pretel, da ga bo ubil. B. Š. je vsiljivcu odprl, nato pa izza pasu potegnil nož, zamahnil proti njemu in ga porezal po roki. D. O. je uspelo napadalcu iztrgati nož in ga zabosti v trebuh. Dlačje ranjeni D. O. se je zatekel po pomoč v zdravstveni dom. B. Š. pa so odpeljali v klinični center in je zunaj življenjske nevarnosti. Kriminalisti UNZ Kranj so proti obema napisali kazensko ovadbo zaradi dvojnega poskusa umora. ● H. J.

Ukradli denar z blagajno vred - Neznanci so v noči s 1. na 2. september vlomili v stavbo makedonske enote Vinog jug promet v Šenčurju. Očitno so bili krepke rasti, saj so iz trgovine odnesli blagajno, težko med 200 in 250 kilogrami ter visoko 120 centimetrov. V njej je bilo okrog 80.000 dinarjev. Sledu za denarjem in blagajno še ni.

Napadel policista - 22-letni D. P. je v gostinskem lokalu Dobra mrha v Kranju tako zelo sitnaril, da so morali klicati za pomoč na policijo. Policista sta razgrajata opozorila, obljubil jima je, da bo šel domov, ko sta odšla, pa je spet začel. Spet so ju klicali, tokrat sta policista nameravala D. P. odpeljati domov. Ko sta ga izpustila iz marice, je mladenič enega od policistov napadel, se začel z njim ruvati, ga podrl na tla, raztrgal srajco in ga lažje ranil. Družno sta policista razboriteža de obvladala in ga nato namesto v domačo posteljo pripeljala na strežnitev v policijski "hotel".

Ženo pretepel do nezavesti - Zakonca J. M. (ona) in B. H. (on) s Planine sta oba brez redne zaposlitve, preživljata se s priložnostnimi deli. Razen tega tudi oba rada pogledata v kozarec, nakar se običajno spreta. Tudi zadnjič sta oba prišla domov precej okajena. Po stari navadi sta se začela prepirati. Kot kaže, pa njemu to ni bilo dovolj. Družico je začel pretepati, brcati in jo tako ranil, da so nezavestno odpeljali v klinični center. Ženska ima zlomljena rebra, nosno kost, pretres možganov in podplutbe po telesu. Nasilneža so kriminalisti ovadili javnemu tožilstvu.

Nasada indijske konoplje, Kranj, 9. septembra - Policisti in kriminalisti UNZ Kranj so minuli teden blizu Šenčurja in Javoriškega Rovta odkrili ter uničili dva nasada indijske konoplje. Nasada sta bila dokaj obsežna, famo jeseniški, v katerem je bilo 63 sadik indijske konoplje, je bil vreden okrog 30 tisoč mark. ● H. J.

MALI OGLASI

☎ 217-960

APARATI STROJI

SUŠILNIK perila in infra PEČ, prodam, ☎ 802-040 14154
 Prodaj PRALNI STROJ v okviru za osemsto din, ☎ 621-423 14161
 Prodaj SEKALNI STROJ - "štanco", 15 ton, ☎ 40-153 14166
 Prodaj hribovski TROSILEC za gnoj, ☎ 310-511 14169
 OVERLOCK Pfaff, nov, z garancijo, prodam, ☎ 215-650 14172
 Prodaj črnel TV Iskra - senzor, ☎ 45-711 14181
 Ugodno prodaj starejši češki PRALNI STROJ, Suceva 9, Kranj 14182
 Prodaj rjav vgradni ŠTEDILNIK Gorenje, 2 + 2, ☎ 218-005 14187
 Nov PRALNI STROJ Gorenje, 3 kg, prodaj 10 % ceneje, ☎ 801-094 14192
 Prodaj 200-literski ČISTILNI BOBEN, ☎ 75-371 14195
 Prodaj dobro ohranjeno, rabljeno zamrzovalno SKRINJO Gorenje, 300 litrov, Cena po dogovoru, ☎ 66-995 14207
 Ugodno prodaj dobro ohranjen barvni TV sprejemnik Koerting - Diadem, 56 cm, ☎ 68-463 14208
 Prodaj COMMODORE 64, ☎ 241-039 14211
 Poceni prodaj žago za HLODOVINO, ☎ 622-581 14223
 CD gramofon JVC, nov, ocarinjen, prodam, ☎ 324-184 14251
 IZPOSOJA Videokamer, uporaba enostavna, ☎ 241-265 14255
 Prodaj SLAMOREZNIKO Epple 900 S, Struževo 7, Kranj 14260
 Prodaj 10-literski BOJLER Gorenje, ☎ 311-001 14261
 Prodaj PEČ za etažno ogrevanje Meller, uvoženo, novo, 200 kub. m. Prosen, Delavska 1, Kranj 14266
 Prodaj barvni TV Gorenje, ☎ 633-047 14276
 Prodaj PRALNI STROJ, dobro ohranjen, ☎ 312-373 14276
 Prodaj novo motorno KOSILNICO in OKOPALNIK, ☎ 40-524 14280
 Prodaj barvni TV »Montreal«, ekran Toshiba, ☎ 631-784 14280

Prodaj namizno STRUŽNICO maksimal s priborom, ☎ 631-036 14286
 Prodaj PRALNI STROJ Gorenje, Kutinova 13, Kranj 14291
 Prodaj nerabljeno plinsko PEČ, Kutinova 13, Kranj 14292
 Prodaj TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 6 kW, ☎ 242-857 14294
 Prodaj ali zamenjam za manjšo, novo PEČ TVT 50, ☎ 70-588 14296
 Prodaj VIDEOREKORDER Sharp, Jarc, Okroglo 19, Naklo 14299
 Prodaj OS za cirkular z žago, ☎ 70-078 14308
 Prodaj 300-litersko SKRINJO, ☎ 70-211 14313
 Prodaj nov ŠTEDILNIK za etažno ogrevanje, ☎ 621-197 14324
 Prodaj VIDEO in AVTORADIO, ☎ 84-216 14330
 FOTOAPARAT Minolta 7.000, z objektivom 35-105, ☎ 70-697 14333
 Prodaj enojni in dvojni KASETOFON Technics, ☎ 692-006 14348
 Kupim GORILEC za srednje težko olje, do 30 KW, ☎ 802-534 14357
 Prodaj PRALNI STROJ Ignis z manjšo okvaro, ☎ 42-709 14359
 Prodaj TROSILEC za gnoj, Dvorje 110, Cerklje, Sitar 14366
 Prodaj sata PIŠTOLO in DIZE, 1,2 mm, Polje 20, Zasip 14371
 Prodaj rabljen MIZARSKI STROJ za spajanje furnirja, na nitko, ☎ 324-613 14395
 Prodaj barvni TV Nokia, 34 cm, cena 600 DEM, ☎ 327-669 14396
 Poceni prodaj nov PRALNI STROJ, ☎ 633-752 14399
 ŠTEDILNIK, 2 plin + 4 elektrika za 1.500,00, ☎ 218-825 14451

GRADBENI MATERIAL

Prodaj staro APNO za beljenje, ☎ 41-633, zvečer 14159
 Prodaj PLOHE in COLARICE, ☎ 43-235 14178
 Prodaj smrekove PLOHE, DESKE, PUNTE in BANKINE, ☎ 42-079 14194
 Kupim hrastov les, debeline 40, 60, 80 mm, ☎ 66-033 14240
 V Zasipu pri Bledu poceni prodaj ostanke od gradnje - modularni BLOK, betonski KVADRIL, strešnik TRAJANKA, PUNTE in BANKINE, ☎ 061/611-281 14280

NOVA TEL. ŠT. 328-540

Candy Servis
RAJKO KNIFIC

Tončka Dežmana 4, Kranj

Prodaj hrastove PLOHE in DESKE, ☎ 43-296 14263
 Prodaj cementni STREŠNIK, 750 kosov, ☎ 68-733 14271
 Prodaj vrtno PLOŠČE, 40 x 40 cm, ☎ 79-073 14277
 Prodaj rabljeno OPEKO - zidak, Vrhnje 31, ☎ 75-835 14305
 Prodaj betonske ROBNIKE, ☎ 68-704 14305
 Prodaj jesenove PLOHE, ☎ 84-597, po 16, uri 14319
 Prodaj KRITINO špičak, ZONTAR, Hosta 6 A, Šk. Loka 14326
 Prodaj betonsko ŽELEZO, fi 10 mm, ☎ 218-145 14352
 Prodaj krom PLOČEVINO, 210 kg, 0,5 mm, Bodešče 17, Bled 14363
 Prodaj OREHOV FURNIR po izbiri, ugodno, ☎ 78-971 14370
 Prodaj ETERNIT table, 40 x 40 cm, cena ugodna, ☎ 48-235 14409
 Prodaj ŽELEZO v kolobarju, 350 kg, fi 10 mm, ☎ 48-235 14410
 PLUTO stensko in talno, ugodno, ☎ 217-061 14424
 Prodaj PLOHE in COLARICE, ☎ 46-030 14430

IZOBRAŽEVANJE

INŠTRUIRAM angleščino za OŠ in SŠ, ☎ 75-504 14147
 INŠTRUIRAM klavir, ☎ 47-522 14249
 Tujka INŠTRUIRA in PREVAJA nemščino, ☎ 312-520 14282
 IZVAJAM večstopenjske tečajne nemščine, angleščine in italijanščine za odrasle in otroke, ☎ 213-983 od 18, do 21, ure 14300

IZGUBLJENO

Najditelj DENARNICE na Planini naj pokliče ☎ 42-512 14198

KUPIM

Kupim suha bukova DRVA, 6 kub. m. C. JLA 17, Kranj 14190
 Kupim 100 metrov bukovih ali hrastovih DRV, lahko so cepljena ali gola v hlobovini, ☎ 41-379 ali 41-700, od 7. do 8. ure zjutraj 14231
 Kupim 2 t sena prve košnje, ☎ 45-336 14236

LOKALI

Oddam v najem SKLADIŠČE v Naklem, ☎ 50-852 14233
 Oddam LOKAL na Gorenjskem, pogodba za 6 let, Pogoji: odkup inventarja, Sifra: 1. 1. 1992 14264

MOTORJI KOLES

Prodaj moško in žensko KOLO, ☎ 216-325 14150

Ugodno prodaj APN 6, Lahovče 17, Cerklje 14186
 APN 6, letnik 1987, prodaj po ugodni ceni, ☎ 216-340 14202
 Prodaj BT 50, Cena po dogovoru, Kalise 15, Zeleniki 14213
 Tomos Cross Junior - MOTOR E 90, prodaj, ☎ 79-996 14256
 Prodaj JAWO 350, prevoženih 600 km, ☎ 324-742 14274
 KAWASAKI GPZ 500/S, letnik 1988, prodaj, ☎ 311-617 14297
 Prodaj MOTOR MZ ETZ 250, Sp. Lipnica 29, Kamna gorica 14311
 Prodaj KOLO Pony, cena 1.700,00 din, ☎ 78-441 14317
 Ugodno prodaj malo rabljen MOTOR BT 50, ☎ 40-183 14335
 Prodaj moško KOLO na 5 prestav, ☎ 311-967 14355
 Prodaj skoraj novo avstrijsko deklško KOLO, ☎ 241-801 14392
 Prodaj AVTOMATIK s smerokazi, letnik 1987, ☎ 620-407, od 14. do 19. ure 14432
 Prodaj ohranjen MOTOR APN 6, letnik 1987, ☎ 79-615 14432

NAJDENO

Našli smo rjavo OVCARKO, z rodovnikom, ☎ 215-028 14188

OBVESTILA

Iščem honorarno ali redno DELO - tudi na dom, ☎ 44-628 14153
 BARVAM z apnom in drugimi materiali, ☎ 241-483 14163
 Jurček vabi v otroško TRGOVINO, Vincarje 48, Šk. Loka 14164
 Opravljam PREVOZE s kombijem 8 + 1, ☎ 323-522 14167
 Prevzamem ZIDARSKA dela in izdelavo fasad, ☎ 213-629, vsak dan 14170
 V dopoldansko VARSTVO sprejem otroka, ☎ 216-911 14175
 Obrtniku POSODIM določeno vsoto, ☎ 802-581 14184
 POPRAVILO in MONTAŽA bojlerja, hitro, kvalitetno in poceni, ☎ 802-200 14287
 TIPKAM diplomske naloge na računalnik, ☎ 43-346 14227
 Honorarno VODENJE računovodstva podjetij, ☎ 325-186 14238
 OBNOVA TRAKOV za tiskalnike, ☎ 061/576-078 14273
 PLESKAM fasade, okna, opaže, ☎ 76-342 14283
 ČISTIM talne obloge in sedežne garniture, ☎ 632-474 14288
 NAPELJUJEMO centralne kurjave in vodovod, ☎ 327-323 14293
 Svarilo! Opozarjam na posledice neke osebe, ki tako sprotno in nesramno, z raznimi psovkami brez primere in izmišljenimi lažmi žali poštno, prijazno in simpatično družino Vrhar iz Sr. vasi pri Senčurju. Želim, da temu čevkanju domačini ne nasedajo. Prijatelj dobrih ljudi, 14300
 Novo! FILTER za pitje čiste, zdrave vode, ☎ 325-160 14331
 MONTIRAM centralne kurjave, ☎ 65-817, zvečer 14321
 ČISTIM vse vrste talnih oblog, ☎ 43-111 14325
 Kvalitetno OPRAVLJAMO krovsko kleparsko dela, ☎ 79-043 14368
 OPRAVLJAMO kleparsko - krovsko dela, ☎ 74-447 14387
 Če želite vaš avto spremeniti v koncertno dvorano, se ogledite v delavnici "AVTO HI-FI", kjer vam nudimo AVTORADIE, montažo in nasvete, Vidmar Dare, Stružnikova 19, Senčur, ☎ 41-016 14421
 Išcem VARSTVO v Kranju, 3.500,00 din, ☎ 065/75-452 14429

PRIDELKI

Prodaj OTAVO v kozolcu, Bistrica pri Podbrezjah 13 14160
 Ugodno prodaj drobni KROMPIR za krmo, Letališka 3, Kranj - Voglje 14197
 Prodaj kvalitetno rdeče KORENJE, ☎ 65-491 14217
 Prodaj KORENČEK in domači BRINJEVEC, ☎ 061/841-059 14312
 Prodaj KROMPIR za krmo in jedilni krompir, ☎ 42-355 14365
 Prodaj drobni KROMPIR, ☎ Zgoša 47/a, Begunje 14408

POSESTI

Prodaj HIŠO v gradnji, cena 100.000 DEM, ☎ 74-251 14265
 Prodaj sončno PARCELO - Sovodenci, ☎ 692-552, zvečer 14320
 Prodaj 3.868 kvad. m. GOZDA pri Mojstrani, ☎ 89-052 14360

PRIREĐITVE

Informacije za prešernov SUPERMARTON, ☎ 062/35-717 14334

RAZNO PRODAM

Prodaj CD GRAMOFON in dirkalno KOLO, ☎ 310-528 14234
 Prodaj konjski SAMAR in motorno FELDSMITNO, ☎ 57-977 14244
 Prodaj: KROMPIR, MOTORNO KOŠO in PLUG, ☎ 40-167 14307
 Prodaj gr. BARAKO, MEŠALEC, PRIKOLICO in KAD, ☎ 621-587 14347

STAN. OPREMA

Prodaj KAVČ in 2 FOTELJA, cena 4.000,00 din, ☎ 311-752 14205
 Prodaj stara OKNA z roletami in VRATNA KRILA, ☎ 242-158 14279
 BALKONSKA VRATA, 100 x 220 cm, nova, prodaj, ☎ 631-036 14287
 ROLETE, plastične, 27 kosov, prodaj, ☎ 75-610 14327
 Prodaj dobro ohranjen KAVČ, ☎ 45-098 14376
 Prodaj trodelna OKNA, ☎ 81-850 int. 30 14381

NOVO • NOVO

FITNESS Studio

Kranj, Ljubljanska c. 29 a, ☎ 217-458

NOVO • NOVO

STANOVANJA

Nujno potrebujem SOBO v Šk. Loki ali okolici, ☎ 633-365 14149
 Prodaj 2-sobno STANOVANJE v Kranju, ☎ 46-030 14209
 Prodaj 1-sobno STANOVANJE na Planini, ☎ 214-155 14247
 1-sobno družbeno STANOVANJE v Senčurju menjam, ☎ 215-459 14254
 Oddam 1-sobno STANOVANJE v Šk. Loki, ☎ 633-610 14339
 Zamenjam komfortno, 2-sobno družbeno STANOVANJE, 71 kvad. m., na Planini 3, za manjše, 2-sobno, brez centralnega ogrevanja, Sifra: ZAMENJAVA 14358
 V privatni hiši na Jesenicah prodaj 3-SOBNO STANOVANJE in KLETNE PROSTORE, primerne za poslovno dejavnost, ☎ 213-842, popoldan 14369
 Mirna študentka išče SOBO v Kranju, ☎ 067/55-605 14401
 Oddam STANOVANJE v Bloku - vodovodni stolp, ☎ 216-831, po 19. uri 14415
 Najamem GARSONJERO, ☎ 214-851, int. 380, Alenka 14416

VOZILA

Prodaj JUGO 45, bež barve, letnik maj 1989, Zakotnik, Virmaše 4/a 13902
 Prodaj 126 P, letnik 1987, cena po dogovoru, ☎ 83-318 14148
 Prodaj AUDI 80 L, letnik 1975, Vičič, Planina 73, Kranj 14151
 Prodaj R 4 GTL, letnik 1990, Poljče 39, Begunje 14155
 R 9 GTD, letnik 1989, prodaj ali menjam, ☎ 46-719 14157
 Prodaj LADO Samaro, letnik 1987, Sr. vas 95, Senčur 14158
 Prodaj Z 101, letnik 1984, ☎ 217-575 14158
 CITROEN AX 11 TRS, letnik 1989, prodaj, ☎ 311-052 14165
 Prodaj Z 750, letnik 1985, dobro ohranjen, ☎ 42-751 14168
 Prodaj R 4, cena 1.000 DEM, Štrukelj, Ravne 1, Tržič 14171
 Prodaj MOTOR avtomatik 3 SL, ☎ 214-425 14173
 Prodaj LADO Samaro, 21.000 km, letnik 1989, ☎ 801-371 14174
 YUGO 55, letnik maj 1989, prevoženih 25.000 km, cena 6.800 DEM, prodaj, ☎ 324-125 14174

RESTAVRACIJA

PRAVI NASLOV ZA LJUBITELJE ITALIJANSKE KUHINJE

z novo dopoldansko ponudbo malic (od 10. - 12. ure) ter dnevno svežimi morskimi specialitetami

Kranj, J. Platiše 17, tel.: 324-116
 Odprto: od 10. - 24. ure, sobota od 12. - 24. ure, nedelja zaprto

Prodaj karamboliran OPEL Kadett, letnik 1985, ☎ 59-152 14171
 Prodaj NSU Prince 1200, neregistriran, vozen, ☎ 633-229 14171
 Prodaj Z 750, letnik 1984, Kovačičeva 3, Kranj, popoldan 14181
 Prodaj R 11 turbo, star 6 let, Šuceva 5, Kranj 14181
 Prodaj R 4 TL, letnik 1978, registriran, Kovor 74, Tržič 14181
 Prodaj Z 101, letnik 1983, 67.000 km, ☎ 69-033 14181
 Prodaj R 4 GTL, letnik 1986, ☎ 218-243 14181
 Prodaj CITROEN AX 11 TRE, letnik 1987, ☎ 213-240 14181
 Prodaj Z 101, letnik 1977, cena 1.200 DEM, ☎ 57-847 14181
 Prodaj FIAT 750, letnik 1985, cena 2.400 DEM, ☎ 73-810 14209
 Poceni prodaj CITROEN GS, dobro ohranjen, ☎ 47-491 14209
 R 4 GTL, letnik 1987, prodaj, Bevkova 39, Radovljica 14211
 Poceni prodaj FIAT 850, registriran, Sparovec, Proletarska 11, Tržič 14211
 Prodaj R4 GTL drap barve, dobro ohranjen, registriran do decembra 1991, 57.000 km, cena 5.000 DEM, ☎ 212-463, popoldan 14211
 Prodaj karamboliran VAUXHALL, Vauxhall, letnik 1973, ☎ 82-736 14211
 Prodaj JUGO 45, letnik 1984, cena 2.600 DEM, ☎ 81-494 14211
 Prodaj 126 P, letnik 1986, registriran, leto, ☎ 218-945 14211
 Prodaj Z 101 GTL, letnik 1989, Pečnikova 312-288 14211
 Prodaj črn GOLF, letnik 1982, Planina 16, Kranj 14211
 Prodaj JUGO Florido, Partizanska 12/a, Kranj 14211
 ALFO 33, 1.3 S, model 1987, prodaj, ☎ 242-760 14211
 Prodaj JUGO 45 AX, letnik 1987, Siska 7, Bled 14211
 Prodaj TRAKTOR Torpedo, 55, 500 litrov, ☎ 73-580 14211
 Prodaj SKALO 55, letnik decembra 1988, ☎ 79-537, 14211
 WARTBURG, letnik 1977, odlično ohranjen, ☎ 327-159 14211
 BMW R 50, letnik 1972, ohranjen, prodaj, ☎ 68-705 14211
 CITROEN GSX, prodaj za 1.600 DEM, Dobračevska 28, Žiri 14211
 Prodaj Z 101, letnik 1978, cena 1.700 DEM, ☎ 47-522 14211
 Prodaj R 11, letnik 1987, Nova vas 12, Radovljica 14211
 Prodaj vlečno KLJUKO za Wartburg, ☎ 325-364 14211
 Prodaj JUGO 55, letnik 1989, Kolodvorska 7, Kranj 14211
 Prodaj 126 P, letnik 1986, garažiran, ☎ 212-718 14211
 Prodaj karamboliran GOLF diesel, letnik 1983, ☎ 42-662, Zalog 89, Cerklje 14211

Prodaj GOLF diesel, letnik 1988, Hovmaže 72, Preddvor 14211
 Prodaj JUGO 45, star 20 mesecev, cena 5.000 DEM, ☎ 85-384, dopoldan 14211
 83-878, popoldan 14211
 Prodaj Z 750, letnik 1980, registriran, ☎ 57-853 14211
 Prodaj Z 101, letnik 1978, registriran, ☎ 312-393 14211
 GOLF diesel, letnik 1984, prodaj, ☎ 73-686 14211
 Prodaj TRAKTOR T. Vinkovci 523, letnik 1985, ☎ 721-172 14211
 Prodaj dobro ohranjeno Z 101, letnik 1980, ☎ 46-380 14211
 HYUNDAI Pony 1.5 GLS, letnik 1989, prodaj, ☎ 78-600 14211
 Prodaj GOLF diesel, letnik 1988, ☎ 324-304 14211
 Prodaj Z 850 AT, kamionet, neregistriran, ☎ 76-004 14211
 GOLF diesel, letnik 1987, prodaj, ☎ 43/a, Bled 14211

- HLODOVINA IN ŽAGAN LES - LIO.

Lesna industrija in objekti, Škofja Loka, Kidričeva 56, kupuje kvalitetno smrekovo hlobovino in žagan les.

PLAČAMO PO DNEVNIH CENAH, PLAČILO ZAGOTOVLJENO V 14 DNEH.

Ponudbe pošljite na naslov podjetja, po faksu na štev. (064) 631-114 ali telefonsko (064) 632-181 (komerciala).

zajček

TRGOVINA ZA OTROKE

Ulica Janka Pucelja 7, Kranj, tel.: 064/325-103

POSEBNA PONUDBA:

- kombinirani otroški vozički iz uvoza 6.880,00 din
- ortopedska obutev od št. 18 do 26, priznanega proizvajalca PETEJAN iz Nove Gorice
- oblačila, kozmetika, stajice, sedeži vseh vrst, previjalne mize, igrače, hlače Trikon, šolske potrebščine...

NOVO • NOVO • NOVO • NOVO

Kotura in Levi's

v blagovnici **GLOBUS**

VSEM LJUBITELJEM JEANSA SPOROČAMO VESELO NOVICO. OD 29. 8. DALJE LAHKO KUPUJETE ORIGINALNE LEVISOVE IZDELKE PO UGODNIH CENAH V PRVEM NADSTROPJU GLOBUSA.

JESEN BO PRIJETNEJŠA V OBLAČILIH IZ PROGRAMA

Levi's

Kotura. Levi's. Kotura. Levi's

SALON ipa

POHIŠTVA

KRANJ, Gorenjski sejem tel.: 222-308

Del. čas: pon., tor., sredo od 12. - 19. ure, čet., pet., od 8. - 15. ure, sobota od 8. - 12. ure

Prodaj R 4, letnik 1978. Hrastje 171/a, Kranj 14315
 LADO Caravan, letnik 1986, prodaj. 50-805 14316
 Prodaj GOLF JGL, letnik 1982. Dežmanova 1, Lesce 14322
 Prodaj DIANO za 1.500 DEM, registrirano. Brezje 3 14323
 Prodaj JUGO 45, letnik 1985, cena 3.500 DEM. ☎ 70-309 14329
 Prodaj OPEL Kadett, 1.2 LS., Rožna dolina 29, Lesce 14331
 Prodaj POKROV MOTORJA in levi prednji BLATNIK za Jugo 45. ☎ 66-881 14337
 LADO Karavan 1200, letnik 1981, registriran. ☎ 70-045 14337
 FIAT 126, letnik 1991, vodno hlajen, prodaj. Golnik 94 14338
 Prodaj SPAČKA, letnik 1974, cena 900 DEM. ☎ 84-294 14340
 Prodaj DIANO, letnik 1979, registrirano. ☎ 44-698 14341
 Prodaj OPEL Kadett 1.6 D, za 16.000 DEM. ☎ 216-683 14343
 Prodaj Z 101, cena po dogovoru. Brežak, Stara c. 33 14344
 Prodaj JUGO Koral 45, letnik 1991. 217-844 14345
 Prodaj Z 101, letnik 1978, Rožna dolina 40, Lesce 14346

Prodaj otroški VOZIČEK in HOJICO. ☎ 218-145 14350
 Prodaj JUGO 55, temno rdeče barve, letnik maj 1989, 25.000 km, za 7.000 DEM. ☎ 324-125, po 16. uri 14353
 Prodaj BMW, letnik 1986, 48.000 km. ☎ 66-486 14354
 Prodaj TRAKTOR Ursus, star 1 leto. ☎ 68-662 14362
 Ugodno prodaj dobro ohranjen JUGO 45 E. ☎ 84-259 14364
 Prodaj OPEL Ascona Kupe, letnik 1986. ☎ 324-457 14373
 Prodaj Z 750, ohranjeno, starejši letnik. ☎ 801-514 14375
 Ugodno prodaj KOMBI Z 850 AK, letnik 1986. ☎ 632-249 14377
 Prodaj Z 750, letnik 1980. ☎ 77-201 14378
 Prodaj JUGO 45, letnik 1984, registriran. ☎ 327-682 14379
 ŠKODA 105 L, letnik 1982, prodaj za 1.800 DEM. ☎ 82-030 14380
 CITROEN GSX, prodaj za 1.600 DEM. Dobračevska 28, Žiri 14383
 CITROEN GS, GA, CX, VISA, kupim. ☎ 691-946 14384
 GOLF diesel, letnik 1987, ohranjen, prodaj. ☎ 631-364 14385

AVTO ŠOLA

VPISUJEMO V TEČAJ CPP

Začetek tečaja bo v ponedeljek, 16. 9. 1991, v hotelu CREINA.
 Tečaj bo potekal dopoldne in popoldne. Informacije dobite osebno v naši AVTO ŠOLI na Koroški 5 (hotel CREINA) ali pa po telefonu 213-650 int. 212 in 328-602. Delovni čas imamo med 7. - 19. uro.

RENT a CAR...

FORD Escort 1300 S, letnik 1981, prodaj. ☎ 57-678 14388
 Za rezervne dele prodaj ZAZ TAVRIA, Rabiča 17, Mojstrana 14393
 Prodaj 750, Poličar, Prežihova 4, Bled. ☎ 77-122 14397
 Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1983. ☎ 802-691 14402
 Prodaj TRAKTOR IMT 540. ☎ 51-066 14403
 Karambolirano Z 101, letnik 1987, prodaj. Slivnik, Sp. Gorje 16 14405
 Prodaj R 4, december 1989. Srelec, Milje 26, Senčur 14407
 JUGO 45 A, letnik 1987, prodaj. ☎ 43-365, po 16. uri 14411
 Prodaj JUGO 45 A, letnik 1986, z dodatno opremo. ☎ 213-437 14412
 Prodaj FIAT 126 P, Čemažar, C. JLA 41, Kranj - stara cesta Kokrica - Naklo 14418
 Prodaj R 5 Campus, 5 vrat, letnik 1990. ☎ 57-987 14418
 Prodaj FIAT 126 P, letnik 1978, registriran do septembra 1992, cena 1.000 DEM. Ogled na Prežihovi 13, Bled. ☎ 77-958 14422

skih del, možnost izobraževanja. ☎ 620-263, zvečer 14222
 Išče mo kvalitetno ŠIVILJO. ☎ 78-965 int. 229 14306
 Išče mo honorarno ČISTILKO, SSS Radovljica, Gorenjska 25 14309
 POTNIK z lastnim prevozom dobi lep zaslužek. ☎ 325-678 14386
 Nudimo POGODBENO DELO resnim osebam, ki si želijo več kot le povprečno plačo. Pokličite danes od 15.30 do 19. ure na ☎ 73-914 14400
 Komunikativnim osebam nudimo HONORARNO DELO za prodajo zanimivega, vpeljanega artikla. ☎ 323-135, od 18. do 21. ure 14406
 Zastopniško delo! Nov artikel! ☎ 40-366 14420

ŽIVALI

Prodaj 2 KOZI mlekarici. ☎ 621-546 14146
 Prodaj 10 tednov starega BIKCA simentalca. Ljubno 84 (po cervkvi), ☎ 50-570 14196
 Prodaj KRAVO molznico, Habjan, Dražgoše 15. ☎ 66-832 14219
 Več PRAŠIČEV za zakol, prodaj. Cena 50 din/kg. ☎ 47-491 14220
 Prodaj mlado jalovo KRAVO, Zalag 62, Cerklje 14262
 Prodaj srnasto KOZO, dobro mlekarico. ☎ 66-797 14270
 Mlade KANARČKE in NIMFE, prodaj. ☎ 692-006 14284
 Ljubiteljem živali oddamo mladega MUCKA. ☎ 216-496 14310
 Oddam mlado PSIČKO. Zg. Dobrava 32, ☎ 79-487 14328
 Prodaj 5 mesecev starega BIKCA. ☎ 73-022, zvečer 14342
 Prodaj KOZO mlekarico in oddam KOZLA. ☎ 79-900 14374
 Prodaj BELGIJSKO OVČARKO - Malinovar, staro 2 leti. ☎ 58-362 14427
 Prodaj mladiče DOBERMAN, stare 7 tednov, brez rodovnika. ☎ 061/376-651

ZAPOSLITVE

Takoj zaposlim v redno delovno razmerje PRODAJALKO živilske stroke, za trgovino v Kranju. Pogoji: 4-letna srednja šola ali kvalifikacija. Pompe Ivanka, Okroglo 18, Naklo 13913
 Gostilna Knafel Žirovnica, zaposli natakarja-ico 14156
 Dekle z ekonomsko ali komercialno šolo ZAPOSLIM za opravljanje računovod-

UGODNA prodaja gnojila KAN po 4,60 din/kg in uvožene čebulice po 84,00 din/kg
 Kmetijska trgovina »PILAR«, Belehajeva 15, ŠENČUR, tel. 41-284

OPRAVIČILO

Pri objavi »V spomin« Vinku Staretu je prišlo do neljube napake.
 Pravilen kraj rojstva je SP. BRNIK
 Za napako se opravičujemo.

ZAHVALA

V sredo, 4. septembra, smo se za vedno poslovili od naše mame, stare mame, prababice in tašče

FRANČIŠKE BENEDIK

Tišlarjeve mame iz Stražišča

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in izražali sožalje. Posebna zahvala g. Sonji za nego in pomoč, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za lepo petje.

VSI NJENI

Umrla je naša draga sestra in teta

LOJZKA LORCH

rojena Kapus

Od nje se bomo poslovili danes, v torek, 10. septembra 1991, ob 15.30 uri na pokopališču na Bledu.

Vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša upokojena sodelavka iz Tovarne avtopnevmatika Sava — Semperit, Vzdrževanja

TEREZIJA GJURA

rojena 1951

Od nje smo se poslovili v ponedeljek, 9. septembra 1991, ob 16. uri na pokopališču v Kranju.

DELOVNI KOLEKTIV SAVA KRANJ

V 87. letu življenja nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

MARIJA GUBANC

Od nje se bomo poslovili v sredo, 11. septembra, ob 16. uri iz mrliške vežice na kranjskem pokopališču.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Hrastje, Medno, Orehek, 8 septembra 1991

ZAHVALA

V 81. letu starosti je končala svojo življenjsko pot naša draga mama, stara mama in prababica

FRANČIŠKA POGAČAR

iz Poženika

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje, izkazano pomoč in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se gospodu župniku in gospodu kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi pogrebni ku gospodu Francu Jeriču za lepo organizacijo pokopa.

VSI NJENI

Poženič, Kokra, Kranj, Vodice, Lautzenbrücken, 18. avgusta 1991

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, stare mame in prababice

MARIJE OKOREN

roj. 1906

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste jo pospremili na njeno zadnjo pot in zanjo darovali cvetje. Posebna hvala dr. Sajovčevi, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in kokrškim pevcem za zapete žalostinke.

ŽALUJOČI: hčerke Ani, Minka in Magda z družinami in vnuki

V SPOMIN

11. septembra bosta minili dve leti, odkar nas je zapustil naš dobri in skrbni

STANE PAPLER

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate in ga obiskujete na njegovem preranem grobu.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša sodelavka iz Strokovnih sektorjev — sektorja logistike

MARUŠA CELAR

rojena 1943

Od nje smo se poslovili v petek, 6. septembra 1991, ob 16. uri, na pokopališču v Goričah.

DELOVNI KOLEKTIV SAVA KRANJ

POROKA PO KRANJSKO

POROČNI SERVIS PRINC IN HOTEL BOR GRAD HRIB PREDDVOR

vabita vse mladoporočence, ki se želijo poročiti po navadah svojih dedov in babic, da čimprej pošljejo prijavnice na naslov:

HOTEL BOR - GRAD HRIB, 64205 PREDDVOR

21. septembra ob 19. uri vabljeni vsi na zanimivo prireditev IZBOR POROČNEGA PARA

kjer se bodo mladoporočenci potegovali za zmagovalni par, ki se bo 28. septembra poročil po starih šegah in navadah.

PRIJAVNICA

Ime in priimek neveste

Ime in priimek ženina

Naslov ženina

Telefon:

POKROVITELJ GORENJSKI GLAS

Elita - E moda

Prešernova 14, Kranj

IZREDNA PONUDBA MOŠKIH HLAČ

vseh vrst

od 570,00 do 1.200,00 din

Tradicionalni izlet za naročnike Gorenjskega glasa

V S A K T E D E N
BOMO IZŽREBALI PO 4 NAROČNIKE

V avtobusu za Glasov jesenski izlet k simbolu slovenstva Najevski lipi je 48 sedežev - naročnikov Gorenjskega glasa pa več kot 20 000. Zato bo pač žreb moral še naprej določevati, kdo gre na izlet - na željo velikega števila bralcev, ki nas sprašujete o možnosti sodelovanja na izletu, pa bomo zagotovili še en avtobus in zanj se boste lahko prijavi posebej. Prijavnica bo objavljena naslednji torek - tokrat pa je Jana Belovič izžrebala:

29. Tilka VOVK, Suha 11, Kranj
 30. Ivica OMAN, Ješetova 1/a, Kranj
 31. Lovro DEBELJAK, Golnik 49, Golnik
 32. Primož SMID, Na Kresu 22, Železniki

Slovenija in svet

Amerika se mehča

"Vsi so izrazili razumevanje in podporo za našo samostojnost, toda politično stališče je, da je treba slovensko vprašanje reševati v okviru jugoslovanskega," je dejal po vrnitvi iz Združenih držav Amerike predsednik slovenske vlade Lojze Peterle.

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle: iz Združenih držav v Milano. - Slika G. Šinik

Predsednik slovenske vlade je po vrnitvi z daljšega obiska v Združenih državah povedal, da uradna ameriška politika ne omenja več enotnosti Jugoslavije. Priznanje samostojnosti Slovenije je kot zrela hruska, je dejal Peterle, vendar je Združene države Amerike ne bodo prve odtrgale. Slovenija je za priznanje zaprosila že ob razglasitvi samostojnosti, med tokratnim obiskom pa je veljala glavna pozornost gospodarskim vprašanjem. Predstavniki bank so ocenili slovenski gospodarski program kot strokoven in ambiciozen. Vse te zakone je treba po sodbi Američanov sprejemati v paketu. Monetarna suverenost je za Slovenijo nujna. Američane smo pričeli, da mislimo resno, vendar bo konkretna pomoč povezana s priznanjem Slovenije. Predsednik vlade je potoval v Ameriko tudi na povabilo ameriških Slovencev, ki so plačali polovico stroškov potovanja. Vesel sem, da so me povabili Slovenici, je dejal in zavrnil očitke o neprimernosti potovanja na tuje v zaostrenih razmerah. Prav Slovenci so naredili veliko za promocijo Slovenije v javnosti in omogočili, da je Peterle veliko nastopal v javnosti prek medijev in predavanj. Slovenstvo se v Združenih državah Amerike prebujajo, naši rojaki pa so zbrali tudi 500.000 dolarjev pomoči. Predsednik slovenske vlade in slovenske krščanske demokracije Lojze Peterle pa je v nedeljo odpotoval v Milano na "Praznik prijateljstva", ki ga je organizirala italijanska krščanska demokracija. Organizirali so simpozij na temo Nove meje v Evropi. Med drugim je bila na srečanju izrečena kritika italijanskemu zunanjemu ministru De Michelisu, ki zavlačuje z mednarodnim priznanjem Slovenije, kar pa italijanska in evropska krščanska demokracija zelo trdno zagovarja.

Pogovori parlamentarcev

Delegacija slovenske skupščine, v kateri sta bila njen predsednik Vane Gošnik in poslanec družbenopolitičnega zbora Borut Šuklje, se je vrnila z obiska na Nizozemskem. Slovenca sta predstavila osamosvojitvena prizadevanja Slovenije, še posebej pa gospodarski položaj naše republike, ki se je zaostрил s prekinitvijo gospodarskih stikov z nekaterimi zahodnoevropskimi državami. Nizozemski sogovorniki so obljubili, da bodo pozitivno vplivali na nizozemsko vlado, tudi glede mednarodnega priznanja Slovenije po preteku moratorija. Predsednik slovenske skupščine dr. France Bučar je sprejel predsednika deželnega sveta Veneta Umberta Carraro, ki je sodeloval na okrogli mizi levičarskih strank v prostoru Alpe Jadrane, podpredsednik skupščine Vitodrag Pukl pa se je pogovarjal z dr. Adolfom Steinerjem, poslancem deželnega zbora Zgornje Avstrije, predsednik skupščinske komisije za mednarodne odnose Matjaž Sinkovec pa se je pogovarjal z madžarskim parlamentarcem Kovacsem in poslancem Evropskega parlamenta Giorgijem Rossetijem. V Sloveniji pa je bila švedska misija za mirno reševanje konfliktov v Jugoslaviji. Švedi so se pogovarjali z dr. Dimitrijem Ruplom, Miranom Bogatajem in svetovalcem predsedstva republike Marjanom Kramarjem, nato pa še s predstavniki Stranke demokratične prenovе in Liberalnodemokratske stranke. ● J. Košnjek

Pooblastilo za predstavništva

Ljubljana, 5. septembra - Na današnji seji slovenske vlade je ministrstvo za zunanje zadeve predlagalo, da vlada sprejme generalno pooblastilo za odpiranje predstavništev Republike Slovenije v tujini, za primere, ko bo čas primeren in bo mednarodni položaj to zahteval. Do mednarodnega priznanja Slovenije, se v tujih državah odpirajo tako imenovani biroji (imamo jih že na Dunaju, v Londonu in v Luksemburgu), po priznanju pa naj bi prerasli v diplomatska predstavništva. Republika Slovenija naj bi imela 12 predstavništev: pri sosedah (Italija, Avstrija in Madžarska), v vseh republikah dosedanje Jugoslavije ter v Nemčiji, Franciji, na sedežu Evropske skupnosti in ZDA. ● S. Ž.

Začela se je mirovna konferenca o Jugoslaviji

Nam res lahko le Bog pomaga

Uvodno zasedanje mirovne konference o Jugoslaviji v Haagu ni zblizalo stališč jugoslovanskih republik, jugoslovanski problem pa vedno bolj zajeda tudi enotnost Evropske skupnosti.

Splošna deklaracija o rešitvi krize v Jugoslaviji, ki je bila v Haagu v soboto sprejeta brez razprave, je za zdaj še kos papirja. Vanjo so zapisali, da bo konferenca poiskala mirno in trajno rešitev krize, za kar bo poskrbela arbitražna komisija v okviru konference, ki je začetek pogajanj o prihodnosti Jugoslavije in njenih narodov, da ne bo pristala na spremembo katerekoli meje, če to ne bo doseženo na miren in sporazumen način, in da je pogoj za nadaljevanje konference prekinitev ognja ob nadzoru mednarodnih opazovalcev, kar edini lahko zagotovi konferenci uspeh.

Sobotni uvodni nastopi govornikov, nizozemskega zunanjega ministra Van Den Broeka, predsednika zveznega predsedstva Mesiča, premiera Markovića in republiških predsednikov, so si

bili hudo nasprotujoči in tudi medsebojno obtožujoči. Milošević je obtožil Slovenijo in Hrvaško, da sta krivi za vse, še posebej pa Hrvaško, da zganja genocid na Srbi, Tudjman mu je vrnil in terjal od konference, da obsodi Srbijo zločinov in terja povračilo škode, Kučan je napovedal, da bo Slovenija po moratoriju razglasila polno suverenost, Bulatović je menil, da je posredovanje armade sedaj nujno, Izetbegović in Gligorov sta zagovarjala suverenost republik ob formiranju zveze suverenih držav, Marković je povedal, da ima koncept delovanja federacije v prehodnem obdobju, Mesič je bil za preoblikovanje jugoslovanske skupnosti ter za takojšnjo vrnitev vojske v vojašnice. Če tega ne bo, je dokaz za vojaški državni udar. Vsak od govornikov je ostal trd-

no za svojimi okopi, vojna v Jugoslaviji pa se je medtem nadaljevala. Trenutno res zglada tako, da nam lahko le Bog pomaga, za kar se je zavzel papež v govoru v Vicenzi.

Mirovna konferenca in jugoslovanska kriza sta nevarno zjedli tudi enotnost Evropske skupnosti. Del skupnosti je za vojaško posredovanje, del pa ne, ker to ne bi zalego. Del skupnosti še vedno upa na ohranitev države, del pa sodi, da je Jugoslavija že pokopana. Skupnost se razhaja glede mednarodnega priznanja Slovenije in Hrvaške in republik, ki bi to želele. Za priznanje

Slovenije in Hrvaške se, razen Nemčije in Danske, sedaj zavzema tudi Francija, Anglija in Španija pa sta na drugi strani, ostale članice pa nihajo med obema opcijama. Lord Carington, ki vodi konferenco, je upravičeno bolj pesimist kot optimist, čeprav javno izraža prepričanje v uspeh. Ta teden, še pred četrtkom, ko se bo nadaljevala konferenca na ravni zunanjih ministrov (za Jugoslavijo) in namestnikov iz držav dvanajsterice, bo ugledni lord pri nas na pogovorih z vsemi prizadetimi.

V Jugoslaviji se je vojna nadaljevala, ne meneč se za haška prizadevanja. V Srbiji so protestirali zoper papeževa mirovna prizadevanja in podporo Hrvaški ter terjali, da mora vatikanska ambasada iz Beograda. Nihče se neče umakniti s položajev oziroma v vojašnice. Vse kaže da bo mirovna konferenca dolga, pa tudi njen neuspeh ne bi bilo nobeno presenečenje. ● J. Košnjek

Iz Kučanovega govora v Haagu

Predsednik Kučan je dejal, da je po sodbi Slovenije angažiranje Evropske skupnosti in Konference o evropski varnosti in sodelovanju edina možnost za rešitev krize. Sami tega nismo sposobni storiti. Nato je stališča Slovenije naštel v desetih točkah.

- pričakujemo, da bo konferenca zagotovila mir kot pogoj za rešitev krize skladno z voljo narodov oziroma republik
- mirovna konferenca ne more spremeniti dejstva, da je Slovenija 25. junija razglasila samostojnost in državnost. Pristali smo na trimesečni moratorij, po njegovem izteku pa bo Slovenija uveljavila polno neodvisnost. Opazovalna misija nam je dala visoke ocene in mednarodna skupnost ne bi smela imeti zadržkov glede priznanja Slovenije in Hrvaške.
- državnost Slovenije ne izključuje možnosti ponovnega sklepanja sporazumov o sodelovanju, povezovanju in urejanju medsebojnih odnosov
- za Jugoslavijo naj se ustanovi neke vrste konferenca o varnosti in sodelovanju
- Jugoslovansko armado je nujno izločiti kot udeleženca in arbitra v sporih
- vojaško agresijo na Slovenijo so nadomestili gospodarski in finančni pritiski
- gospodarski odnosi Evrope do Jugoslavije naj se normalizirajo
- konferenca naj ne bo zlorabljena za medsebojne obtožbe
- konferenca mora upoštevati pravico do samoodločbe, spoštovanje notranjih in zunanjih meja, spoštovanje človekovih pravic in pravic manjšin, možnosti za mednarodni nadzor, zaščito lastnine in pravne varnosti na ozemlju Jugoslavije ter spoštovanje načel mednarodnega prava pri razdržitvi.

RADIATORJI JUGOTERM

IN OSTALA OGREVALNA TEHNIKA PO ZELO

UGODNIH CENAH

KIKA ŽIRI TEL. 692-036

Računalnik + učilnica =

Računalniška šola

Kranj - Seveda, manjka še dober "prfoks" in pa osnovnošolci, ki imajo poleg matematike, slovenščine in podobnih šolskih zadev še nekaj prostega časa, predvsem pa željo od blizu spoznati, "orodje prihodnosti", računalnik. Nekateri se najbrž še spominjate, ko smo to poletje pisali o poletnih računalniških delavnicah v Kranju in Trzinu. Navdušenje najmlajših za delo na računalniku je bilo "krivo", da so se pri Opusu, računalniški firmi, ki se sicer ukvarja z uvajanjem novih tehnologij in s storitvami na področju strojne in programske opreme, odločili, da s tovrstnim računalniškim izobraževanjem nadaljujejo.

Razen tečajev za odrasle bodo letos organizirali tudi računalniško šolo za osnovnošolce od prvega razreda dalje. Predavatelji z visoko izobrazbo in ustreznimi pedagoško - andragoškimi izkušnjami bodo poučevali v posebej opremljeni učilnici v Poslovnem centru na Planini 3, po urniku, ki ga bodo določili skupaj z otroki in njihovimi starši. Skupine naj ne bi bile večje od 10 učencev (vsakemu seveda pripada svoj računalnik), pouk pa naj bi potekal po dve uri tedensko, z začetkom 1. oktobra. Šolnina naj bi bila mesečna in sicer od 20 do 25 DEM (v d.p.), kot pa so v Opusu dejali, so starši, tudi tisti, ki imajo morebitne pomisleke glede šolnine, vabljeni na posvet v prostore Opusa na Jaka Platiše 9, danes in naslednji petek pa bo, od 17. do 19. ure odprta tudi računalniška učilnica, kjer vas bodo čakali učitelji, ki bodo vaše otroke učili računalništva.

Kaj reči na rob? Računalniško izobraževanje v zadnjem času postaja nujnost, saj bo "znati delati z računalnikom" prav gotovo v prihodnosti odigralo pomembno vlogo v življenju posameznika. Ker pa vemo, da je danes sodobna računalniška oprema izredno draga in si osnovne šole preprosto ne morejo privoščiti kvalitetnih tovrstnih izobraževanj, je Opusova pobuda več kot dobrodošla. ● I. Kavčič

Krompirjev bal v Škofji Loki

Škofja Loka, 8. septembra - Aktiv mladih zadržnikov je v nedeljo priredil že tradicionalni Krompirjev bal. Do sedaj so ga organizirali v Poljanah, vendar ker tam ni bilo toliko ljudi zainteresiranih za delo in obisk, so se odločili za Škofjo Loko. Franc Guzelj je pozdravil obiskovalce, nato pa je nastopila folklorna skupina Javorje. Organizirali pa so tudi razne družabne igre, kot so pobiranje krompirja, pitje piva, vlečenje vrvi, najpomembnejši pa je bil krompirjev ples, kjer se je prodajal krompir, potem pa so morali plesalci plesati, ne da bi krompir padel ali da bi si ga popravljali. Za veselo razpoloženje je poskrbel ansambel Lojzeta Slaka, pripravili pa so tudi srečelov. Franc Guzelj je povedal, da želijo s to prireditvijo nadomestiti izgubljeno prireditev Izseljenški piknik, ki so ga izgubili zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Ž željo, da bi se v Loki zopet kaj dogajalo, so organizirali Krompirjev bal, načrtujejo pa tudi še druge prireditve. Povabil pa je tudi nove člane v Aktiv mladih zadržnikov.

GORENJSKI GLAS

VEČER

NOVINARSKI VEČER

ob 30-letnici kampa Smednik v Dragočajni sobota, 14. septembra, ob 15. uri v kampu v Dragočajni

Podelili bomo priznanje Gorenjskega glasa Turističnemu društvu Dragočajna - Moše. Po otvoritvi poslovnih prostorov društva ob kampu in prireditvi bo v kampu veselo rajanje. Če bo vreme slabo, bo prireditev v soboto, 21. septembra, ob 15. uri.

Pokrovitelj: Zavarovalnica Triglav d. d. Ljubljana, Območna enota Ljubljana

Septembra skozi MERKURJEVE duri, da se pozimi »centralna ceneje zakuri!«
v SEPTEMBRU v MERKURJEVIH prodajalnah
nižje cene posameznih izdelkov za centralno ogrevanje:

za 20% ceneje: termostatski in navadni ventili za radiatorje (ARMAL), ekspanzijske posode, garniture za cisterne, termo in hidro manometri...

za 15% ceneje: cisterne (ITPP), mešalni ventili (TVT in FERROTHERM), kotlovna regulacija, menjalna vratica...

za 10% ceneje: peči za centralno ogrevanje (FERROTHERM in TVT), obtočne črpalke (WILLO)...

IN ŠE sanitarne in vodovodne armature (ARMAL in UNITAS) za 20% ceneje!

POPUSTI VELJAJO ZA TAKOJŠNJA PLAČILA IN ZA ČLANE STANOVANJSKIH ZADRUG.

ZGRABITE PONUJENO ROKO, KOLIČINE SO OMEJENE! PODROBNEJŠE INFORMACIJE V PRODAJALNAH.